

การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล

ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

A PARTICIPATION OF COMMUNITY LEADERS IN MAKING THE
LOCAL DEVELOPMENT PLAN OF LATYAO SUB-DISTRICT

MUNICIPALITY LATYAO DISTRICT,
NAKHONSAWAN PROVINCE

นายกิจจา โพแดน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๗

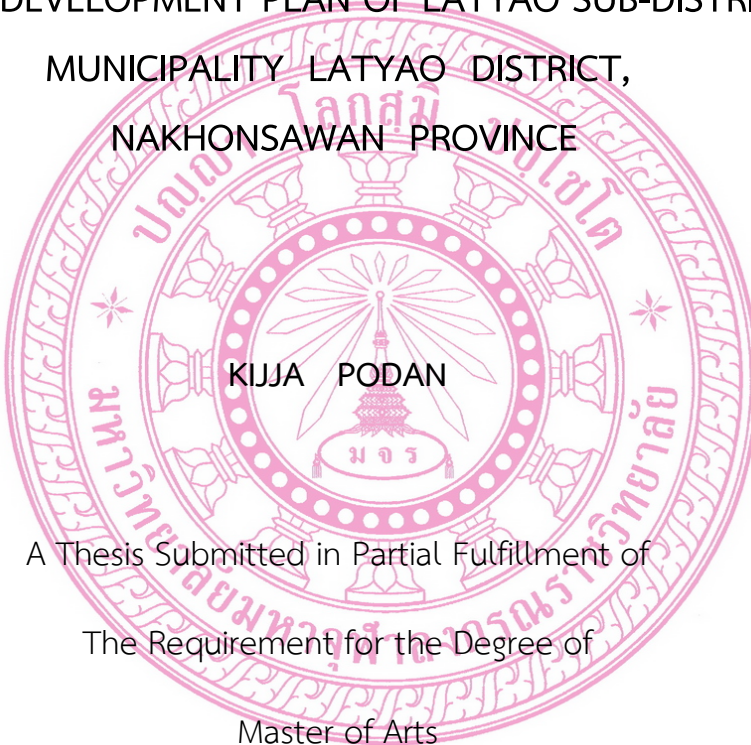

การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล
ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๗

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

KIJJA PODAN

(Public Administration)

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

C.E.2014

หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลยาย อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(พระสุธีธรรมานวัตร, ผศ.ดร.)		
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย		
คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์		ประธานกรรมการ
	(พระราชวชิรเมธี, ดร.)	
		กรรมการ
	(อ.ดร.ทรงวิทย์ แก้วศรี)	
		กรรมการ
	(ผศ.ดร.สุรพล สุกะพรหม)	
		กรรมการ
	(พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร.)	
		กรรมการ
(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร.)		
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร.	ประธานกรรมการ
	พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร.	กรรมการ
ชื่อผู้วิจัย		
.....		
(นายกิจจา โพแดน)		

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

ผู้วิจัย : นายกิจจา โพแดน

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร.

ป.ธ.๙ , กศ.ม. , รป.ด

: พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร.

พธ.บ.(เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) , ศศ.ม., รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)

วันสำเร็จการศึกษา : ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว จำนวน ๑๐๓ คน จากจำนวนผู้นำชุมชน ๑๓๙ คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamana เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percenty) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน ๑๐ ท่าน และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

๑) การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้าน การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมด้านดำเนินการ และการมีส่วนร่วมด้านติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

๒) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล พบว่า ผู้นำชุมชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้นำชุมชนที่มีอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจคัดเลือกโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อบรรจุเข้างบประมาณรายจ่ายเป็นส่วนน้อย ซึ่งเทศบาลขาดการสอบถามปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของชุมชน และผู้บริหารท้องถิ่นตัดสินใจในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของตนเองมากกว่าความคิดเห็นและความต้องการของชุมชน ซึ่งการปฏิบัติตามแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่เป็นไปตามที่ได้วางแผนไว้ ข้อเสนอแนะเทศบาลตำบลลาดยาว ควรก่อสร้างบำรุงรักษาถนน สะพานทางเท้าตามซอยต่างๆ ให้มากกว่าเดิม และเทศบาลฯ ควรก่อสร้างพังกันน้ำเพื่อป้องกันริมตลิ่งพัง และบ้านเรือนราษฎรไม่ให้เกิดความเสียหาย

Dissertation Title : A PARTICIPATION OF COMMUNITY LEADERS IN MAKING THE LOCAL DEVELOPMENT PLAN OF LATYAO SUB-DISTRICT MUNICIPALITY IN LATYAO DISTRICT NAKHONSAWAN PROVINCE

Researcher : Mr. Kijja Podan

Degree : Master of Arts (Public Administration)

Dissertation Supervisory Committee

: Asst., Prof., Dr. Phratheppariyatmethee
Pali IX, M.Ed., Ph.D.

: Phrakhrusangharak Kiettisak Kittipañña
B.A.(1st class), M.A.(Soc.Dev.), Ph.D. (Pol.Sc.)

Date of Graduation : March / 31 / 2014

Abstract

The objectives of this study were: 1) to study the level of the community leaders' participation in making the local development plan of Latyao Sub-District Municipality in Latyao District, Nakhonsawan Province, 2) to compare the participation of the community leaders in making the local development plan of Latyao Sub-District Municipality in Latyao District, Nakhonsawan Province by classifying on the personal factors, and 3) to study the problems, obstacles, and suggestions for the participation of the community leaders in making the local development plan of Latyao Sub-District Municipality in Latyao District, Nakhonsawan Province.

This research applied the Mixed Research consisting of the qualitative and quantitative research. The sample was 103 community leaders in Latyao Sub-District Municipality, in Latyao District, Nakhonsawan Province. The tools of the research were questionnaire and in -Depth interview. The analysis of data used Statistical Package for Social Science. The statistics for analysis data used Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test, and F-test with One Way ANOVA and Least Significant Difference: LSD.)

Results of the Research

1. Overall, the participation of the community leaders in making the local development plan of Latyao Sub-District Municipality in Latyao District, Nakhonsawan Province was at the middle level ($\bar{X}$ = 3.32). When considering each aspect, it was

found that the participation of the community leaders in getting the interest was at high level. However, the participation of the community leaders in the decision, the management, and the monitoring and the evaluation were at the middle level.

2. The comparison of the community leaders' participation in making the local development plan of Latyao Sub-District Municipality in Latyao District, Nakhonsawan Province by classifying on the personal factors: sex, age, status, degree of education, income, occupation, and duration of living in this area was found that the community leaders having the different sex, age, status, degree of education, income, and duration of living in this area had no the different participation in making the local development plan of Latyao Sub-District Municipality in Latyao District, Nakhonsawan Province. However, the community leaders having the different occupation had the different participation in making the local development plan of Latyao Sub-District Municipality Nakhonsawan Province at 0.05 of statistical significance.

3. The problems, obstacles, and suggestions for the participation of the community leaders in making the local development plan of Latyao Sub-District Municipality in Latyao District, Nakhonsawan Province were the community leaders participated occasionally in deciding and choosing the projects or activities in the local development plan to put in the budget. Moreover, the municipality did not asked the people in the problems and the demand of the community for making the local development plan. The local administrators developed the community in their opinions more than the people's opinion in the community. The suggestions were that the municipality should build and repair the roads, the bridges and the footpaths. Moreover, the municipality should build the dyke to protect the riverbank crumbled and the habitation damaged.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความเมตตาของคณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ อันประกอบด้วยท่านอาจารย์พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร. และท่านอาจารย์พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร. ที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาแนะนำ ดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์จนสำเร็จด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณพระราชวชิรเมธี, ดร. ประธานคณะกรรมการ อ.ดร.ทรงวิทย์ แก้วศรี ผศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร. และพระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร. คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน และผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยคือ ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหาร การศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ อาจารย์อรรถนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชา รัฐศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ อาจารย์อัครเดช พรหมกัลป์ อาจารย์ประจำสาขาวิชา รัฐศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ นายเจษฎา เกตุตระกูล รองปลัดเทศบาล รักษาการแทน ปลัดเทศบาล ตำบลลาดยาว และนางปวีณรัตน์ กิริติวัฒนธนกูล ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน เทศบาล ตำบลลาดยาว

ขอกราบขอบพระคุณนายวิโรจน์ วิบูลรัตน์ นายกเทศมนตรีตำบลลาดยาว นายอำนาจ แจ่มขุน นายกเทศมนตรีตำบลศาลเจ้าไก่ต่อ พระศรีสุทธิพงศ์ ปฎิภาณ เจ้าคณะอำเภอลาดยาว พระปลัดชูชีพ ฐิตเวโท เลขาธิการเจ้าคณะอำเภอลาดยาว นายธนะ พลสวัสดิ์ นางสนั่น หมู่พยัคฆ์ นางสาวรวม แก้วการไธ นางสาวปอง พรหมตระกูล นางจุฑาภา คงประจักษ์ นายจุน อินเดช นางสาวอังก์ ฐูปูชา และนางสาวเลขา บุรพาชีพ ผู้อำนวยการโรงเรียนบูรพาศึกษา ที่ให้ความ อนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบคุณผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว ที่ให้ความ อนุเคราะห์ช่วยตอบแบบสอบถามทุกท่าน รวมทั้ง

ขอกราบขอบพระคุณ เพื่อนๆ พุทธศาสนิกชนมหัศจรรย์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รุ่นที่ ๔ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ทุกรูป-คน ที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีเสมอ มาทุกท่าน

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาเป็น กตเวทิตาคุณแก่ ครูบาอาจารย์ บิดามารดา ญาติสนิทมิตรสหาย ที่เป็นกำลังใจสนับสนุนในทุกๆ เรื่อง รวมทั้งบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ร่วมกันสรรค์สร้างงานวิจัยฉบับนี้ให้แก่ผู้วิจัยจนประสบ ผลสำเร็จลุล่วงด้วยดี

กิจจา โฟแดน

มีนาคม ๒๕๕๗

สารบัญ

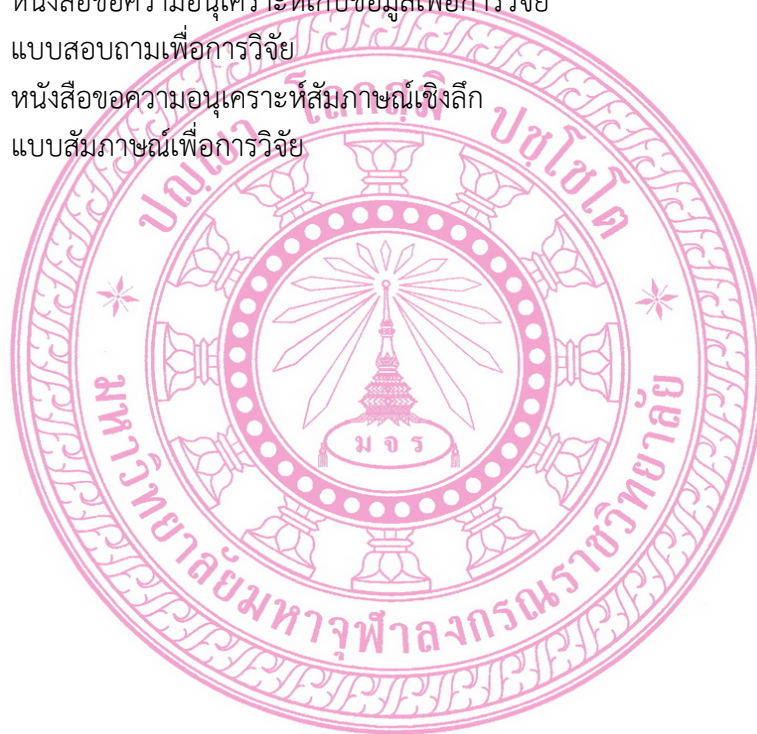
เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(๑)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(๓)
กิตติกรรมประกาศ	(๕)
สารบัญ	(๖)
สารบัญตาราง	(๙)
สารบัญแผนภาพ	(๑๒)
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	(๑๓)
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย	๔
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๔
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๕
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๕
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๖
บทที่ ๒ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิดทฤษฎี	๗
๑) แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	๗
๒) แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนและลักษณะชุมชน	๑๘
๓) แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น	๒๐
๔) แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับเทศบาล	๓๐
๕) แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรม	๓๘
๖) ข้อมูลพื้นที่วิจัย	๔๑
๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๘
๑) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม	๔๘
๒) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น	๕๕
๓) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทศบาล	๕๘
๔) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรม	๖๒
๒.๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๖๔

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๖๖
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๖๖
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๖๙
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๗๑
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๗๒
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๗๔
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์	๗๖
๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน	๘๒
๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์	๑๐๐
๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์	๑๐๔
๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๑๒
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๑๕
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๑๘
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๒๔
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๒๔
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ	๑๒๔
๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	๑๒๕
บรรณานุกรม	๑๒๖
ภาคผนวก	๑๓๒
ผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	๑๓๓
ผนวก ข ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ	๑๔๐

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	๑๔๓
ผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Try out)	๑๔๖
ผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	๑๔๙
ผนวก ฉ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๕๒
ผนวก ช หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก	๑๕๙
ผนวก ซ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๑๗๐
ประวัติผู้วิจัย	๑๗๒

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว	๖๘
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๗๔
๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม	๗๗
๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ	๗๘
๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ	๗๙
๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์	๘๐
๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล	๘๑
๔.๗ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามเพศ	๘๒
๔.๘ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามอายุ	๘๓
๔.๙ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามสถานภาพสมรส	๘๕
๔.๑๐ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามระดับการศึกษา	๘๗
๔.๑๑ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามอาชีพ	๘๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม จำแนกตามอาชีพ	๙๐
๔.๑๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามอาชีพ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ	๙๑
๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามอาชีพ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ	๙๒
๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามอาชีพ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์	๙๓
๔.๑๖ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามรายได้	๙๔
๔.๑๗ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล	๙๖
๔.๑๘ ผลสรุปโดยภาพรวมการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑-๗	๙๘
๔.๑๙ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ	๑๐๐

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๒๐ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ	๑๐๑
๔.๒๑ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์	๑๐๒
๔.๒๒ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล	๑๐๓

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๒.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาต่างๆ กับแผนพัฒนาท้องถิ่น	๒๗
๒.๒ แผนที่ในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว	๔๔
๒.๓ โครงสร้างการบริหารงานฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ	๔๕
๒.๔ โครงสร้างส่วนการบริหารงานของเทศบาล	๔๕
๒.๕ กรอบแนวคิดการวิจัย	๖๕
๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๑๒

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากคัมภีร์พระไตรปิฎก ฉบับภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พ.ศ.๒๕๓๙ เป็นหลัก โดยใช้ระบบย่อคำ ดังต่อไปนี้

พระสุตตันตปิฎก					
ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิภวรรค (ภาษาไทย)
ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค (ภาษาไทย)
อง.สตตก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	สัตตกนิบาต (ภาษาไทย)

๒. การระบุหมายเลขพระไตรปิฎก

ในงานวิจัยฉบับนี้ ใช้พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พ.ศ.๒๕๓๙ เป็นหลักการอ้างอิงพระไตรปิฎกใช้ระบบระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า เช่น ที.ปา. (ไทย) ๒๕/๓๒๑-๓๒๒/๓๒ หมายความว่า การอ้างอิงนั้นระบุถึง พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฏิภวรรค ฉบับภาษาไทย พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๕ ข้อที่ ๓๒๑-๓๒๒ หน้า ที่ ๓๒ เป็นต้น

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว	๖๘
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๗๔
๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม	๗๗
๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ	๗๘
๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ	๗๙
๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์	๘๐
๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล	๘๑
๔.๗ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามเพศ	๘๒
๔.๘ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามอายุ	๘๓
๔.๙ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามสถานภาพสมรส	๘๕
๔.๑๐ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามระดับการศึกษา	๘๗
๔.๑๑ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามอาชีพ	๘๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

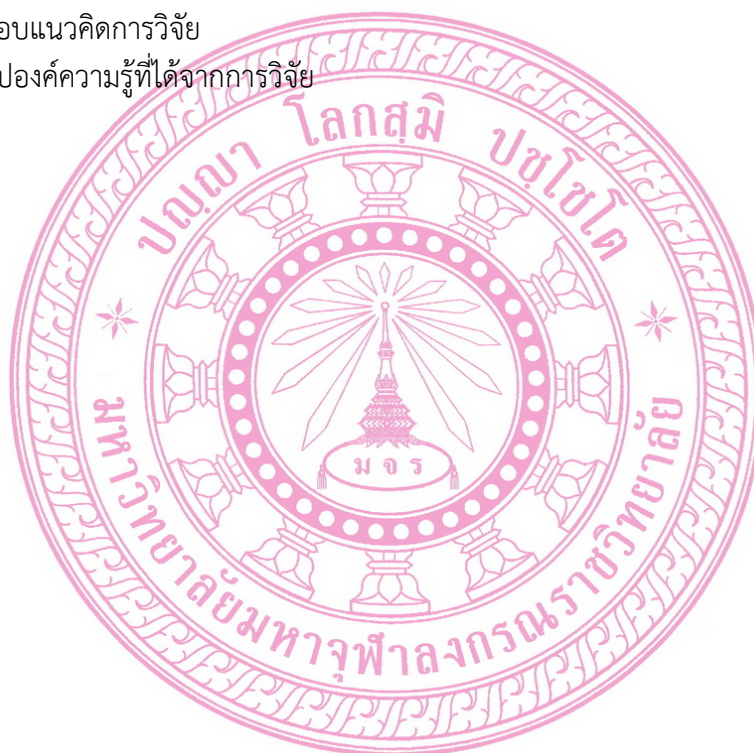
ตารางที่	หน้า
๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม จำแนกตามอาชีพ	๙๐
๔.๑๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามอาชีพ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ	๙๑
๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามอาชีพ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ	๙๒
๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามอาชีพ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์	๙๓
๔.๑๖ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามรายได้	๙๔
๔.๑๗ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล	๙๖
๔.๑๘ ผลสรุปโดยภาพรวมการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑-๗	๙๘
๔.๑๙ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ	๑๐๐

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๒๐ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ	๑๐๑
๔.๒๑ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์	๑๐๒
๔.๒๒ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล	๑๐๓

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๒.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาต่างๆ กับแผนพัฒนาท้องถิ่น	๒๗
๒.๒ แผนที่ในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว	๔๔
๒.๓ โครงสร้างการบริหารงานฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ	๔๕
๒.๔ โครงสร้างส่วนการบริหารงานของเทศบาล	๔๕
๒.๕ กรอบแนวคิดการวิจัย	๖๕
๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๑๒

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากคัมภีร์พระไตรปิฎก ฉบับภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พ.ศ.๒๕๓๙ เป็นหลัก โดยใช้ระบบย่อคำ ดังต่อไปนี้

พระสุตตันตปิฎก

ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิภวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
อง.สตตก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	สัตตกนิบาต	(ภาษาไทย)

๒. การระบุหมายเลขพระไตรปิฎก

ในงานวิจัยฉบับนี้ ใช้พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พ.ศ.๒๕๓๙ เป็นหลักการอ้างอิงพระไตรปิฎกใช้ระบบระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า เช่น ที.ปา. (ไทย) ๒๕/๓๒๑-๓๒๒/๓๒ หมายความว่า การอ้างอิงนั้นระบุถึง พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฏิภวรรค ฉบับภาษาไทย พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๕ ข้อที่ ๓๒๑-๓๒๒ หน้าที่ ๓๒ เป็นต้น

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการเมือง การปกครองของประเทศไทยมีการกระจายอำนาจจากภาครัฐ โดยมุ่งส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น แต่หน่วยงานราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่นและประชาชนเองก็ยังขาดการมีส่วนร่วม ทำให้การพัฒนาไม่ตรงต่อความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ในประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ได้ยอมรับกันทั่วไปว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะระบอบประชาธิปไตยนั้น เป็นระบอบการปกครองที่อำนาจการปกครองของรัฐบาลมาจากการยินยอมของประชาชนส่วนใหญ่ หรือเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ตามคำกล่าวของ อับราฮัม ลินคอล์น อดีตประธานาธิบดีของประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนั้น การที่จะให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองก็คือ การกระจายอำนาจการปกครองไปให้ประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ มีอิสระที่จะกำหนดนโยบายทางการเมืองและการบริหารท้องถิ่นด้วยตนเอง ตลอดจนการติดตามประเมินผล นโยบาย แผนงานและโครงการรวมทั้งการร่วมรับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นด้วย^๑

สำหรับประเทศไทยการปกครองในปัจจุบันนับเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จะมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารของภาครัฐอย่างกว้างขวาง รวมทั้งสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น ได้บัญญัติไว้ในหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ ๑๐ แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มาตรา ๘๗ (๑) ที่ว่า “ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น” และ (๒) ที่ว่า “ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ” แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนมาก ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น โดยมีลักษณะการเข้าร่วมอย่างครบวงจร ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๒ การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการ

^๑ สมศักดิ์ น้อยนคร, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรธานี”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ๒๕๕๐).

สาธารณะ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้ (๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และเห็นได้ว่าตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ ยังกำหนดให้ท้องถิ่นทุกแห่งมีแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และในการพัฒนาท้องถิ่นนั้นจะต้องมีส่วนร่วมของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น^๒

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่วิวัฒนาการในประเทศไทยมานาน กล่าวคือ ในช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.๒๔๗๕ รัฐบาลคณะราษฎรมีนโยบายที่ต้องการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นตามแบบตะวันตก จึงได้มีการกำหนดพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ แห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ.๒๔๗๖ กำหนดให้มีการบริหารราชการ ๓ ส่วนคือ ราชการบริหารส่วนกลาง บริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และในพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ.๒๔๗๖ กำหนดให้มีเทศบาล ๓ ระดับ ได้แก่ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล

เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ คนขึ้นไป ซึ่งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้โดยระบุน้ำและเขตเทศบาลไว้ด้วย

เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งศาลากลางหรือท้องถิ่นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ คนขึ้นไป ซึ่งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ โดยระบุน้ำและเขตเทศบาลไว้ด้วย

เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล โดยระบุน้ำและเขตเทศบาลไว้ด้วย

ต่อมาพระราชบัญญัติได้มีการปรับปรุงเป็นพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ และแก้ไขเพิ่มเติมในระยะเวลาต่อมา มาจนปัจจุบัน แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ.๒๕๕๒ อย่างไรก็ตามสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เทศบาลทั้ง ๓ ขนาดแตกต่างกันตามจำนวนประชากร ความหนาแน่น และรายได้ รวมทั้งโครงสร้างประกอบด้วยสภาเทศบาล และคณะผู้บริหาร^๓

สำหรับหน้าที่ของเทศบาลนั้น คือการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ซึ่งการออกบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล โดยสรุปคือ การให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม การพัฒนาการเมืองการบริหาร และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ สำหรับการให้บริการสาธารณะเหล่านี้ ตามหลักการบริหารองค์การโดยทั่วๆ ไปแล้ว การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ถือได้ว่าเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การบริหารท้องถิ่นสามารถดำเนินการพัฒนาได้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นได้เน้นเรื่องการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ ปัญหา และความต้องการของชุมชน

^๒ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒, [ออนไลน์].แหล่งที่มา : www.dla.go.th, ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕.

^๓ รุ่งกาญจน์ ปุทอง, “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจอมทอง”, การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๒).

และจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาของแต่ละชุมชน ซึ่งผู้นำชุมชนในการนำของประธานชุมชน และคณะกรรมการชุมชน แต่ละชุมชนต่างๆ มีส่วนช่วยในการแสดงความคิดเห็นและเสนอปัญหาของชุมชน เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนชุมชนที่จะพัฒนาท้องถิ่น สำหรับการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น ปัจจุบันดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ โดยมีข้อกำหนดให้ผู้แทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เกือบทุกขั้นตอน รวมทั้งให้ผู้แทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งเสนอแนะความคิดเห็นต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อประกาศให้ประชาชนรับทราบต่อไป^๔

เทศบาลตำบลลาดยาว เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งภายใต้การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ซึ่งเทศบาลตำบลลาดยาวตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๔,๕,๖,๗ และหมู่ ๑๓ มีพื้นที่ประมาณ ๒.๑๘ ตารางกิโลเมตร และเทศบาลตำบลลาดยาว มีแผนพัฒนาท้องถิ่น แยกออกเป็น ๓ ประเภท คือ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปี และแผนการดำเนินงาน และการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือโดยทั่วไปเรียกกันว่าแผนพัฒนาสามปี โดยในแผนพัฒนาสามปีนั้นจะมีกิจกรรมและโครงการต่างๆบรรจุอยู่ทั้งสามปี การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลลาดยาว จะต้องมีการประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสามปีหรือแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นประจำทุกปี โดยให้ชุมชนแต่ละชุมชนนัดประชาชนทุกครัวเรือนออกมาแสดงความคิดเห็น เสนอแนะปัญหาและความต้องการที่จะให้ชุมชนของตนเองมีการพัฒนาที่ดียิ่งขึ้นไป จากการที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เมื่อมีการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบของเทศบาลตำบลแล้ว การส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ผู้นำชุมชนฝ่ายต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบอำนาจของรัฐในทุกระดับ^๕ แต่ข้อเท็จจริงการส่งเสริม และสนับสนุนในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ชุมชนโดยการนำของประธานชุมชน คณะกรรมการชุมชน สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในการระดมสมอง ปรีกษา แลกเปลี่ยน ข้อคิดเห็นในการเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนตนเอง ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ ได้เห็นปัญหาของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงได้จัดทำหัวข้อวิจัย เรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์” เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนา ปรับปรุงรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ต่อไป

^๔ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘, [ออนไลน์].แหล่งที่มา:www.dla.go.th, ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕.

^๕ สำนักงานเทศบาลตำบลลาดยาว, แผนพัฒนาสามปี(พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๘), ๑๕ กันยายน ๒๕๕๕

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ เป็นอย่างไร

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ในระดับใด

๑.๓.๒ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

๑.๓.๓ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ เป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาโดยสังเคราะห์จากแนวคิด/ทฤษฎีของ โคเฮน และอัฟโฮฟ (Cohen and Uphoff)^๖ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน คือ ๑. การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ๒. การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ ๓. การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ และ ๔. การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งแบ่ง

6 Cohen John M. & Norman T. Uphoff, “Participation’s Place in Rural Development : Seeking Clarity Through Specificity”, World Development. 21(8):214-222;May, 1980.

ออกเป็น ๔ ด้าน คือ ๑. การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ๒. การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ ๓. การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ และ ๔. การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

(๑) ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้นำชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว แยกรายละเอียดดังนี้ ผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน ๕ คน , สมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน ๑๒ คน คณะกรรมการชุมชน จำนวน ๑๒๒ คน รวมจำนวน ๑๓๙ คน ^๗

(๒) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๐ ท่าน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ พื้นที่ในเขตของเทศบาลตำบลลาดยาว หมู่ที่ ๔,๕,๖,๗ และ ๑๓ ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึงเดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ผู้นำชุมชนที่มี เพศ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

๑.๕.๒ ผู้นำชุมชนที่มี อายุ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

๑.๕.๓ ผู้นำชุมชนที่มี สถานภาพสมรส ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

๑.๕.๔ ผู้นำชุมชนที่มี ระดับการศึกษา ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

๑.๕.๕ ผู้นำชุมชนที่มี อาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

๑.๕.๖ ผู้นำชุมชนที่มี รายได้ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

๑.๕.๗ ผู้นำชุมชนที่มี ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาล ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน หมายถึง การตัดสินใจเข้าไปเกี่ยวข้องหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมอันใดอันหนึ่ง ในเทศบาลตำบลลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย

^๗ เรืองเดียวกัน, หน้า ๓.

๑) การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้นำชุมชนเข้ามีส่วนร่วม ร่วมคิด เพื่อกำหนดประเด็นหลักการพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นและผลกระทบที่เกิดขึ้น

๒) การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ หมายถึง การที่ผู้นำชุมชนเข้ามีส่วนร่วม ในการเสนอประเด็นปัญหา ความต้องการเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการกิจกรรมต่างๆ ในการเสนอเพื่อบรรจุในแผนพัฒนา

๓) การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ หมายถึง กิจกรรมในแผนพัฒนางาน โครงการซึ่งเมื่อแผนพัฒนาได้ดำเนินการแล้วคุณภาพชีวิตดีขึ้นรวมถึงการได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในแผนพัฒนา

๔) การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล หมายถึง การเป็น คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาและร่วมตอบแบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ รวมถึง การกำหนดตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลในโครงการในชุมชน

๑.๖.๒ ผู้นำชุมชน หมายถึง บุคคลที่เป็นผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว ประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการชุมชน

๑.๖.๓ ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล

๑.๖.๔ แผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๘) แผนการดำเนินงาน และแผนชุมชน ของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

๑.๖.๕ การจัดทำแผนพัฒนา หมายถึง กระบวนการรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบ ด้านและเป็นระบบเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาในอนาคตขององค์กร

๑.๖.๖ เทศบาลตำบลลาดยาว หมายถึง สำนักงานเทศบาลตำบลลาดยาว ตำบลลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

๑.๗.๒ ทำให้ทราบถึงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

๑.๗.๔ ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ และองค์กรอื่นๆ ต่อไป

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้ค้นคว้ารวบรวม แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ แนวคิดทฤษฎี

- ๑) แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- ๒) แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนและลักษณะชุมชน
- ๓) แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น
- ๔) แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาล
- ๕) แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรม
- ๖) ข้อมูลพื้นที่วิจัย

๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- ๑) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม
- ๒) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น
- ๓) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทศบาล
- ๔) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรม

๒.๓ กรอบแนวคิดการวิจัย

๒.๑ แนวคิดทฤษฎี

๑) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

สำหรับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ได้มีนักวิชาการไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายไว้หลายแนวทาง สามารถพิจารณาได้ ดังนี้

ความหมายของการมีส่วนร่วม

ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน (People participation or community involvement or community participation) ไว้หลายท่าน อาทิ เช่น

บริช (Brich) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การแสดงออกของประชาชนธรรมดาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ซึ่งในเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นมีหลายรูปแบบ การเลือกตั้งก็เป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เห็นชัดเจน นอกจากนั้น

ก็มีการออกเสียงประชามติ และการทำประชาพิจารณ์ก็เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบหนึ่งเช่นกัน^๑

อีสตัน เดวิด (Easton David) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญของกระบวนการทางการเมืองและกระบวนการในการจัดการต่อปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานของสังคมยุคใหม่ที่เน้นปัจจัยในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเฉพาะการเสนอข้อเรียกร้อง (Demand) และการสนับสนุน (Support)^๒

คีท (Keith) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึงการเกี่ยวข้องกับทางจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotion Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำให้บรรลุจุดหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย^๓

รีเดอร์ (Reeder) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การร่วมกันในการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคลและการมีส่วนร่วมเป็นกลุ่ม^๔

ปีเตอร์ และเดวิด (Peter Oakley and David Marsden) ได้กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไปสัมพันธ์กับเรื่องการสร้างประชาธิปไตยทางการเมือง หรือมีฉะนั้นก็เอาไปเกี่ยวพันกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม หรือการเติบโตตามคำว่า “พัฒนา” ขึ้นมา หรือที่ใช้กันบ่อยๆ คือในแง่ที่รัฐบาลจะเข้าไปกับสภาพของการ “มีส่วนร่วม” ที่รัฐบาลใช้^๕

อภิชัย พันธเสน กล่าวว่า การมีส่วนร่วมอาจจะเริ่มต้นง่ายๆ จากความหมาย การพัฒนามาจากข้างล่างแทนวิธีการพัฒนาจากนโยบายเบื้องบน จุดเริ่มต้นที่ง่าย ๆ ก่อนที่จะพิจารณาไปถึงตัวบุคคล ก็คือการกระจายอำนาจของการวางแผนจากส่วนกลางไปเป็นการวางแผนจากส่วนภูมิภาคซึ่งต้องอาศัยแนวความคิดของการพัฒนามาจากข้างล่างนั่นเอง^๖

แชปบิน (Chapin) กล่าวว่า ลักษณะที่จะเป็นเครื่องชี้การมีส่วนร่วมของประชาชนทางสังคม จะดูได้จากลักษณะต่างๆ ที่แสดงออก คือ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ การ

¹ Anthony Harold, Birch, *The concept and theories of modern democracy*, (London : Routledg 2001), p. 9.

² David Easton, *The Political System : An Inquiry in to the State of Political Science*, (New York : Knopf, 1971), p. 202.

³ D.D. Keith, *Human Behavior at Work Human Relations and Organizational Behavior*, (New York : McGraw – Hill Book ,1972), p. 136.

⁴ W.W. Reeder, *Some Aspects of The Information Social Participation of Farm Families in New York State*, (New York : Unpublished Ph.D Dissertation, Cornell University, 1974) , p. 39.

⁵ David Marsden and Pater Oakley, Oxford : Oxfam. Giddens, Anthony, 1991.

^๖ อภิชัย พันธเสน, *แนวคิด ทฤษฎี และภาพรวมของการพัฒนา*, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง จำกัด, ๒๕๔๑), หน้า ๑๕๑.

บริจาคเงินทอง วัสดุ สิ่งของ และการเสียสละเวลา แรงงาน การเงิน การเป็นสมาชิกของ คณะกรรมการและการเป็นผู้ดำเนินการในกิจการนั้นๆ โดยตรง ^๗

ชาติชาย ณ เชียงใหม่ กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงสถานการณ์ที่คนส่วนหนึ่งมา รวมตัวกันด้วยความสมัครใจด้วยการมีส่วนร่วมกัน มีอัตลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันเพื่อแสดง ความคิดเห็นและความห่วงใย ความสนใจและการกระทำต่างๆ เพื่อสนับสนุน กัดดัน เรียกร้องและ ตรวจสอบภาครัฐและภาคธุรกิจให้ทำงานด้วยความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพเพื่อการอยู่ดีมีสุข และการพัฒนาที่ยั่งยืน ^๘

ชูชาติ พ่วงสมจิตร กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลกระทบถึงประชาชน ^๙

แก้ว นิเมะเริง กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนในชนบท ได้เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาและกิจกรรมส่วนร่วมของชุมชน เช่น การมีส่วนร่วมในการคิด เสนอแนะ แก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการวางแผน หรือเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับ โครงการพัฒนาและร่วมปฏิบัติโดยบริจาคเงิน สิ่งของ วัสดุ การสละแรงงานเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน และ ร่วมติดตามผลการพัฒนาบำรุงรักษาสาธารณประโยชน์ต่างๆ ในเขตหมู่บ้าน ^{๑๐}

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงการเปิดโอกาสให้ ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจการปฏิบัติและรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง การที่จะสามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหานำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการ เปลี่ยนแปลงต้องยอมรับปรัชญาพัฒนาชุมชนที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น อย่างเป็นสุขได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อ กิจกรรมของชุมชน ขณะเดียวกันต้องยอมรับความบริสุทธิ์ใจด้วยว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ถ้ามี โอกาสและได้รับการชี้แนะอย่างถูกต้อง ^{๑๑}

ศิริกุล กลวิวัฒน์ กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงการที่ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมกิจกรรมการพัฒนาด้วยความสมัครใจ ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุด เพื่อพัฒนาชุมชนของตนเองด้วย ความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน

⁷ F.S. Chapin, "Social participation and social intelligence", In Hand book of research design and social measurement, (New York : Academic Press, 1977), pp. 182-186.

^๘ ชาติชาย ณ เชียงใหม่, การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่สมดุล, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๔), หน้า ๑๔.

^๙ ชูชาติ พ่วงสมจิตร, "การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของ ชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร", ปริญญานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ประถมศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐).

^{๑๐} แก้ว นิเมะเริง, "ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรสตรีในการพัฒนาชุมชนใน จังหวัดลพบุรี", (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๐).

^{๑๑} ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, "การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน", วารสารพัฒนาชุมชน, ๓๖(๔) : ๓๒-๓๔.

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญของกระบวนการทางการเมืองและกระบวนการในการจัดการต่อปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานของสังคมยุคใหม่ที่เน้นปัจจัยในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการเสนอข้อเรียกร้อง (Demand) และการสนับสนุน (Support) เป็นสิ่งที่แสดงความสำคัญและวิธีการบริหารจัดการสังคมและชุมชนร่วมกันการที่จะทำให้สังคมและระบบการเมืองอยู่ในดุลยภาพได้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยปัจจัยในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการและการนำเสนอข้อมูล ตลอดจนการตรวจสอบระบบของสังคม ซึ่งถ้าหากระบวนการเมืองปราศจากสิ่งเหล่านี้แล้วก็ไม่สามารถที่จะดำรงอยู่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ในกรณีของไทยการมีส่วนร่วมของประชาชนปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๒๕-๒๕๒๙) เป็นต้นมา และรัฐได้ใช้การมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือในการให้ประชาชนเข้าร่วมโครงการของรัฐ โดยในเบื้องต้นคำจำกัดความในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนมีจำนวนมากทั้งในแง่ทางการปกครองที่เห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน คือการมีส่วนร่วมของชาวชนบทเป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย และยังเป็นการปูพื้นฐานมั่นคงสำหรับวิวัฒนาการของการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนส่วนใหญ่จะสัมพันธ์กับเรื่องที่ต้องเข้ามาเกี่ยวข้อง อาทิ การสร้างแหล่งกักเก็บน้ำ การศึกษา การสาธารณสุขซึ่งเป็นเรื่องที่มีสัมพันธ์กับปัญหาและความต้องการของชาวบ้าน^{๑๒}

ยุพาพร รุปงาม กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (Participation) คือ เป็นผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมีความจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติ เหตุผลเบื้องต้นของการที่มีคนมาร่วมกันได้ ควรจะมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมดหรือการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมด ที่ทำโดยกลุ่มหรือในนามกลุ่มนั้น กระทำผ่านองค์การ (Organization) ดังนั้นองค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้^{๑๓}

สถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนโดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน^{๑๔}

^{๑๒} ศิริกุล กสิวิวัฒน์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างไร”, วารสารพัฒนาชุมชน, ๒๕๔๖, ๔๒(๖) : ๑๙-๒๑.

^{๑๓} ยุพาพร รุปงาม, “การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงานประมาณ ในการปฏิรูประบบราชการ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๕).

^{๑๔} สถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า, สารานุกรมการปกครองท้องถิ่น หมวดโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินกับการปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทธรรมดาเพรส จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๒.

สถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) เป็นแนวคิดที่ชี้ให้เห็นถึงลักษณะของการที่ประชาชนจะเข้าไปร่วมกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนร่วมอย่างแท้จริง ทั้งนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระในทางความคิดมีความรู้ ความสามารถในการกระทำและมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมต่อกิจกรรมนั้นๆ โดยที่การมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีลักษณะการเข้าร่วมอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุดดังนี้ คือ

๑. เริ่มตั้งแต่การเกิดจิตสำนึกในตนเองและถือเป็นภาระหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือชุมชนที่ตนเองอยู่

๒. ร่วมคิดด้วยกันว่าอะไรที่เป็นปัญหาของชุมชน มีสาเหตุอย่างไรและจะจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เป้าหมายอย่างไร และความที่จะจัดการปัญหาใดก่อนหลัง

๓. ร่วมกันวางแผนงานการดำเนินงานว่าจะจัดกิจกรรมหรือโครงการอะไร จะแบ่งงานกันอย่างไร ใช้งบประมาณมากน้อยเพียงใด จะจัดหางบประมาณมาจากที่ใดและใครจะเป็นผู้ดูแลรักษา

๔. ร่วมดำเนินงาน ประชาชนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจเต็มกำลังความรู้ความสามารถของตนเอง

๕. ร่วมกันติดตามและประเมินผล ตลอดเวลาทำงานร่วมกันประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึง ปัญหาอุปสรรคและร่วมกันในการหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้งานหรือภารกิจดังกล่าวสามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

๖. ร่วมรับผลประโยชน์ ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชนแล้วย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์ ซึ่งอาจจะไม่จำเป็นที่จะต้องอยู่ในรูปแบบของเงิน วัสดุสิ่งของ แต่อาจเป็นความสุขสบาย ความพอใจในสภาพของความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นก็ได้

ทั้งนี้ ในการทำงานเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องคำนึงถึงเงื่อนไขหรือหลักการที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. การมีส่วนร่วมนั้นต้องเกิดจากความเต็มใจและความตั้งใจที่จะเข้าร่วม เพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในการแก้ไขปัญหา/ตัดสินใจในเรื่องนั้นๆ

๒. กระบวนการมีส่วนร่วมต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคและขีดความสามารถของแต่ละบุคคลที่จะเข้ามามีส่วนร่วม

๓. การมีส่วนร่วมต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของเสรีภาพ/อิสรภาพที่จะตัดสินใจว่าจะเลือกในการมีส่วนร่วมหรือไม่ข้อสำคัญการมีส่วนร่วมนั้นต้องไม่เกิดจากการบังคับหรือขู่เข็ญจากผู้ใดเหนือกว่า

นอกจากนี้ในเรื่องแนวคิดการมีส่วนร่วมนั้นได้มีนักวิชาการไทยหลายท่านได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นจะแสดงออกผ่านการร่วมกันคิด ร่วมทำ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งจะทำให้การเมืองเป็นการเมืองเพื่อความสมัคสมานมากกว่าเพื่อการแข่งขัน แยกแยะขัดแย้งซึ่งการมีส่วนร่วมในทัศนะนี้จะนำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคประชาชนเองหรือที่เรียกว่า “Civil Society” (ซึ่งในสังคมอาจเรียกกันไปในหลายความหมาย เช่น ประชาสังคม สังคมเข้มแข็ง ชุมชนเข้มแข็ง เป็นต้น)

นอกจากนี้ในอดีตเมื่อกล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนเรามักจะหมายถึง กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมือง โดยการให้ความสำคัญกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งเป็นไปในลักษณะของประชาธิปไตยแบบตัวแทน (Representative Democracy) คือการที่ประชาชนมอบอำนาจให้แก่ผู้แทนที่ตนเลือกเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินใจและแก้ปัญหาแทนตนซึ่งภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีความสลับซับซ้อนความคิดความเห็นของประชาชนก็มีความหลากหลายทำให้ระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทนไม่อาจที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนได้ทำให้ปัจจุบันสังคมได้หันมาให้ความสำคัญกับประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ซึ่งเป็นรูปแบบที่นอกจากประชาชนจะเลือกผู้แทนเข้าไปทำการปกครองและบริหารงานแล้ว ยังต้องมีความตื่นตัวต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาลที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขาเองอีกด้วย

จากการที่กล่าวมาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) จึงสะท้อนถึงแนวคิดที่เน้นย้ำความสำคัญของการกระจายอำนาจ และขยายความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กว้างยิ่งขึ้นทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

ทั้งนี้เราอาจสรุปหลักการสำคัญของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมได้ดังนี้ คือ

๑. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองและการบริหาร
๒. เน้นการกระจายอำนาจการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่างๆให้มีความเท่าเทียม
๓. อำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่างๆจะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน
๔. เพิ่มการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
๕. มีความยืดหยุ่นได้กล่าวคือมีโครงสร้างการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ และมีความโปร่งใส

๖. การมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาตามความหมายและหลักการข้างต้นจะทำให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความกว้างขวางขึ้น เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ได้มีความหมายเฉพาะการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือการรอฟลประโยชน์จากโครงการพัฒนาจากภาครัฐเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการร่วมรับรู้ ร่วมให้ความคิดเห็นในกระบวนการ การตัดสินใจของภาครัฐ หรือท้องถิ่น และร่วมสนับสนุนติดตามการทำงานตลอดจนร่วมกันในการตรวจสอบด้วย^{๑๕}

กล่าวโดยสรุปการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสในการแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นเพื่อแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสม และมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเอง ซึ่งนอกจากจะเป็นการช่วยให้การตัดสินใจในการเสนอนโยบายและโครงการต่างๆ มีความรอบคอบขึ้นแล้วจึงเป็นการควบคุมการบริหารงานของหน่วยงาน หรือท้องถิ่นให้มีความโปร่งใส (Transparency)

^{๑๕} สถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า, สารานุกรมการปกครองท้องถิ่น หมวดโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินกับการปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทธรรมดาเพรส จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๒-๘.

สามารถตอบสนอง ต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ (Responsiveness) และมีความรับผิดชอบหรือสามารถที่จะตอบคำถามของประชาชนได้ด้วย (Accountability) ซึ่งเท่ากับเป็นการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงในท้องถิ่นด้วย

รูปแบบการมีส่วนร่วม

โคเฮน และ อัฟโฮฟ (Cohen and Uphoff) ได้อธิบายและวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในแง่ของรูปแบบของการมีส่วนร่วม โดยได้แบ่งออกเป็น ๔ รูปแบบ คือ

๑. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision-making) ซึ่งอาจเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ในระยะเริ่ม การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม

๒. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Implementation) ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วม โดยการให้มีการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารและการร่วมมือรวมทั้งการเข้าร่วมในการรวมแรงร่วมใจ

๓. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ทางวัตถุทางสังคม หรือโดยส่วนตัว

๔. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งนับเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป^{๑๖}

อรุณ ภมร กล่าวว่ารูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่

๑. การมีส่วนร่วมแบบเป็นไปเอง ซึ่งเป็นโดยการอาสาสมัครหรือการรวมตัวกันเองเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง โดยเป็นการกระทำที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากภายนอกซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นเป้าหมาย

๒. การมีส่วนร่วมแบบชักนำ ซึ่งเป็นการเข้าร่วมโดยความต้องการ ความเห็นชอบ หรือการสนับสนุนโดยรัฐบาล ซึ่งเป็นรูปแบบโดยทั่วไปของประเทศกำลังพัฒนา

๓. การมีส่วนร่วมแบบบังคับ ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมภายใต้การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล และภายใต้การจัดการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือโดยการบังคับโดยตรง รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ผู้กระทำได้รับผลในทันที แต่จะมีได้รับผลในระยะยาวและมักจะมีผลเสียที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในที่สุด^{๑๗}

กระบวนการหรือขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

ในกระบวนการเกิดการพัฒนา ผู้ที่เป็นปัจจัยหลักที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาได้คือ ประชาชน หากประชาชนไม่ให้ความสนใจรับรู้หรือก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนานั้นก็

¹⁶ Cohen John M. & Norman T. Uphoff, “Participation’s Place in Rural Development : Seeking Clarity Through Specificity”, World Development. 21(8):214-222;May, 1980.

^{๑๗} อรุณ ภมร, “ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด”, ปริญญานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๗).

คือ ได้ว่าการพัฒนานั้นไม่ประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงศึกษากระบวนการหรือขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาจากนักวิชาการหลายท่าน ดังนี้

ฟารานอฟฟ์ (Faranoff) ได้เสนอกระบวนการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

๑. การวางแผน ซึ่งรวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธี ทรัพยากรที่ต้องการใช้ตลอดจนการติดตามประเมินผล

๒. การดำเนินงาน

๓. การใช้บริการจากโครงการ

๔. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์^{๑๘}

กองราชการส่วนตำบล ได้กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนว่ามี ๔ ประการดังนี้

๑. ร่วมริเริ่ม ร่วมรับรู้ โดยกระบวนการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ โดยให้ประชาชนริเริ่มเสนอร่างกฎหมาย และข้อบัญญัติท้องถิ่น

๒. ร่วมคิด ตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถร่วมกับรัฐในการตัดสินใจเรื่องทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ในรูปแบบของประชาพิจารณ์

๓. ร่วมดำเนินการ โดยผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

๔. ร่วมตรวจสอบ โดยประชาชนสามารถเข้าชื่อเสนอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นได้ รวมทั้งให้สิทธิประชาชนร้องเรียนต่อศาลปกครอง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฯลฯ เพื่อให้องค์กรอิสระเหล่านี้สามารถตรวจสอบอำนาจรัฐได้^{๑๙}

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ได้แบ่งขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้เป็น ๔ ขั้นตอนคือ

๑. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

๒. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม

๓. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติ

๔. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน^{๒๐}

หลักการและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วม

สุภชัย ตรีเทศ ได้เสนอหลักการและแนวการพัฒนาที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนต่อการพัฒนาท้องถิ่น ได้ดังนี้

¹⁸ A. Faranoff, Community Development in Health System for Primary Health Care. WHO.Good, C.V.(1973).Dictionary of Education.New York : McGraw-Hill Book, p.104.

^{๑๙} กองราชการส่วนตำบล, “ประชาชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง”, นิตยสารท้องถิ่น, ๒๕๔๔, ๔๑(๘) : ๔๐-๔๖.

^{๒๐} เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง, “ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน”, [ออนไลน์].แหล่งที่มา : <http://www.Library.uru.ac.th/indexasp.asp>, ๒๕๕๐.

๑. ยึดหลักความต้องการและการแก้ไขปัญหาของประชาชนเป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรม หากกิจกรรมที่จะนำไปให้ประชาชนเป็นเรื่องใหม่ต้องใช้เวลาในการกระตุ้น เร่งเร้าความสนใจ ให้ ความรู้ ความเข้าใจ จนประชาชนยอมรับความจำเป็นและประโยชน์ในการที่จัดทำกิจกรรมเหล่านั้น

๒. กิจกรรมต้องดำเนินการในลักษณะกลุ่ม เพื่อสร้างพลังกลุ่มในการรับผิดชอบร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกลุ่มปลูกฝังทัศนคติและพฤติกรรมที่เห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

๓. แนวทางการพัฒนาในกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนต้องคำนึงถึงความสามารถของ ประชาชนที่รับดำเนินการต่อไป โดยไม่พึ่งพาทายนอกเฉพาะในระยะเริ่มแรกต้องไม่พุ่มพืดในลักษณะ การให้เปล่าโดยสิ้นเชิง ต้องให้ประชาชนเกิดความสำนึกเป็นเจ้าของกิจกรรมและต้องสามารถทำต่อไป เองได้

๔. กิจกรรมการพัฒนาที่นำไปสู่ชุมชนต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมพร้อมกับสภาพ ชุมชน ซึ่งหมายรวมถึงการใช้ทรัพยากรชุมชนสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี

๕. การเริ่มต้นกิจกรรมต้องอาศัยผู้นำชุมชน คือผู้นำตามธรรมชาติที่ชาวบ้านเคารพนับ ถือ ผู้นำทางศาสนา ผู้นำที่ได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งจากทางราชการ เพื่อให้เป็นผู้บุกเบิกชักนำ

๖. ขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นต้นคือการร่วม ค้นคว้าข้อมูล ศึกษาปัญหาและหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น การร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบเพื่อ แก้ไขปัญหาและลดปัญหาที่เกิดขึ้น การร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบเพื่อแก้ไขปัญหาและลดปัญหา การร่วมมือปรึกษาหารือ วางนโยบาย ร่วมกันตัดสินใจ การใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อ ส่วนร่วม การร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การ ร่วมการลงทุนในกิจกรรมโครงการตามขีดความสามารถของตนและหน่วยงานที่วางไว้ การร่วม วางแผน การร่วมปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย การ ร่วมควบคุม ติดตามประเมินผล จนถึงการร่วมบำรุงรักษาโครงการระยะยาว ^{๒๑}

ระดับของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีหลายระดับขึ้นอยู่กับรัฐที่จะยอมให้ประชาชนเข้าไปมี ส่วนร่วมในระดับใดได้บ้าง ในอดีตโครงการหรือกิจกรรมเพื่อการพัฒนาประเทศส่วนใหญ่กำหนด ขั้นตอนโดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ โดยมี นักวิชาการหลายท่านได้ทำการศึกษาการแบ่งระดับขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนใน กิจกรรมการพัฒนาดังนี้

สุนีย์ มัลลิกะมายล์ กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีการแบ่งระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนไว้ ๒ ระดับ คือ

๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำ หมายถึง หน่วยงานรับเป็นฝ่ายริเริ่ม คิด ตัดสินใจให้มีโครงการหรือกิจกรรมขึ้นมา และเห็นว่าสมควรจะให้ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินการด้วย จึงให้แจ้งและมอบหมายให้ประชาชนเข้ามาดำเนินการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับนี้จึงมี

^{๒๑} สุกชัย ตริทศ, “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมือง ชลบุรี”, ปริญญานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๗).

ลักษณะเป็นการสั่งการจากรัฐสู่ประชาชน (Top-down Approach) ซึ่งจะเป็นการมีส่วนร่วมที่มีได้เกิดจากความต้องการโดยแท้จากประชาชน ประชาชนอาจไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมดังนั้น จึงไม่เกิดความรู้สึกจะร่วมดำเนินการใดๆ ด้วยและบางครั้งจำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมเนื่องจากเป็นการสั่งการหรือมอบหมายของเจ้าหน้าที่ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เพราะฉะนั้นเมื่อโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ ได้ดำเนินการไปได้ระยะหนึ่งก็จะมีอันล้มเลิกไปการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับนี้ จึงเป็นการปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามที่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้ามาดูแลท้องถิ่น ซึ่งโดยปกติเจ้าหน้าที่เหล่านั้นมิได้มาดำรงตำแหน่งประจำอยู่เป็นเวลานาน แต่จะมีการสับเปลี่ยนโยกย้ายตามความเหมาะสมอยู่ตลอดเวลา

๒. การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับสูง หมายถึง ประชาชนเป็นฝ่ายคิดริเริ่มตัดสินใจและดำเนินโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ (Bottom-up Approach) หลักการนี้จะเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิภาพสูงแต่มีปัญหาอีกเช่นนั้น นั่นคือการดำเนินการนั้นในบางครั้งจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากรัฐ ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วอาจไม่เป็นเช่นนั้น เพราะโครงการหรือกิจกรรมนั้นอาจไม่ได้รับความเห็นชอบ หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอาจไม่เห็นด้วยเพราะถือว่าเป็นเรื่องของประชาชน เพราะฉะนั้นประชาชนก็ควรทำกันเอง โครงการหรือกิจกรรมใดที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐอย่างเพียงพอย่อมจะไม่สัมฤทธิ์ผลเช่นกัน

จากระดับการมีส่วนร่วมข้างต้นจะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมทั้ง ๒ ระดับจะสัมฤทธิ์ผลได้จะต้องอาศัยความร่วมมือของทั้ง ๒ ฝ่าย นั่นคือ ทั้งฝ่ายรัฐและประชาชน สำหรับความร่วมมือในที่นี้คือรัฐต้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนและต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมพิจารณาตัดสินใจว่าจะให้มีหรือไม่ รัฐจะยอมให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในระดับใดได้บ้างและประชาชนพึงพอใจในระดับการมีส่วนร่วมที่รัฐให้เพียงใด เหล่านี้จึงต้องพิจารณาโดยยึดเอาระดับของการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญด้วย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาอาจแยกออกเป็น ๕ ระดับ คือ

ระดับที่ ๑ ร่วมรับรู้ หมายถึง รัฐได้ให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมแก่ประชาชนเมื่อรัฐมีความคิดริเริ่มมีนโยบายที่จะให้มีโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ แล้วเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้โดยการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนหรือให้สิทธิแก่ประชาชนนั้นนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เนื่องจากข้อมูลข่าวสารจะบอกถึงโครงการหรือกิจกรรมที่กำลังจะเกิดขึ้น ความจำเป็นและความสำคัญที่จะต้องให้มีโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ รวมถึงการดำเนินการและมาตรการต่างๆ ที่จะนำมาใช้เพื่อการพัฒนาอีกด้วย

การร่วมรับรู้ในข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่อาจจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างชัดเจน รวมตลอดไปจนถึงข้อมูลข่าวสารที่ได้รับนั้นหากมีความไม่ชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วนแล้ว อาจนำไปสู่ความขัดแย้งที่อาจถึงขั้นรุนแรงได้

ระดับที่ ๒ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น หมายถึง เมื่อประชาชนได้ร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากรัฐแล้ว ประชาชนก็จะร่วมค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ความจำเป็น และความต้องการที่ต้องให้มีโครงการหรือกิจกรรมนั้น พร้อมร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือกิจกรรม หรือหน่วยงานหรือผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจจะได้นำไปใช้ประกอบการพิจารณาต่อไป

ระดับที่ ๓ ร่วมพิจารณา ร่วมตัดสินใจ หมายถึงร่วมพิจารณาเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับโครงการหรือกิจกรรม การเลือกพื้นที่ที่ตั้งโครงการ โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ที่จะตั้งโครงการควรมีส่วนร่วมพิจารณาหรือปฏิเสธไม่ให้โครงการตั้งในพื้นที่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับนี้ในความถูกต้องแล้วมีความสำคัญมาก เนื่องจากประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณา ตัดสินใจ จนถึงการเลือกพื้นที่ตั้งโครงการเป็นเจ้าของที่ซึ่งได้รับผลประโยชน์หรือผลกระทบโดยตรงมากกว่าประชาชนอื่นๆ

ระดับที่ ๔ ร่วมดำเนินการ หมายถึง ร่วมในการลงทุน ร่วมในการคัดเลือกผู้ปฏิบัติงานหรือร่วมปฏิบัติงานเอง ในระดับการมีส่วนร่วมนี้อาจจะทำได้ในทุกประเภทของโครงการ เช่น หากเป็นโครงการที่จำเป็นต้องใช้ผู้มีความรู้เฉพาะด้าน ผู้ชำนาญการ หรือใช้เทคโนโลยีขั้นสูงแล้วบางครั้งเป็นความยุ่งยากที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมปฏิบัติงานได้ แต่หากเป็นโครงการหรือกิจกรรมระดับท้องถิ่นที่ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านได้ ชาวบ้านหรือประชาชนในท้องถิ่นก็เข้าร่วมกิจกรรมได้หรือเป็นการร่วมดำเนินการด้วยการลงทุนถือหุ้นก็ย่อมถือว่ามีร่วมดำเนินการได้

ระดับที่ ๕ ร่วมติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล หมายถึง การร่วมตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ ว่าเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับนี้จะเป็ประโยชน์ต่อการพัฒนาเป็นอย่างมาก เพราะประชาชนจะทำหน้าที่คอยเฝ้าระวังและเตือนภัยการดำเนินการโครงการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้อย่างทันท่วงทีก่อนที่จะมีผลร้ายเกิดขึ้น และเมื่อมีการดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมแล้วก็ต้องมีการประเมินผลว่าการดำเนินการนั้นๆ บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดและการดำเนินการเป็นอย่างไรเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพิจารณานำเอามาตรการที่เหมาะสมมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมของประชาชนทั้ง ๕ ระดับนี้ หากประชาชนได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยทุกระดับแล้วย่อมถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมที่สมบูรณ์ตามแนวความคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมของประชาชนย่อมต้องคำนึงถึงประเภทโครงการหรือกิจกรรม กระบวนการดำเนินงานช่วงเวลาในการเข้าไปมีส่วนร่วม ระดับของการมีส่วนร่วมองค์กรหรือกลุ่มบุคคลหรือปัจเจกบุคคลที่มีส่วนร่วมและกฎหมายรองรับการมีส่วนร่วมของประชาชน^{๒๒}

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

จากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ หลายด้านเมื่อลงมือปฏิบัติจริงแล้ว อาจจะพบว่ามีสภาพปัญหาเกิดขึ้นหลายประเด็น ได้แก่ ประชาชนบางครั้งเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพราะเกิดจากความเกรงใจหรือการถูกบีบบังคับจากผู้มีอำนาจหรือภาครัฐ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นบ้างมิใช่เพียงใช้แรงงานเพียงอย่างเดียวเจ้าหน้าที่ของรัฐเองได้ครอบงำและกำหนดเป้าหมายการพัฒนาเองส่งผลให้ประชาชนปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมในการพัฒนาของระบบราชการไม่ได้ จึงเกิดการล้มเหลวเพราะแนวทางการพัฒนามีการวางแผนจากเบื้องบนลงมาก่อน

^{๒๒} สุนีย์ มัลลิกะมาส, รัฐธรรมนูญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๕๖-๖๒.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ กล่าวว่า ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาจำแนกออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๑. ปัญหาที่เกิดจากหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นแหล่งร่วมศูนย์อำนาจไม่ว่าจะเป็นด้านนโยบายกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการวางแผนและการดำเนินงาน อนึ่งทัศนคติ ค่านิยม และทักษะของเจ้าหน้าที่รัฐเคยชินต่อการกระทำและติดต่อสื่อสารในคนกลุ่มเดียวกัน จึงใช้ภาษาเทคนิคของตนแล้วตีความว่าประชาชนจะต้องเข้าใจ การดำเนินการประเมินผลโครงการเจ้าหน้าที่องค์กรของรัฐก็มีฐานความคิดว่าตัวโครงการหรือกิจกรรมต้องบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยไม่คำนึงถึงการพัฒนาคนในชุมชนและเปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้หรือเกี่ยวข้องแต่อย่างใด ส่วนการปรับเปลี่ยนโยกย้ายตำแหน่งและประสิทธิภาพความรับผิดชอบต่องานพัฒนาของเจ้าหน้าที่รัฐก็จะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อชุมชนโดยตรง

๒. ปัญหาที่เกิดจากชุมชน เนื่องจากการพัฒนาที่ผ่านมาชุมชนยังขาดความพร้อมและมีข้อบกพร่องในหลายประการ เช่น การขาดองค์กรท้องถิ่นที่เหมาะสมจึงขาดผู้ทิศตนและเวลาแก่งานชุมชนอย่างเต็มที่ ขาดทักษะการทำงาน ขาดการติดต่อสื่อสารที่ดีนับเป็นอุปสรรคที่ประชาชนได้รับความรู้ไม่เพียงพอก่อให้เกิดปัญหาสื่อความหมายการทำความเข้าใจ การขอความคิดเห็นและความคิดริเริ่มใหม่ๆ อนึ่งความแตกต่างกันในกลุ่มชนและผลทางเศรษฐกิจในชุมชนก่อให้เกิดความแตกแยกทางความคิดค่อนข้างมากต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

๓. ปัญหาที่เกิดจากสังคม จะเกิดขึ้นในระดับความสัมพันธ์ของสังคมซึ่งพิจารณาไว้ ๓ ด้าน คือด้านทางการเมือง ด้านกฎหมาย และระบอบราชการ ซึ่งผลจากปัญหาทั้ง ๓ ด้าน จะส่งผลให้เกิดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของแผนกิจกรรมทางราชการ^{๒๓}

สรุปแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมจากปัญหาดังกล่าวข้างต้น นับว่าเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารในท้องถิ่นมาก อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน ดังนั้นภาครัฐจะต้องหาวิธีการในการสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกลไกทางการเมืองและการบริหารท้องถิ่นอย่างแท้จริง มิใช่มีส่วนร่วมแต่เพียงรูปแบบเท่านั้น

๒) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนและลักษณะชุมชน

สำหรับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนและลักษณะชุมชนมีนักวิชาการไทยได้นิยามความหมายหลายท่าน อาทิ เช่น

ไพโรวัลย์ เตชะโกศล ได้กล่าวเกี่ยวกับแนวความคิดที่เกี่ยวกับชุมชน ชุมชนเป็นคำที่บัญญัติมาจากคำว่า(Community) การนำคำว่าชุมชนมาใช้ในสังคมไทยเป็นอิทธิพลทางความคิดการพัฒนาของประเทศตะวันตกมีการใช้อย่างแพร่หลายนับตั้งแต่มีการเปลี่ยนโครงสร้างหน่วยงานราชการ โดยแยกส่วนพัฒนาการท้องถิ่น จากกรมมหาดไทย จัดตั้งเป็นกรมพัฒนาชุมชน สังกัดกระทรวงมหาดไทย คำว่า “ชุมชน” ได้รับการนำมาใช้ในลักษณะซ้อนทับกับบ้าน หรือหมู่บ้าน

^{๒๓} วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, การบริหารและการจัดการทางทรัพยากรธรรมชาติ : บทบาทขององค์กรท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๐), หน้า ๖๔-๖๕.

หมู่บ้านเป็นสิ่งที่มีความโดยธรรมชาติอยู่แล้วในการตั้งบ้านเรือนอยู่ร่วมกันในหมู่เครือญาติและมิตรสหาย ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่นำไปสู่การจัดการต่อปัญหาและความต้องการร่วมกัน มีการนำคำว่า ชุมชน มาใช้อย่างกว้างขวาง และใช้ในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ชุมชนจึงเป็นคำที่มีความหมายไม่แน่นอนตายตัวเพียงประการเดียว อาจพิจารณาได้หลายแง่มุม เช่น ทางด้านปรัชญา กายภาพ สังคม วิทยา จิตวิทยาในบางครั้งความหมายของชุมชน ไม่ได้จำกัดอยู่กับความหมายที่ให้ความสำคัญกับ อาณาบริเวณภูมิศาสตร์หรือบริเวณเล็กๆ ที่หมายถึงหน่วยทางการปกครองในระดับหมู่บ้านเท่านั้น ความหมายของชุมชนมีทั้งรูปธรรมและนามธรรม มีขนาดหลายระดับตั้งแต่ระดับหมู่บ้านจนถึงระดับโลกได้^{๒๔}

ชาญวิทย์ โพร้เจริญ ได้แบ่งลักษณะชุมชนตามการบริหารการปกครองสามารถ แบ่งตามลักษณะของชุมชนได้ ๖ ชุมชน โดยพิจารณาจากลักษณะการปกครองของไทยตาม พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ.๒๕๔๗ ได้แก่ ชุมชนหมู่บ้าน ชุมชนเขตสุขาภิบาล (ปัจจุบันยกฐานะเป็นเทศบาล) ชุมชนเขตเทศบาลตำบล ชุมชนเขตเทศบาลเมือง ชุมชนเขตเทศบาล นคร ชุมชนเขตกรุงเทพมหานคร

ลักษณะชุมชนแบ่งตามกิจกรรมทางสังคม สามารถแบ่งได้ ๕ ลักษณะ ได้แก่ ชุมชน เกษตรกรรม ชุมชนศูนย์การค้า ชุมชนศูนย์กลางขนส่ง ชุมชนเขตอุตสาหกรรม ชุมชนศูนย์กลางแห่ง การบริการ

ลักษณะชุมชนแบ่งตามความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคม เป็นการแบ่งชุมชนในแง่ความสัมพันธ์ทางสังคม และเป็นการมองในทัศนะของนักสังคมวิทยาที่มองในลักษณะของชุมชนในด้าน ความสัมพันธ์ทุกด้านไม่เพียงแต่เฉพาะการเมืองการปกครอง หรือกิจกรรมทางสังคมเท่านั้น แต่รวม ไปถึงความสัมพันธ์ใน สถาบันต่างๆตลอดจนลักษณะทางนิเวศวิทยาอีกด้วย ลักษณะของชุมชนแบ่งได้ เป็น ๒ ชุมชน ได้แก่ ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง^{๒๕}

ประเวศ วะสี ได้ให้ความหมายของคำว่า “ชุมชน” ว่า การที่คนจำนวนหนึ่งมี วัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีความพยายามในการกระทำอะไรร่วมกันมีการเรียนรู้ ร่วมกันในการกระทำ รวมถึงการติดต่อสื่อสาร (Communicate) ร่วมกันอาจพิจารณาโดยการเป็น คุณลักษณะของชุมชน ได้ดังนี้

๑. มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน
๒. มีความเอื้ออาทรต่อกัน
๓. มีการกระทำร่วมกัน

^{๒๔} ไพโรวัลย์ เตชะโกศล, “การจัดการสุขภาพของชุมชนในจังหวัดขอนแก่น”, ปริญญาโท วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(บริหารสาธารณสุข)มหาวิทยาลัยขอนแก่น, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๗).

^{๒๕} ชาญวิทย์ โพร้เจริญ, “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่านนาขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ๒๕๕๐).

๔. มีการเรียนรู้ร่วมกันในการกระทำ^{๒๖}

เจลิยว บุรีภักดี ได้ให้ความหมายว่า “ชุมชน” (Community) หมายถึงกลุ่มคนหรือบริเวณกลุ่มคนนั้นๆอยู่ร่วมกันได้ทั้งๆที่แต่ละคนมีความแตกต่างกันหรือความหลากหลายในชุมชนนั้น เช่น ทรัพยากรทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น^{๒๗}

ชัยนต์ วรรณะภูติ ได้ให้ความหมาย ชุมชน หมายถึง การอยู่ร่วมกันของกลุ่มคนจำนวนหนึ่ง ในพื้นที่แห่งหนึ่ง เพื่ออาศัยทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณนั้นในการดำรงชีวิต โดยเหตุที่มีคนกลุ่มดังกล่าวอาศัยอยู่ร่วมกัน ใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิต จึงมีการกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีองค์กรหรือสถาบันของชุมชนและกฎเกณฑ์ต่างๆ^{๒๘}

สรุปแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนและลักษณะชุมชน ซึ่งชุมชนแต่ละท้องถิ่นที่มีลักษณะไม่เหมือนกัน บางท้องถิ่นที่เป็นชุมชนเมือง บางท้องถิ่นที่เป็นชุมชนชนบท การที่จะทำให้ชุมชนแต่ละท้องถิ่นเป็นชุมชนน่าอยู่นั้นต้องมีองค์ประกอบหลายอย่าง และที่สำคัญจะต้องการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย มาช่วยกันจัดทำให้ชุมชนนั้นๆ เป็นชุมชนน่าอยู่ สามารถพึ่งพาตนเองได้ และต้องได้รับความร่วมมือจากผู้นำหลายๆส่วนเข้ามาช่วยกันดำเนินการพัฒนาชุมชนของตนเอง

๓) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจะต้องดำเนินการวางแผนพัฒนา โดยจะต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาว แผนพัฒนาสามปี และแผนการดำเนินงาน ซึ่งจะต้องคำนึงถึงบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สามารถพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องในทิศทางที่เหมาะสม คลอบคลุมประเด็นการพัฒนาสอดคล้องไปกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙) นโยบายแห่งรัฐ แผนการบริหารแนวทางการพัฒนาของกระทรวงมหาดไทย แนวทางการพัฒนาของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ แผนพัฒนาอำเภอลาดยาว แผนชุมชน และนโยบายของผู้บริหาร แล้วจะต้องดำเนินการจัดทำให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายนของทุกปี

ความหมายของการวางแผน

จากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการแผนพัฒนาท้องถิ่นมีนักวิชาการไทยและหน่วยงานได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน อาทิ เช่น

^{๒๖} ประเวศ วะสี, ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคมและศิลปวัฒนธรรม, (กรุงเทพมหานคร : หมอชาวบ้าน, ๒๕๔๑), หน้า ๓๕-๓๖.

^{๒๗} เจลิยว บุรีภักดี, ชุมชนวิทยาการวิจัยชุมชน, บรรณาธิการ, (กรุงเทพมหานคร : เอส.อาร์.พรีนติ้งแมสโปรดักส์, ๒๕๔๕), หน้า ๔๔-๔๕.

^{๒๘} ชัยนต์ วรรณะภูติ, การศึกษาชุมชน, [ออนไลน์].แหล่งที่มา :<http://mylesson.swu.ac.th/so3๓๑๑/preview/preview.htm>, ๒๕๕๙.

อุทัย เลาหิเชียร ได้ให้ความหมายของการวางแผนไว้ว่า การวางแผน หมายถึง การหาหนทางที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์การตามกำหนด ^{๒๙}

นที ดิษฐบรรจง ได้ให้ความหมายของการวางแผนไว้ว่า การวางแผน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวกับการเตรียมการวินิจฉัยและตัดสินใจที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยวิธีการที่ดีที่สุด ^{๓๐}

เสถียร เหลืองอร่าม ได้ให้ความหมายของการวางแผนไว้ว่า การวางแผนหมายถึงการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด และใครเป็นผู้ดำเนินการรับผิดชอบ ^{๓๑}

ความสำคัญของการวางแผน (Significance of Planning)

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนไว้ดังนี้

๑. เป็นการลดความไม่แน่นอนและปัญหาความยุ่งยากซับซ้อนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เพราะการวางแผนเป็นการจัดโอกาสทางด้านการจัดการให้ผู้วางแผนมีสายตากว้างไกล มองเหตุการณ์ต่างๆในอนาคตที่อาจเกิดขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ปัญหา ความต้องการของประชาชนในสังคมนั้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์การ ดังนั้นองค์การจึงจำเป็นต้องเตรียมตัวและเผชิญกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความผันผวนของสิ่งแวดล้อมอันได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เป็นต้น

๒. ทำให้เกิดการยอมรับแนวความคิดใหม่ๆ เข้ามาในองค์การทั้งนี้เนื่องจากปรัชญาของการวางแผนยึดถือและยอมรับเรื่องการเปลี่ยนแปลง ไม่มีสิ่งใดอยู่อย่างนิรันดร์จึงทำให้มีการยอมรับแนวความคิดในเชิงระบบ (System Approach) เข้ามาใช้ในองค์การยุคปัจจุบัน

๓. ทำให้การดำเนินการขององค์การบรรลุถึงเป้าหมายที่ปรารถนาทั้งนี้เพราะการวางแผนเป็นงานที่ต้องกระทำเป็นจุดเริ่มแรกของทุกฝ่ายในองค์การ ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันการดำเนินการเป็นไปด้วยความมั่นคงและมีความเจริญเติบโต

๔. เป็นการลดความสูญเสียเปล่าของหน่วยงานที่ซ้ำซ้อนเพราะการวางแผนทำให้มองเห็นภาพรวมขององค์การที่ชัดเจนและยังเป็นการอำนวยความสะดวกในการจัดระเบียบขององค์การให้มีความเหมาะสมกับลักษณะของงานมากขึ้น เป็นการจำแนกงานแต่ละแผนกไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกัน

๕. ทำให้เกิดความแจ่มชัดในการดำเนินงานเนื่องจากการวางแผนเป็นการกระทำโดยอาศัยทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยต่างๆมาเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในอนาคตอย่างเหมาะสมกับสภาพองค์การที่ดำเนินอยู่ ^{๓๒}

^{๒๙} อุทัย เลาหิเชียร, **ลักษณะวิชาและมิติต่างๆ**, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๔), หน้า ๙๑.

^{๓๐} นที ดิษฐบรรจง, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖).

^{๓๑} เสถียร เหลืองอร่าม, **มนุษย์สัมพันธ์คือหัวใจของนักบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : แสงจันทร์การพิมพ์, ๒๕๕๐), หน้า ๑๕๑.

^{๓๒} กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น**, [ออนไลน์].แหล่งที่มา : www.dla.go.th , ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕.

สรุปว่า ไม่มีองค์การใดที่ประสบความสำเร็จได้โดยปราศจากการวางแผน ดังนั้นการวางแผนจึงเป็นภารกิจอันดับแรกที่สำคัญของกระบวนการจัดการที่ดี

ประโยชน์ของการวางแผน (Advantages of Planning)

โกวิท กังสนันท์ ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์การวางแผนไว้ดังนี้

๑. เพื่อรักษาคุณภาพของความไม่แน่นอนและการเปลี่ยนแปลง การวางแผนเป็นการตัดสินใจ การกำหนดวัตถุประสงค์ และวิธีการปฏิบัติล่วงหน้าโดยพิจารณาจากเหตุผลด้านต่างๆ ประกอบกันเพื่อให้ได้ใช้เป็นแนวทางในการทุ่มเทความพยายามใช้ทรัพยากรทางการบริหารอย่างเหมาะสม

๒. สร้างความสนใจและกระตุ้นการกระทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยแผนงานต่างๆ จะมุ่งไปสู่ความสำเร็จของวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน แผนที่ดีจะต้องรวมกิจกรรมต่างๆ เข้ามาไว้ด้วยกัน และกำหนดทิศทางดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

๓. ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างประหยัด เพราะการวางแผนจะช่วยให้การปฏิบัติงานมีการประสานสอดคล้องและต่อเนื่อง

๔. ทำให้การควบคุมสะดวกขึ้น เพราะแผนงานจะกำหนดเป้าหมายมาตรฐานของการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าและสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมได้^{๓๓}

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กล่าวไว้ว่าการวางแผนที่ดีย่อมส่งผลให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

๑. การบรรลุจุดมุ่งหมาย (Attention of Objectives) การวางแผนทุกครั้งมีจุดมุ่งหมายปลายทาง เพื่อให้องค์การบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การกำหนดจุดมุ่งหมายจึงเป็นงานขั้นแรกของการวางแผนถ้าจุดมุ่งหมายที่กำหนดมีความแจ่มชัดก็จะช่วยให้การบริหารแผนมีทิศทางมุ่งตรงไปยังจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างสะดวกและเกิดผลดี

๒. ประหยัด (Economical Operation) การวางแผนเกี่ยวข้องกับการใช้สติปัญญาเพื่อคิดวิธีการให้องค์การบรรลุถึงประสิทธิภาพ เป็นการให้งานในฝ่ายต่างๆ มีการประสานงานกันดี กิจกรรมที่ดำเนินมีความต่อเนื่องกัน ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบในงานต่างๆ ที่ทำซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่างๆ อย่างคุ้มค่านับว่าเป็นการลดต้นทุนที่ดี ก่อให้เกิดการประหยัดแก่องค์กร

๓. ลดความไม่แน่นอน (Reduction of Uncertainty) การวางแผนช่วยลดความไม่แน่นอนในอนาคตเพราะการวางแผนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคต การวางแผนที่มีประสิทธิภาพเป็นผลมาจากการวิเคราะห์พื้นฐานของข้อเท็จจริงที่ปรากฏขึ้นแล้ว ทำการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตและได้หาแนวทางพิจารณาป้องกันเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นไว้แล้ว

๔. เป็นเกณฑ์ในการควบคุม (Basis of Control) การวางแผนช่วยให้ผู้บริหารได้กำหนดหน้าที่การควบคุมขึ้น ทั้งนี้เพราะการวางแผนและการควบคุมเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออกเป็นกิจกรรมที่

^{๓๓} โกวิท กังสนันท์, การบริหารราชการส่วนภูมิภาค, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๐), หน้า ๓๙.

ดำเนินการคู่กันอาศัยซึ่งกันกล่าวคือถ้าไม่มีการวางแผนก็ไม่สามารถมีการควบคุม กล่าวได้ว่าแผนกำหนดจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการปฏิบัติงานในหน้าที่การควบคุม

๕. ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการสร้างสรรค์ (Encourages Innovation and Creativity) การวางแผนเป็นพื้นฐานการตัดสินใจ และเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดแนวความคิดใหม่ๆ (นวัตกรรม) และความคิดสร้างสรรค์ทั้งนี้เนื่องจากขณะที่ฝ่ายจัดการมีการวางแผนกันนั้นจะเป็นการระดมปัญหาของคณะผู้ทำงานด้านการวางแผนทำให้เกิดความคิดใหม่ๆ และความคิดสร้างสรรค์นำมาใช้ประโยชน์แก่องค์กรและยังเป็นการสร้างทัศนคติการมองอนาคตระหว่างคณะผู้บริหาร

๖. พัฒนาแรงจูงใจ (Improves Motivation) ระบบการวางแผนที่ดีจะเป็นการบ่งชี้ให้เห็นถึงความร่วมแรงร่วมใจในการทำงานของคณะผู้บริหาร และยังเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นในกลุ่มคนงานด้วยเพราะเขารู้อย่างชัดเจนว่าองค์การคาดหวังอะไรจากเขาบ้าง นอกจากนี้การวางแผนยังเป็นเครื่องมือฝึกและพัฒนาแรงจูงใจที่ดีสำหรับผู้บริหารในอนาคต

๗. พัฒนาการแข่งขัน (Improves Competitive Strength) การวางแผนที่มีประสิทธิภาพทำให้องค์การมีการแข่งขันมากกว่าองค์การที่ไม่มีการวางแผนหรือมีการวางแผนที่ขาดประสิทธิภาพ

ทั้งนี้เพราะการวางแผนจะเกี่ยวข้องกับการขยายขอบข่ายการทำงาน เปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน ปรับปรุงสิ่งต่างๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

๘. ทำให้เกิดการประสานงานที่ดี (Better Coordination) การวางแผนได้สร้างความมั่นใจในเรื่องเอกภาพที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ ทำให้กิจกรรมต่างๆ ที่จัดวางไว้มุ่งไปที่จุดมุ่งหมายเดียวกันมีการจัดประสานงานในฝ่ายต่างๆ ขององค์การเพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในงานแต่ละฝ่ายขององค์การ

ข้อจำกัดในการวางแผน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้กล่าวถึงข้อจำกัดในการวางแผนไว้ดังนี้

๑. การขาดข้อมูลที่เชื่อถือได้ ในการวางแผนจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาพิจารณากำหนดจุดมุ่งหมายและกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินงานแต่ถ้าขณะที่มีการวางแผนนั้นกลุ่มทำงานได้ข้อมูลที่มาจากแหล่งที่เชื่อถือไม่ได้ จะทำให้การวางแผนงานนั้นเกิดการผิดพลาด ฉะนั้นข้อมูลนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดแผนงานเป็นอย่างยิ่ง

๒. การวางแผนเป็นกระบวนการมองไปข้างหน้า ถ้าผู้บริหารมีแนวโน้มที่จะทำงานในเชิงรับมากกว่าเชิงรุก เขาจะไม่สามารถทำการวางแผนที่ดีได้เลย ฉะนั้นผู้วางแผนจะต้องเป็นบุคคลที่มีความคิดริเริ่มและเป็นคนที่มีความกระตือรือร้นจะได้สามารถมองหามาตรการประเมินและติดตามแผนที่วางไว้ได้อย่างเหมาะสมและเข้าใจการดำเนินงานตามแผนอย่างถูกต้อง

๓. การวางแผนเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย การวางแผนอาจจะทำให้การปฏิบัติการบางกรณีล่าช้าไปได้ แต่ก็เป็นความจริงว่าถ้าเราไม่ใช้เวลาในการวางแผนอย่างพอเพียงแล้ว แผนที่กำหนดขึ้นอาจเป็นแผนที่ใช้ไม่ได้ จึงกล่าวได้ว่าการวางแผนเกี่ยวข้องกับการใช้เวลาและค่าใช้จ่ายในการรวบรวมการวิเคราะห์ สารสนเทศและการประเมินทางเลือกต่างๆ ดังนั้นถ้าการจัดการไม่จัดงบประมาณค่าใช้จ่ายอย่างเพียงพอในการวางแผน ไม่ยอมใช้เวลาให้เพียงพอคิดแต่เพียงว่าเสียเวลาสิ้นเปลืองแล้วผลของแผนที่ออกมาดีนั้น ย่อมเป็นไปได้

๔. การดำเนินการภายในองค์กรที่เข้มงวดเกินไปเรื่องต่างๆ จะเป็นอุปสรรคในการนำความคิดริเริ่มและแนวความคิดใหม่ๆ เข้ามาสู่องค์กรฉะนั้นผู้วางแผนจำเป็นต้องมีการยืดหยุ่นการดำเนินการในบางกรณีบ้าง ซึ่งจะนำผลดีมาสู่องค์กร

๕. การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เป็นข้อจำกัดในการวางแผนบางครั้งเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรธุรกิจต่างๆ ทั่วโลกเป็นผลกระทบต่อเนื่องมาจากความผันผวนทางเศรษฐกิจ สังคมและเมือง ฉะนั้นผู้วางแผนไม่สามารถยอมรับเรื่องราวต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้อาจจะนำไปสู่การต่อต้านจากกลุ่มคนงานและทัศนคติเช่นนี้จะส่งผลกระทบต่อ กระบวนการวางแผนที่เกิดขึ้นขาดประสิทธิภาพ

๖. ประสิทธิภาพในการวางแผนอาจมีข้อจำกัดมาจากปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้เพราะปัจจัยภายนอกบางอย่างยากแก่การทำนายและคาดการณ์ เช่น การเกิดสงคราม การควบคุมของรัฐบาล หรือภัยธรรมชาติต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผู้วางแผนไม่สามารถควบคุมได้ก็อาจทำให้การดำเนินงานตามแผนประสบปัญหาอยู่ยากได้

แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยมีแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือการบริหารงาน ดังนั้นเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด และขอบเขตประเภทโครงการที่เกิณศักยภาพของในเขตอำเภอแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. เตรียมการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยจัดประชุมประชาคมเพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอรับทราบปัญหาความต้องการของประชาชน และข้อมูลการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดประเด็นการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต ทั้งนี้ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม โดยให้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ การจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจจะทบทวนจากแผนพัฒนาสามปีฉบับเดิม โดยนำโครงการที่กำหนดไว้แล้วมาใช้ หรืออาจพิจารณาทบทวนปรับปรุงโดยการกำหนดรายละเอียด วัตถุประสงค์ เป้าหมาย งบประมาณ หรือจัดลำดับความสำคัญของโครงการใหม่และเพิ่มเติมโครงการสำหรับปีที่จะดำเนินการจัดทำ

กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดเป้าหมายระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยมีระยะเวลาปีสุดท้ายของแผนฯซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการต่อไปได้ โดยมีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรจัดทำ ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาฉบับปัจจุบัน เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาและห้วงระยะเวลาให้ครอบคลุมแผนพัฒนาสามปี โดยมีแนวทางการจัดทำ ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๒ ให้จัดทำแผนพัฒนาสามปีให้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด และแผนพัฒนาระดับต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

๑.๓ เสริมสร้างทุนเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยการนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพ และความได้เปรียบด้านอัตลักษณ์และคุณค่าของชาติทั้ง “ทุนสังคม” “ทุนเศรษฐกิจ” และ “ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” มาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน พร้อมทั้งเสริมสร้างให้แข็งแกร่งเป็นเสมือนเสาเข็มหลักในการพัฒนาประเทศได้อย่างมั่นคง

๑.๔ ให้นำข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.๒ค) และข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ มาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

๑.๕ การดำเนินงานเมื่อนำอยู่ ชุมชนนำอยู่ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมใน ๕ มิติ คือ มิติเมืองปลอดภัย มิติเมืองสะอาด มิติเมืองคุณภาพชีวิต มิติเมืองธรรมาภิบาล และมิติเมืองวัฒนธรรม

๑.๖ ให้คำนึงถึงการประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ อย่างเหมาะสม ในกรณีที่ต้องครุปกครองท้องถิ่น มีการจัดทำผังเมืองหรือผังตำบลแล้ว ให้ใช้ผังเมืองหรือผังตำบลเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

๑.๗ ให้คำนึงถึงทรัพยากรบูรณาการโครงการระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานอื่นๆ กล่าวคือ โครงการที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกันและสามารถจัดกิจกรรมสนับสนุนซึ่งกันและกันได้ หรือโครงการลักษณะ/ประเภทเดียวกันที่มีสถานที่ตั้งอยู่ในเขตติดต่อกันหากสามารถจัดทำโครงการพร้อมกัน ซึ่งสามารถประสานรูปแบบหรืองบประมาณให้มีลักษณะสอดคล้องต่อเนื่องกันแล้ว ให้ทำการประสานและบูรณาการโครงการ เพื่อลดความซ้ำซ้อน ประหยัดงบประมาณและทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์มากยิ่งขึ้น

๑.๘ แผนพัฒนาสามปี จะมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดของโครงการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนั้นในการจัดทำโครงการให้คำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติโดยคำนึงถึงสถานะทางการคลังของท้องถิ่น และความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อให้แผนพัฒนาสามปีเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ไม่ขัดแย้งความจริงและในการจัดทำโครงการให้มีการจัดลำดับความสำคัญ ความเร่งด่วนของโครงการ กล่าวคือ โครงการที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนและมีความจำเป็นเร่งด่วนมากต้องนำไปปฏิบัติก่อน โดยอาจแยกประเภทของโครงการออกอย่างน้อยเป็น ๓ ประเภท คือ

๑.๘.๑ โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง

๑.๘.๒ โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการตามที่มีระเบียบ กฎหมายกำหนดไว้

๑.๘.๓ โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น

๑.๙ ใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดย

๑.๙.๑ ให้สนับสนุนให้มีการจัดทำแผนชุมชนให้เกิดขึ้นในทุกพื้นที่ โดยการให้คำแนะนำในการจัดทำ ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ สนับสนุนข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนชุมชน สนับสนุนการจัดเวทีประชาคมและพิจารณานำโครงการ/กิจกรรม ที่ต้องดำเนินการร่วมกับชุมชนหรือโครงการ/กิจกรรมที่เกินขีดความสามารถของชุมชนมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี

๑.๙.๒ ให้พิจารณานำโครงการ/กิจกรรม ที่เป็นปัญหาความต้องการของประชาชนจากการจัดเวทีประชาคมท้องถิ่นมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี ทั้งนี้เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในพื้นที่บูรณาการจัดทำแผนพัฒนา เพื่อเป็นจุดเชื่อมต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับปัญหาความต้องการของประชาชน ซึ่งจะนำไปสู่การเห็นพ้องต้องกันและการทำงานร่วมกันของภาคีการพัฒนาต่างๆ ในพื้นที่เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจแห่งรัฐ และควมมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และตอบสนองความต้องการของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นกระบวนการสำคัญที่ต้องดำเนินการ และต้องมีประชาคมเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง และมีการจัดทำบันทึกรายงานการประชุม เพื่อเป็นการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากภาคประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภายหลัง

๑.๑๐ ให้ความสำคัญกับหลักการทำงานของคณะรัฐมนตรี โดยยึดหลัก ๔ ป คือ โปร่งใส เป็นธรรม ประหยัด ประสิทธิภาพ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ

๒. คณะกรรมการสนับสนุนจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปี ทั้งนี้ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนเมษายน – พฤษภาคม

๓. ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาสามปี / ประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี ทั้งนี้ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนพฤษภาคม – เดือนมิถุนายน สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อน แล้วนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจึงพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาสามปี และประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีต่อไป ดังนั้นหากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมิได้กำหนดสมัยสามัญไว้ภายในเดือนมิถุนายน ให้เสนอขอเปิดประชุมวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปี โดยให้พิจารณาดำเนินการและเสนอนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอนุมัติและประกาศใช้ให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายน

๔. เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีแล้ว ให้นำไปปฏิบัติรวมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประกาศให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบ โดยทั่วกันภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันประกาศใช้และปิดประกาศไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

สำหรับโครงการที่เกินศักยภาพฯ ซึ่งสอดคล้องกับขอบเขตประเภทของโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นในเขตอำเภอเสนอคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอพิจารณาดำเนินการต่อไป

ประเภทของแผนพัฒนาท้องถิ่น

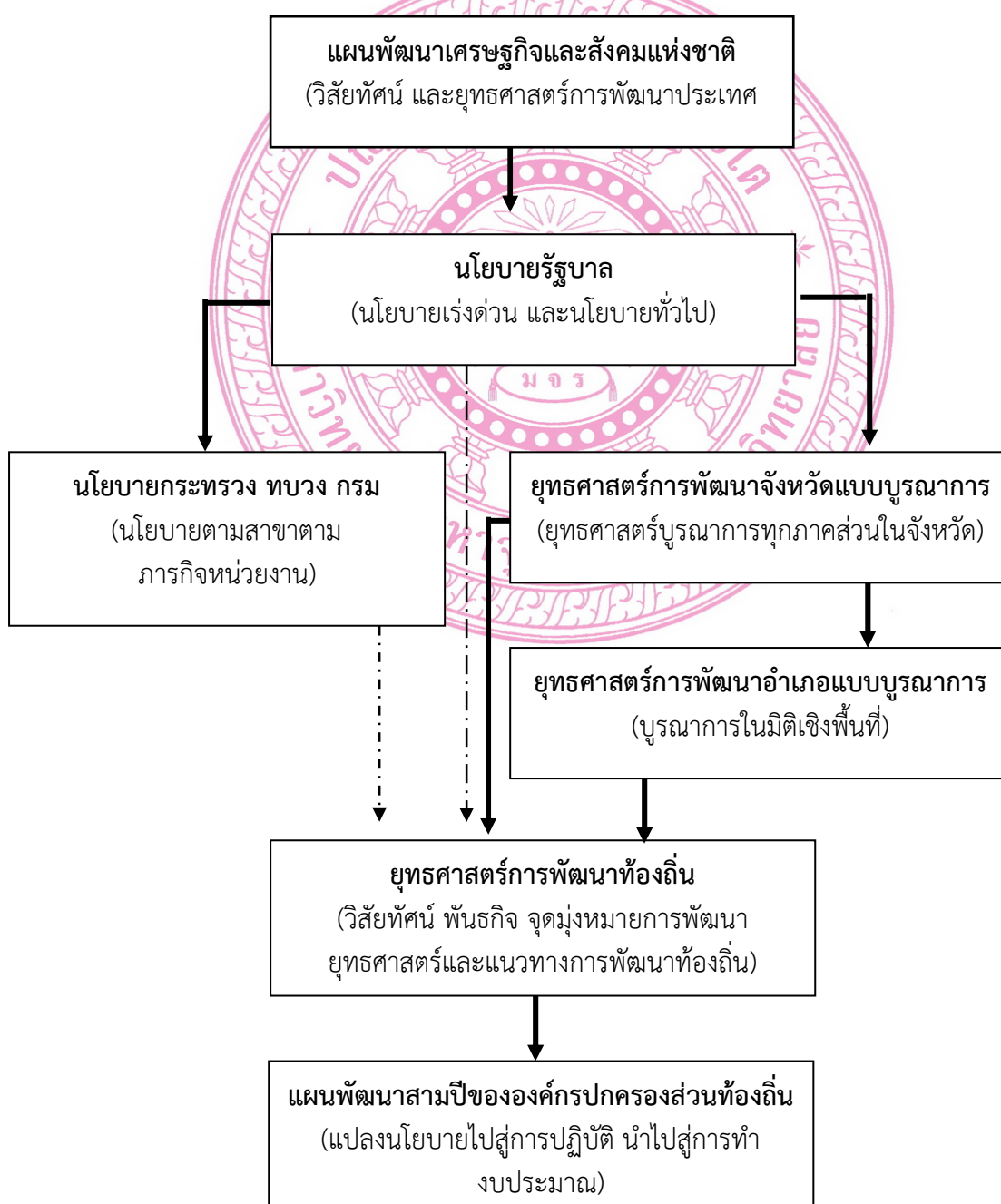
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งแสดงวิสัยทัศน์ พันธกิจและจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาอำเภอ

แผนพัฒนาสามปี หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียด

แผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้า ครอบคลุมระยะเวลาสามปีโดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปีซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาสามปี จะมีความเชื่อมโยงกับการจัดทำงบประมาณประจำปีอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำงบประมาณในระบบมุ่งเน้นผลงาน

สำหรับ “แผนการดำเนินงาน” มิใช่การจัดทำแผนพัฒนาแต่เป็นเอกสารที่รวบรวมแผนงานโครงการ กิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละปีงบประมาณเพื่อให้ทราบกิจกรรมการพัฒนาในพื้นที่ที่ดำเนินการ

ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาต่างๆ กับแผนพัฒนาท้องถิ่น

แผนภาพที่ ๒.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาต่างๆ กับแผนพัฒนาท้องถิ่น^{๓๔}

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ ได้ออกระเบียบไว้เกี่ยวกับการจัดทำแผนดังต่อไปนี้

ข้อ ๑๖ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็นการพัฒนา และประเด็นที่เกี่ยวข้องตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการ และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ และข้อมูลในแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

(๒) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวบรวมแนวทางและข้อมูลนำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

(๓) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อน แล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อไป

ข้อ ๑๗ การจัดทำแผนพัฒนาสามปี ให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับประชาคมท้องถิ่น กำหนดประเด็นหลักการพัฒนาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารวมทั้งสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของประชาคมและชุมชน โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ และข้อมูลในแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

(๒) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรวบรวมประเด็นหลักการพัฒนา ปัญหา ความต้องการ และข้อมูลนำมาจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี แล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

(๓) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปีเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาสามปีและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

^{๓๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๑.

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีต่อไป

ข้อ ๑๘ แผนพัฒนาสามปีให้จัดทำและทบทวนให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายนก่อนงบประมาณประจำปี

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจขยายเวลาการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแล้วรายงานกระทรวงมหาดไทยทราบ

ในกรณีของเทศบาลผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้นายอำเภอได้ เมื่อมีการขยายเวลาให้แจ้งจังหวัดเพื่อรายงานกระทรวงมหาดไทยทราบ

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดตามวรรคสองให้เป็นอำนาจของนายอำเภอแล้วแจ้งจังหวัดเพื่อรายงานกระทรวงมหาดไทยทราบ

ข้อ ๑๙ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกจัดทำหรือร่วมจัดทำร่างแผนพัฒนาได้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงานที่จะมอบหมายให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการ เพื่อเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

(๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงานแล้วเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

(๓) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงาน

ข้อ ๒๐ ให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกที่จัดทำหรือร่วมจัดทำร่างแผนพัฒนาดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการจัดทำร่างแผนพัฒนาตามระเบียบนี้^{๓๕}

วลัยลักษณ์ พักแก้ว ได้กล่าวไว้ว่าการวางแผนที่ดีย่อมส่งผลให้เกิดประโยชน์สุข ดังนี้

๑. การบรรลุจุดมุ่งหมาย (Attention of Objectives) การวางแผนทุกครั้งมีจุดมุ่งหมายปลายทาง เพื่อให้องค์การบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การกำหนดจุดมุ่งหมายจึงเป็นงานขั้นแรกของการวางแผนถ้าจุดมุ่งหมายกำหนดมีความแจ่มชัดก็จะช่วยให้การบริหารแผนมีทิศทางมุ่งตรงไปยังจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างสะดวกและเกิดผลดี

๒. ประหยัด (Economical Operation) การวางแผนเกี่ยวข้องกับการใช้สติปัญญาเพื่อคิดวิธีการให้องค์การบรรลุถึงประสิทธิภาพ เป็นการให้งานในฝ่ายต่างๆ มีการประสานงานกันดี กิจกรรมที่ดำเนินมีความต่อเนื่องกัน ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบในงานต่างๆ ที่ทำสิ่งเหล่านี้เป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่างๆ อย่างคุ้มค่านับว่าเป็นการลดต้นทุนที่ดี ก่อให้เกิดการประหยัดแก่องค์กร

๓. ลดความไม่แน่นอน (Reduction of Uncertainty) การวางแผนช่วยลดความไม่แน่นอนในอนาคตเพราะการวางแผนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์ในอนาคต การวางแผนที่มี

^{๓๕} อ้างแล้ว.

ประสิทธิภาพเป็นผลมาจากการวิเคราะห์พื้นฐานของข้อเท็จจริงที่ปรากฏขึ้นแล้ว ทำการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตและได้หาแนวทางพิจารณาป้องกันเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นไว้แล้ว

๔. เป็นเกณฑ์การควบคุม (Basis of Control) การวางแผนช่วยให้ผู้บริหารได้กำหนดหน้าที่การควบคุมขึ้น ทั้งนี้เพราะการวางแผนและการควบคุมเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออกเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการคู่กันอาศัยซึ่งกันและกันกล่าวคือถ้าไม่มีการวางแผนก็ไม่สามารถมีการควบคุม กล่าวได้ว่าแผนกำหนดจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการปฏิบัติงานในหน้าที่ควบคุม

๕. ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการสร้างสรรค์ (Encourages Innovation and Creativity) การวางแผนเป็นพื้นฐานการตัดสินใจ และเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดแนวความคิดใหม่ๆ นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ทั้งนี้เนื่องจากฝ่ายขณะที่ฝ่ายจัดการมีการวางแผนกันนั้นจะเป็นการระดมปัญญาของคณะทำงานด้านการวางแผนทำให้เกิดความคิดใหม่ๆ และความคิดสร้างสรรค์ และนำมาใช้ประโยชน์แก่องค์กรและยังเป็นผู้สร้างทัศนคติการมองอนาคตระหว่างคณะผู้บริหาร

๖. พัฒนาแรงจูงใจ (Improves Motivation) ระบบการวางแผนที่ดีจะเป็นการบ่งชี้ให้เห็นถึงความร่วมแรงร่วมใจในการทำงานของคณะผู้บริหาร และยังเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นในกลุ่มคนงานด้วย เพราะเขารู้อย่างชัดเจนว่าองค์การคาดหวังอะไรจากเขาบ้าง นอกจากนั้นการวางแผนยังเป็นเครื่องมือฝึกและพัฒนาแรงจูงใจที่ดีสำหรับผู้บริหารในอนาคต

๗. พัฒนาการแข่งขัน (Improves Competitive Strength) การวางแผนที่มีประสิทธิภาพทำให้องค์กรมีการแข่งขันมากกว่าองค์การที่ไม่มีการวางแผนหรือมีการวางแผนที่ขาดประสิทธิภาพ

ทั้งนี้เพราะการวางแผนจะเกี่ยวข้องกับการขยายขอบข่ายการทำงาน เปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน ปรับปรุงสิ่งต่างๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

๘. ทำให้เกิดการประสานงานที่ดี (Better Coordination) การวางแผนได้สร้างความมั่นใจในเรื่องเอกภาพที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ ทำให้กิจกรรมต่างๆ ที่จัดวางไว้มุ่งไปที่จุดมุ่งหมายเดียวกันมีการจัดประสานงานในฝ่ายต่างๆ ขององค์การเพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในงานแต่ละฝ่ายขององค์การ^{๓๖}

สรุปแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ดีนั้นจะต้องมีการวางแผน ไว้ล่วงหน้าก็จะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มองไปข้างหน้าในอนาคตว่าท้องถิ่นนั้นๆ ต้องการอะไรที่จะแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น และสามารถช่วยเหลือชุมชน ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ตรงตามที่ได้วางแผนไว้ ตามสุภาษิตที่ว่า “การวางแผนที่ดี มีชัยไปกว่าครึ่ง”

๔) แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาล

สำหรับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเทศบาล มีนักวิชาการและหน่วยงานได้ให้ความหมายนิยามเกี่ยวกับเทศบาล ไว้หลายท่าน อาทิ เช่น

ความหมายเกี่ยวกับเทศบาล

^{๓๖} วลัยลักษณ์ ฟักแก้ว, “การมีส่วนร่วมของผู้นำในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว”, การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๓).

สถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า การปกครองเทศบาลตำบล หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยปกครองเทศบาลตำบลเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในเทศบาลตำบลมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นและชุมชนโดยมีองค์กรผู้รับผิดชอบมีอิสระในการใช้ดุลยพินิจ มีเจ้าหน้าที่และงบประมาณในการดำเนินงานแยกออกจากราชการส่วนภูมิภาคแต่องค์กรปกครองเทศบาลตำบลก็ไม่ได้มีอธิปไตยในตัวเอง ยังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลาง ตามวิธีที่เหมาะสมการปกครองเทศบาลตำบล มีหลายรูปแบบแต่ที่สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากที่สุด การปกครองรูปแบบเทศบาลตำบลจึงเป็นการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจหรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในเทศบาลตำบลหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างเพื่อผลประโยชน์รัฐและผลประโยชน์ของเทศบาลตำบลนั้นๆ^{๓๗}

ชาวนิติศาสตร์ โพธิ์เจริญ การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินไทย ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๔๓ ได้จัดแบ่งการบริหารราชการเป็น ๓ ส่วนคือ การบริหารราชการส่วนกลาง ได้แก่การจัดระเบียบราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัด อำเภอ และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในส่วนของเทศบาลนั้นก่อตั้งเป็นครั้งแรกหลังจากมีการสถาปนาระบอบรัฐสภา ๑ ปี ซึ่งเป็นความพยายามครั้งแรกของรัฐบาลยุคประชาธิปไตยที่ต้องสถาปนากองการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจังเมื่อเทียบกับสุขาภิบาล ซึ่งได้รับการแต่งตั้งครั้งแรกในปี พ.ศ.๒๔๔๐ อันเป็นยุคสมบูรณาญาสิทธิราชย์ แต่กรรมการสุขาภิบาลก็มาจากการแต่งตั้งและเป็นข้าราชการประจำล้วนๆ ทำให้สุขาภิบาลที่ถือกันว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานแรกของไทยนั้นตามความเป็นจริงแล้ว เป็นเพียงในนามเท่านั้น รูปแบบของเทศบาลที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๕๖ เป็นแบบที่ใช้ในตะวันตก คือแบบสภานายกเทศมนตรี ซึ่งมีสาระสำคัญคือประชาชนในเขตเทศบาลเป็นผู้เลือกสมาชิกสภาเทศบาล ต่อจากนั้นสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งรวมกันเป็นสภาเทศบาลก็ใช้เสียงข้างมากเลือกนายกเทศมนตรีและเทศมนตรีทำให้รูปแบบการปกครองท้องถิ่นเช่นนี้มีผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งทางอ้อม แต่ในปัจจุบันตามเสียงประชามติให้การบริหารในเขตเทศบาลใช้รูปแบบนายกเทศมนตรีให้เทศบาลมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่ง ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีให้กระทำโดยวิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

พระราชบัญญัติจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาล ๓ ประการ คือ

๑. จำนวนและความหนาแน่นของประชากรในท้องถิ่นนั้น
๒. ความเจริญทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาจากการจัดเก็บรายได้ตามที่กฎหมายกำหนด และงบประมาณรายจ่ายในการดำเนินกิจการท้องถิ่น
๓. ความสำคัญทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นโดยพิจารณาถึงศักยภาพของท้องถิ่นนั้นว่าจะสามารถพัฒนาความเจริญได้รวมเร็วมากน้อยเพียงใด

^{๓๗} สถาบันพระปกเกล้า, สารานุกรมการปกครองท้องถิ่น หมวดโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินกับการปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทธรรมดาเพรส จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๒๔.

จากหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งท้องถิ่นกฎหมายได้กำหนดให้จัดตั้งเทศบาลขึ้นได้ ๓ ประเภท ดังนี้

เทศบาลนคร มีหลักเกณฑ์การจัดตั้ง ดังนี้

๑. เป็นท้องที่ที่มีพลเมืองตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ คนขึ้นไป
๒. ราษฎรอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ คนต่อตารางกิโลเมตร
๓. มีรายได้พอแก่การปฏิบัติหน้าที่อื่นต้องทำตามกฎหมายกำหนด
๔. มีพระราชกฤษฎีกาการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนคร

เทศบาลเมือง มีหลักเกณฑ์การจัดตั้ง ดังนี้

๑. ท้องที่ที่เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดทุกแห่ง ให้ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองได้โดยไม่ต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์อื่นๆ ประกอบ
๒. ส่วนท้องถิ่นที่มีใช่เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดจะยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ดังนี้

- ๒.๑ เป็นท้องที่ที่มีพลเมืองตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ คนขึ้นไป
- ๒.๒ ราษฎรอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ คนต่อตารางกิโลเมตร
- ๒.๓ มีรายได้พอแก่การปฏิบัติหน้าที่อื่นต้องทำตามกฎหมายกำหนดไว้
- ๒.๔ มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลเมือง

เทศบาลตำบล กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งไว้อย่างกว้างๆ ดังนี้

๑. มีรายได้จริงโดยไม่มีเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ผ่านมาตั้งแต่ ๑๒ ล้านบาทขึ้นไป
๒. มีประชากรตั้งแต่ ๗,๐๐๐ คนขึ้นไป
๓. ความหนาแน่นของประชากรตั้งแต่ ๑,๕๐๐ คนต่อ ๑ ตารางกิโลเมตรขึ้นไป
๔. ได้รับความเห็นชอบจากราษฎรในท้องถิ่น

ในปัจจุบันอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗(๙) ประกอบมาตรา ๒๔ วรรคเจ็ดแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พงศ.๒๕๔๒ และข้อ ๑ แห่งประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่องกำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ วิธีการบริหารและการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาล และกิจการอันเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในเทศบาล ลงวันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ.๒๕๔๕ มีมติเห็นชอบให้ประกาศหลักการกำหนดขนาดของเทศบาลโดยให้กำหนดขนาดเทศบาลออกเป็น ๓ ขนาด ได้แก่ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยมีหลักการจัดดังนี้

๑. เทศบาลชั้น ๑ เดิม จัดให้เป็นเทศบาลขนาดใหญ่
๒. เทศบาลชั้น ๒-๖ เดิม จัดให้เป็นเทศบาลขนาดกลาง
๓. เทศบาลชั้น ๗ เดิม จัดให้เป็นเทศบาลขนาดเล็ก

เทศบาลสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงขนาดได้ตามความจำเป็นและความเหมาะสม โดยจะต้องผ่านเกณฑ์เบื้องต้น ตามที่คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลกำหนด และคณะกรรมการดังกล่าวจะเป็นผู้พิจารณาเห็นชอบการกำหนดขนาดเทศบาลตามที่เทศบาลเสนอ^{๓๘}

หน้าที่ของเทศบาลตำบล อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ.๒๕๔๓ กำหนดให้เทศบาลตำบล มีหน้าที่ดังนี้

๑. หน้าที่ที่ต้องทำในเขตเทศบาลตำบล (มาตรา ๕๐) โดยสรุปคือ

- (๑) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (๒) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- (๓) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูล

ฝอยและสิ่งปฏิกูล

- (๔) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (๕) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- (๖) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (๗) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- (๘) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น
- (๙) หน้าที่อื่นตามกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

๒. หน้าที่ที่อาจจัดทำ (มาตรา ๕๑) โดยสรุป คือ

- (๑) ให้มีน้ำสะอาดหรือน้ำประปา
- (๒) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (๓) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (๔) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- (๕) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (๖) ให้มีการบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และการรักษาคนเจ็บไข้
- (๗) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (๘) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ และเทศพาณิชย์

๓. อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายเฉพาะอื่นๆ กำหนดนอกจากอำนาจหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ กำหนดไว้แล้วยังมีกฎหมายเฉพาะอื่นๆกำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นๆ อีกเป็นจำนวนมาก เช่น พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๔๘๔ แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ.๒๕๓๕ พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ.๒๔๙๓ พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ.๒๔๙๕ พระราชบัญญัติป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ.๒๔๙๘ พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าและจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.๒๕๓๕ ฯลฯ

^{๓๘} ชาญวิทย์ โพธิ์เจริญ, “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่านนาขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ๒๕๕๐).

๔. อำนาจหน้าที่จัดทำนอกเขตเทศบาล แต่เดิมมานั้นเทศบาลแต่ละแห่งมีหน้าที่จัดทำได้ภายในเขตเทศบาลของตนเท่านั้น แต่ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยเทศบาลโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ของเทศบาลเปิดโอกาสให้เทศบาลมีอำนาจจะทำการนอกเขตเทศบาล โดยกิจกรรมที่จัดทำนั้นจะต้องเข้าตามหลักเกณฑ์ ๓ ประการ ดังนี้

๔.๑ เมื่อการนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่ที่อยู่ในของตน

๔.๒ เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาเทศบาล

๔.๓ เมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ

๔.๔ หน้าที่ที่จัดทำร่วมกับบุคคลอื่น พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๑ ได้มีบทบัญญัติให้อำนาจแก่เทศบาลต่างๆ จัดทำกิจการใดๆ ร่วมกับผู้อื่นโดยการก่อตั้งบริษัท จำกัด หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดได้ เมื่อไปตามเกณฑ์

๔.๕ อำนาจหน้าที่ของเทศบาล ตาม พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒

การจัดระเบียบการปกครองเทศบาลตำบล

ทรงพล ตุ่มทอง โดยทั่วไปหลักการปกครองประเทศนิยมแบ่งเป็น ๓ หลัก คือหลักการรวมอำนาจการปกครอง (Centralization) หลักการแบ่งอำนาจการปกครอง (Deconcentration) และหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization)

๑. หลักการรวมอำนาจการปกครอง (Centralization) หมายถึง หลักการจัดวางระเบียบบริหารราชการแผ่นดินโดยรวมอำนาจในการปกครองไว้ให้แก่การบริหารราชการส่วนกลาง อันได้แก่ กระทรวง ทบวง กรมหรือทบวงการเมืองต่างๆ ของรัฐและมีเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง โดยให้ขึ้นต่อกันตามลำดับชั้นการบังคับบัญชา ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการปกครองตลอดทั่วทั้งอาณาเขตของประเทศ

๑.๑ ลักษณะสำคัญของหลักการรวมอำนาจการปกครอง

๑.๑.๑ มีการรวมกำลังทหารและกำลังตำรวจให้ขึ้นต่อส่วนกลาง เพื่อให้การบังคับบัญชาเป็นไปอย่างเด็ดขาด และทันทั่วทั้ง

๑.๑.๒ มีการรวมอำนาจวินิจฉัยสั่งการไว้ในส่วนกลาง

๑.๑.๓ มีการลำดับชั้นการบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ลดหลั่นกันไป (Hierarchy)

๑.๒ จุดแข็งของหลักการรวมอำนาจการปกครอง

๑.๒.๑ หากที่รัฐบาลมีอำนาจแผ่ขยายไปทั่วราชอาณาจักร ทำให้นโยบายแผน หรือคำสั่งเกิดผลได้ทั่วประเทศอย่างทันที

๑.๒.๒ ให้บริการและประโยชน์แก่ประชาชนโดยสมัยหน้าทิวหน้าทั่วประเทศมิได้ทำเพื่อเทศบาลตำบลใดโดยเฉพาะ

๑.๒.๓ ทำให้เกิดการประหยัดเพราะสามารถหมุนเวียนเจ้าหน้าที่และเครื่องมือ เครื่องใช้ไปยังจุดต่างๆของประเทศ ได้โดยไม่ต้องจัดซื้อจัดหาประจำทุกจุด

๑.๒.๔ มีความเป็นเอกภาพในการปกครองและบริหารงาน การปกครองในเทศบาลตำบลที่เป็นไปในแนวเดียวกัน

๑.๒.๕ มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถมากกว่าเจ้าหน้าที่ในเทศบาลตำบลทำให้บริการสาธารณะดำเนินไปโดยสม่ำเสมอ และเป็นไปตามระเบียบแบบแผนอันเดียวกัน

๑.๓ จุดอ่อนของหลักการรวมอำนาจการปกครอง

๑.๓.๑ ไม่สามารถดำเนินกิจการทุกอย่างให้ได้ผลดีทั่วทุกท้องที่ในเวลาเดียวกันเพราะมีพื้นที่กว้างใหญ่ จึงไม่อาจสนองความต้องการของประชาชนในเทศบาลตำบลได้ทั่วถึง

๑.๓.๒ การปฏิบัติงานมีความล่าช้า เพราะมีแบบแผนและขั้นตอนมากมายตามลำดับขั้นการบังคับบัญชา

๑.๓.๓ ไม่สอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

๑.๓.๔ ไม่อาจตอบสนองความต้องการของแต่ละเทศบาลตำบลได้อย่างแท้จริงเพราะความหลากหลายของความแตกต่างในแต่ละเทศบาลตำบล

๒. หลักการแบ่งอำนาจการปกครอง (Deconcentration) หมายถึงหลักการที่การบริหารราชการส่วนกลาง ได้จัดแบ่งอำนาจวินิจฉัยและสั่งการบางส่วนไปให้ข้าราชการในส่วนภูมิภาคโดยให้มีอำนาจในการใช้ดุลพินิจ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาตลอดจนเริ่มได้ในกรอบแห่งนโยบายของรัฐบาลที่ได้วางไว้

๒.๑ ลักษณะสำคัญของหลักการแบ่งอำนาจปกครอง

๒.๑.๑ เป็นการบริหารโดยใช้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งไปจากส่วนกลางไปประจำตามเขตการปกครองในส่วนภูมิภาคทุกแห่ง ได้แก่ ภาค มณฑล จังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เป็นต้น และเจ้าหน้าที่เหล่านี้ก็อยู่ในระบบการบริหารงานบุคคลของรัฐบาลกลางอันเดียวกัน

๒.๑.๒ เป็นการบริหารโดยใช้งบประมาณซึ่งส่วนกลางเป็นผู้อนุมัติและควบคุมให้เป็นไปตามวิธีการงบประมาณแผ่นดิน

๒.๑.๓ เป็นการบริหารภายใต้นโยบายและวัตถุประสงค์ของรัฐบาลกลาง

๒.๒ จุดแข็งของหลักการแบ่งอำนาจการปกครอง

๒.๒.๑ หลักการนี้เป็นก้าวแรกที่จะนำไปสู่การกระจายอำนาจการปกครอง

๒.๒.๒ ประชาชนได้รับความสะดวกรวดเร็วขึ้นในการมาติดต่อ ในเรื่องที่ราชการส่วนภูมิภาคมีอำนาจวินิจฉัยสั่งการ เพราะไม่ต้องรอให้ส่วนกลางมาวินิจฉัยสั่งการ

๒.๒.๓ เป็นจุดเชื่อมระหว่างส่วนกลางและส่วนเทศบาลตำบล ทำให้การติดต่อประสานงานระหว่างทั้ง ๒ ส่วนดีขึ้น

๒.๒.๔ มีประโยชน์ต่อประเทศที่ประชาชนยังไม่รู้จักการปกครองตนเอง

๒.๓ จุดอ่อนของหลักการแบ่งอำนาจการปกครอง

๒.๓.๑ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตย เพราะการที่ส่งเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางเข้าไปบริหารงานในเทศบาลตำบลสะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลยังไม่เชื่อในความสามารถของเทศบาลตำบล

๒.๓.๒ เกิดความล่าช้าในการบริหารงานเพราะต้องผ่านระเบียบแบบแผนถึง ๒ ระดับคือ ระดับส่วนกลาง และระดับส่วนภูมิภาค

๒.๓.๓ ทำให้ระบบราชการมีขนาดใหญ่โตเกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณ

๒.๓.๔ ทำให้ทรัพยากรที่มีค่าบางอย่างในเทศบาลตำบลไม่เกิดประโยชน์ เช่น บุคลากร เจ้าหน้าที่เพราะถูกส่งมาจากที่อื่น

๒.๓.๕ บุคลากร และเจ้าหน้าที่ที่ถูกส่งเข้าไปปฏิบัติในเทศบาลตำบล ไม่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่อาจจะเนื่องมาจากไม่คุ้นในพื้นที่จึงไม่เข้าใจพื้นที่และอาจเกิดความขัดแย้งกับคนในพื้นที่

๓. หลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) หมายถึงหลักการที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางให้จัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีอิสระตามสมควร เป็นการมอบอำนาจให้ทั้งในด้านการเมืองและการบริหาร เป็นเรื่องที่เทศบาลตำบลมีอำนาจที่จะกำหนดนโยบายและควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

๓.๑ ลักษณะสำคัญของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง

๓.๑.๑ ได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมาย ให้มีส่วนเป็นนิติบุคคลหน่วยการปกครองเทศบาลตำบลเหล่านี้มีหน้าที่ งบประมาณ และทรัพย์สินเป็นของตนเองต่างหาก และไม่ขึ้นตรงต่อหน่วยการปกครองส่วนกลาง ส่วนกลางเพียงแต่กำกับดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น

๓.๑.๒ มีการเลือกตั้งสภาเทศบาลตำบลและผู้บริหารเทศบาลตำบลทั้งหมด เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในเทศบาลตำบลได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง

๓.๑.๓ มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน จัดทำกิจกรรมและวินัยสั่งการได้เองพอสมควร ด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง

๓.๑.๔ หน่วยการปกครองเทศบาลตำบล ต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ เช่น ภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่างๆ ตามที่รัฐอนุญาต เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการต่างๆ

๓.๒ จุดแข็งของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง

๓.๒.๑ ทำให้มีการสนองความต้องการของแต่ละเทศบาลตำบลได้ดีขึ้น เพราะผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งในเทศบาลตำบลจะรู้ปัญหาและความต้องการของเทศบาลตำบลได้ดีกว่า

๓.๒.๒ เป็นการแบ่งเบาภาระของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง

๓.๒.๓ เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระดับเทศบาลตำบลตามระบอบประชาธิปไตยเพราะการกระจายอำนาจทำให้ประชาชนในเทศบาลตำบลตามระบอบประชาธิปไตยเพราะการกระจายอำนาจทำให้ประชาชนในเทศบาลตำบลรู้จักรับผิดชอบในการปกครองเทศบาลตำบลของตนเองมากขึ้น

๓.๓ จุดอ่อนของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง

๓.๓.๑ อาจก่อให้เกิดการแก่งแย่งแข่งขันระหว่างเทศบาลตำบลซึ่งมีผลกระทบต่อเอกภาพทางการปกครองและความมั่นคงของประเทศ ประชาชนในแต่ละเทศบาลตำบลอาจมุ่งแต่ประโยชน์ของเทศบาลตำบลตนไม่ให้ความสำคัญกับส่วนรวม

๓.๓.๒ ผู้ที่ได้เลือกตั้งอาจใช้อำนาจบังคับกดขี่คู่แข่งหรือประชาชนที่ไม่ได้อยู่ฝ่ายตนเอง

๓.๓.๓ ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณ เพราะต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้และบุคลากรประจำอยู่ทุกหน่วยการปกครองเทศบาลตำบล ไม่มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเหมือนบริหารราชการส่วนกลาง^{๓๓๔}

ลักษณะการกระจายอำนาจ

สมศักดิ์ น้อยนคร การกระจายอำนาจ(Decentralization) คือ การโอนกิจการบริการสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์การปกครองส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในเทศบาลตำบลต่างๆ ของประเทศหรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจากองค์การปกครองส่วนกลาง ดังนั้นเห็นว่าการกระจายอำนาจมี ๒ รูปแบบ คือ

๑. การกระจายอำนาจสู่เทศบาลตำบล หรือกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึงการมอบอำนาจให้เทศบาลตำบลจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละเทศบาลตำบล และเทศบาลตำบลมีอิสระในการปกครองตนเองพอสมควร

๒. การกระจายอำนาจตามบริการหรือการกระจายอำนาจทางเทคนิค หมายถึงการโอนกิจการบริการสาธารณะบางกิจการจากรัฐหรือองค์การปกครองส่วนกลาง ไปให้หน่วยงานหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำแยกต่างหากและอย่างเป็นอิสระโดยปกติแล้วจะเป็นกิจการซึ่งการจัดทำต้องอาศัยความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยีแขนงหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น การสื่อสารวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์การผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น นอกจากนี้ ธเนศวร์ เจริญเมือง ได้เขียนบทความเรื่องกระจายอำนาจสู่เทศบาลตำบลโดยมีแนวความคิดหรือทัศนะต่อการกระจายอำนาจไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้ การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึงระบบการบริหารประเทศที่เปิดโอกาสให้เทศบาลตำบลต่างๆ มีอำนาจในการดูแลกิจการหลายด้านของตนเอง ไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการดูแลกิจการหลายด้านของตนเอง ไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดการกิจการแทบทุกอย่างของเทศบาลตำบล กิจการที่เทศบาลตำบลมีสิทธิจัดการดูแลมักได้แก่ ระบบสาธารณสุข โภค การศึกษาและศิลปวัฒนธรรม การดูแลสุขภาพจิตและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ส่วนกิจการใหญ่ๆ ๒ อย่างที่รัฐบาลกลางควบคุมไว้เด็ดขาดก็คือ การทหาร และการต่างประเทศ ขอบเขตของการดูแลกิจการในเทศบาลตำบลแต่ละประเทศต่างกันไปในรายละเอียดตามลักษณะเฉพาะของแต่ละประเทศ แต่ส่วนที่เหมือนกันและมีความสำคัญอย่างยิ่งก็คือรัฐบาลกลางมิได้รวมศูนย์อำนาจการดูแลจัดการแทบทุกอย่างไว้ที่ตัวเองแต่ปล่อยให้เทศบาลตำบลมีบทบาทและอำนาจในการกำหนดลักษณะต่างๆ ในเทศบาลตำบลของตนในแง่การจัดการบริหารประเทศดังกล่าวก็นับว่าเป็นสิ่งที่มี

^{๓๓๔} ทรงพล ตุ่มทอง, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี : เทศบาลตำบลศรีราชา จังหวัดชลบุรี”, ปริญญานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๑).

เหตุผลทั้งนี้เพราะประเทศหนึ่งๆ มีชุมชนมากมายแตกต่างกัน ยากนักที่คนในเทศบาลตำบลอื่นจะเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และสามารถจัดเวลาไปดูแลและแก้ไขกิจการทุกอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเปิดโอกาสให้แต่ละเทศบาลตำบลดูแลจัดการปัญหาระดับเทศบาลตำบลจึงมีคุณประโยชน์สำคัญอย่างน้อย ๕ ด้าน คือ

๑. แบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง
๒. ทำให้ปัญหาในแต่ละเทศบาลตำบลได้รับการแก้ไขปรับปรุงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามความต้องการของคนในเทศบาลตำบลนั้นๆ
๓. ส่งเสริมให้คนแต่ละเทศบาลตำบลได้แสดงความสามารถพัฒนาบทบาทตนเองในการดูแลรับผิดชอบเทศบาลตำบลของตน
๔. เป็นพื้นฐานสำคัญของคนในเทศบาลตำบลในการก้าวขึ้นไปดูแลแก้ไขปัญหาระดับชาติ
๕. เสริมสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและทั้งประเทศเนื่องจากปัญหาต่างๆ ได้รับการแก้ไข สังคมมีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้า ประชาชนมีคุณภาพและมีบทบาทในการจัดการดูแลสังคมของตนเอง^{๔๐}

สรุปแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเทศบาล ซึ่งเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่กระทรวงมหาดไทย จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล ตามสภาพท้องถิ่นที่มีความเจริญ มีจำนวนประชากรพอสมควร และมีรายได้เพียงพอต่อการบริหารกิจการต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับการกระจายอำนาจเพื่อให้เกิดการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่นั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองและมีความสามารถทางการเมืองและการบริหารกิจการในหน้าที่เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ

๕) แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรม

หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) กล่าวว่า หลักอภิธานิธรรม ๗ ธรรมไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม ธรรมที่ทำให้ไม่เสื่อมเป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว มี ๗ ข้อ ที่ตรัสสำหรับภิกษุยกมาแสดงหมวดหนึ่งดังนี้

- ๑) หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์
 - ๒) เมื่อประชุมก็พร้อมเพรียงกันประชุม เมื่อเลิกประชุมก็พร้อมเพรียงกันเลิกและพร้อมเพรียงช่วยกันทำกิจที่สงฆ์จะต้องทำ
 - ๓) ไม่บัญญัติสิ่งที่พระพุทธเจ้าไม่บัญญัติขึ้นไม่ถอนสิ่งที่พระองค์บัญญัติไว้แล้ว
- สมาทานศึกษาอยู่ในสิกขาบทตามที่พระองค์ทรงบัญญัติไว้

^{๔๐} สมศักดิ์ น้อยนคร, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, ๒๕๕๐).

๔) ภิกษุเหล่าใด เป็นผู้ใหญ่เป็นประธานในสงฆ์ เคารพนับถือภิกษุเหล่านั้น เชื่อฟัง ถ้อยคำของท่าน

๕) ไม่ลู่อ้างแก่ความยากที่เกิดขึ้น

๖) ยินดีในเสนาสนะป่า

๗) ตั้งใจอยู่ว่า เพื่อนภิกษุสามเณรซึ่งเป็นผู้มีศีล ซึ่งยังไม่มาสู่อาวาสขอให้มาที่มาแล้ว ขอให้อยู่เป็นสุข

ส่วนอธิปหานิยธรรม ๗ ที่ตรัสแก่กษัตริย์วชิ สำหรับผู้รับผิดชอบต่อบ้านเมือง มีอีก หมวดหนึ่งดังนี้คือ

๑) หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์

๒) พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำ

๓) ไม่ถืออำเภอใจบัญญัติสิ่งที่ไม่ได้บัญญัติไว้ ไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติ ถือปฏิบัติหมั่น

ตามวัชชีธรรม

๔) ท่านผู้ใดเป็นผู้ใหญ่ในชนชาววชิ เคารพนับถือท่านเหล่านั้นเห็นถ้อยคำของท่าน ว่าเป็นสิ่งอันพึงรับฟัง

๕) บรรดากุลสตรีกุลมารีทั้งหลายมิให้อยู่อย่างถูกข่มเหงรังแก

๖) เคารพสักการบูชาเจดีย์ของวชิ ทั้งภายในและภายนอก ไม่ละเลยการทำ ธรรมิกพลี

๗) จัดให้ความอารักขาคุ้มครองป้องกันอันชอบธรรมแก่พระอรหันต์ (หมายถึง บรรพชิตที่เป็นหลักใจของประชาชน) ตั้งใจให้ท่านที่ยังไม่ได้มาพึงมาสู่แคว้นที่มาแล้วพึงอยู่โดย ผาสุก ^{๔๑}

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) กล่าวว่า คนผู้เป็นส่วนร่วมที่ดีของหมู่ชนซึ่งจะช่วยให้หมู่ชนอยู่ร่วมกันด้วยดี มีธรรม คือหลักความประพฤติ ดังนี้

ก. พึ่งตนเองได้ คือทำตนให้เป็นที่พึ่งของตนได้พร้อมที่จะรับผิดชอบตนเองไม่ทำตัว ให้เป็นปัญหาหรือเป็นภาระถ่วงหมู่คณะ หรือหมู่ญาติ ด้วยการประพฤติธรรมสำหรับสร้างที่พึ่งแก่ ตนเอง (เรียกว่า นาถกรณธรรม) ๑๐ ประการ ^{๔๒} คือ

๑) ศีล ประพฤติดีมีวินัย คือดำเนินชีวิตโดยสุจริต ทั้งทางกาย ทางวาจา มีวินัย และ ประกอบสัมมาชีพ

๒) พากุสัจจะ ได้ศึกษาศดับมาก คือศึกษาเล่าเรียนสดับตรับฟังมากอันใดเป็นสาย วิชาของตน หรือตนศึกษาศิลปวิทยาใด ก็ศึกษาให้เข้าใจ มีความเข้าใจกว้างขวางลึกซึ้ง รู้ชัดเจนและ ใช้ได้จริง

๓) กัลยาณมิตรตตา รู้จักคบคนดี คือมีกัลยาณมิตร รู้จักเลือกเสวนาเข้าหาที่ปรึกษา หรือผู้แนะนำสั่งสอนที่ดี เลือกสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับและถ้อยเยี่ยงอย่างสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ดี ซึ่งจะทำให้ ชีวิตเจริญงอกงาม

^{๔๑} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), *พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์*, พิมพ์ครั้งที่ ๑๕ , (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๔๙๘-๔๙๙.

^{๔๒} ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๓๕๗/๒๘๑.

๔) โสวจิตสตา เป็นคนที่พูดกันง่าย คือ ไม่ดื้อรั้นกระด้าง รู้จักรับฟังเหตุผลและข้อเท็จจริง พร้อมที่จะแก้ไขปรับปรุงตน

๕) กิงกรณียสุ ทักขตา ขวนขวายกิจของหมู่ คือเอาใจใส่ช่วยเหลือธุระและกิจการของชนร่วมหมู่คณะ ญาติ เพื่อนพ้อง และของชุมชน รู้จักใช้ปัญญาไตร่ตรองหาวิธีดำเนินการที่เหมาะสมทำได้ จัดได้ ให้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี

๖) ธรรมกามาตา เป็นผู้ใคร่ธรรม คือรักธรรม ชอบศึกษา ค้นคว้าสอบถามหาความรู้หาความจริง รู้จักพูด รู้จักรับฟัง สร้างความรู้สึกละเอียดสนทนสนสบายใจ ชวนให้ผู้อื่นอยากเข้ามาปรึกษาและร่วมสนทนา

๗) วิริยารัมภะ มีความเพียรขยัน คือ ขยันหมั่นเพียร พยายามหลีกเลี่ยงความชั่วประกอบความดี บากบั่น ก้าวหน้า ไม่ย่อท้อ ไม่ละเลยทอดทิ้งธุระหน้าที่

๘) สันตุฏฐี มีสันโดษรู้พอดี คือยินดี พึงพอใจแต่ในลาภผล ผลงานและผลสำเร็จต่างๆ ที่ตนสร้างหรือแสวงหามาได้ด้วยเรื่องแรงความเพียรพยายามของตนเองโดยทางชอบธรรม และไม่มัวเมาเห็นแต่ความสุขทางวัตถุ

๙) สติ มีสติคงมั่น คือ รู้จักกำหนดจดจำ ระลึกการที่ทำ คำที่พูด กิจที่ทำแล้ว และที่จะต้องทำต่อไปได้ จะทำอะไรก็รอบคอบ รู้จักยับยั้งชั่งใจไม่ผลิผลาม ไม่เลินเล่อ ไม่เลื่อนลอย ไม่ประมาท ไม่ยอมถลำลงในทางผิดพลาด ไม่ปล่อยปละละเลยทั้งโอกาสสำหรับความดีงาม

๑๐) ปัญญา มีปัญญาเหนืออารมณ์ คือ มีปัญญาหยั่งรู้เหตุผล รู้ดี รู้ชั่ว คุณโทษ ประโยชน์มิใช่ประโยชน์ มองสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง รู้จักพิจารณาวิจจด้วยใจเป็นอิสระ ทำการต่างๆ ด้วยความคิดและมีวิจารณ์ญาณ

ข. การอยู่ร่วมในหมู่ด้วยดี ในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นที่เป็นเพื่อร่วมงานร่วมกิจการหรือร่วมชุมชน ตลอดจนพี่น้องร่วมครอบครัว พึงปฏิบัติตามหลักการอยู่ร่วมกัน ที่เรียกว่า สาราณียธรรม (ธรรมเป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน) ๖ ประการคือ

๑) เมตตากายกรรม ทำต่อกันด้วยเมตตา คือ แสวงไมตรีและความหวังดีต่อเพื่อนร่วมงาน ร่วมกิจการ ร่วมชุมชน ด้วยการช่วยเหลือกิจธุระต่างๆ โดยเต็มใจ แสวงอาการกิริยาสุภาพเคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๒) เมตตาวาจากรรม พูดต่อกันด้วยเมตตา คือ ช่วยบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์สั่งสอนหรือแนะนำตักเตือนกันด้วยความหวังดี กล่าววาจาสุภาพแสดงความเคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๓) เมตตามโนกรรม คิดต่อกันด้วยความเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี คิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน มองกันในแง่ดี มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน

๔) สาธารณโภคี ได้มาแบ่งกันกินใช้ คือ แบ่งปันลาภผลที่ได้มาโดยชอบธรรม แม้เป็นของเล็กน้อยก็แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยบริโภคทั่วกัน

๕) สีลสามัญญตา ประพฤติให้ดีเหมือนเขา คือ มีความประพฤติสุจริตดีงาม รักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม ไม่ทำตนให้เป็นที่น่ารังเกียจ หรือเสื่อมเสียแก่หมู่คณะ

๖) ทิฐีสามัญญตา ปรับความเห็นเข้ากันได้ คือ เคารพรับฟังความคิดเห็นกัน มีความเห็นชอบร่วมกัน ตกลงกันได้ในหลักการสำคัญ ยึดถืออุดมคติ หลักแห่งความดีงามหรือจุดหมายสูงสุดอันเดียวกัน^{๔๓}

ราชอธิปไตย

ในคัมภีร์พระไตรปิฎก พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสกับพระภิกษุทั้งหลาย เกี่ยวกับเรื่อง อภิธานิธรรม ๗ แก่พระภิกษุ โดยมีใจความสรุปสาระสำคัญดังนี้

๑. ภิกษุทั้งหลาย พวกภิกษุจักไม่เป็นผู้ชอบการงาน ไม่ยินดีแล้วในการงาน ไม่ประกอบตามซึ่งความเป็นผู้ชอบการงาน อยู่เพียงใด พึงหวังได้ซึ่งความเจริญอย่างเดียว ไม่มีเสื่อม เพียงนั้น ฯ

๒. ภิกษุทั้งหลาย พวกภิกษุจักไม่เป็นผู้ชอบการค้ำ ไม่ยินดีแล้วในการค้ำ ไม่ประกอบตามซึ่งความเป็นผู้ชอบการค้ำ อยู่เพียงใด พึงหวังได้ซึ่งความเจริญอย่างเดียว ไม่มีเสื่อม เพียงนั้น ฯ

๓. ภิกษุทั้งหลาย พวกภิกษุจักไม่เป็นผู้ชอบการนอนหลับ ไม่ยินดีแล้วในการนอนหลับ ไม่ประกอบตามซึ่งความเป็นผู้ชอบการนอนหลับ อยู่เพียงใด พึงหวังได้ซึ่งความเจริญอย่างเดียว ไม่มีเสื่อม เพียงนั้น ฯ

๔. ภิกษุทั้งหลาย พวกภิกษุจักไม่เป็นผู้ชอบคลุกคลีด้วยหมู่ ไม่ยินดีแล้วในความคลุกคลีด้วยหมู่ ไม่ประกอบตามซึ่งความเป็นผู้ชอบความคลุกคลีด้วยหมู่ อยู่เพียงใด พึงหวังได้ซึ่งความเจริญอย่างเดียว ไม่มีเสื่อม เพียงนั้น ฯ

๕. ภิกษุทั้งหลาย พวกภิกษุจักไม่เป็นผู้มีความปรารถนาลามก ไม่ลู่อ่านจกแก่ความปรารถนาอันลามก อยู่เพียงใด พึงหวังได้ซึ่งความเจริญอย่างเดียวไม่มีเสื่อม เพียงนั้น ฯ

๖. ภิกษุทั้งหลาย พวกภิกษุจักเป็นผู้ไม่มีมิตรชั่ว ไม่มีสหายชั่วไม่คบคนชั่ว อยู่เพียงใด พึงหวังได้ซึ่งความเจริญอย่างเดียว ไม่มีเสื่อมเพียงนั้น ฯ

๗. ภิกษุทั้งหลาย พวกภิกษุจักไม่ถึงความนอนใจในระหว่าง เพราะการบรรลุคุณวิเศษเพียงขั้นต่ำ อยู่เพียงใด พึงหวังได้ซึ่งความเจริญอย่างเดียวไม่มีเสื่อม เพียงนั้น ฯ^{๔๔}

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้นำหลักธรรม อภิธานิธรรม ๗ มาเพื่อเป็นข้อคิด ข้อปฏิบัติสำหรับผู้นำชุมชนในการสร้างความสามัคคีและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ให้เจริญก้าวหน้าและเพื่อให้การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาวสำเร็จตามวัตถุประสงค์

๖) ข้อมูลพื้นที่วิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้กำหนด

^{๔๓} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), **ธรรมานุญชีวิต**, พิมพ์ครั้งที่ ๓๑, (ชุมพร : พิมพ์ที่ บริษัท คิงส์ เซอร์วิส เซนเตอร์ จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๒๒-๒๔.

^{๔๔} ที.ม.(ไทย) ๑๐/๑๓๔,๑๓๕,๑๓๖/๗๘-๘๓. อัง. สดตท (ไทย)๒๓/๒๑,๒๒,๒๓/๓๑-๓๔.

ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษา ได้แก่ พื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว หมู่ที่ ๔ , ๕ , ๖ , ๗ และ ๑๓ ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ดังนี้

เทศบาลตำบลลาดยาว เป็นชุมชนตั้งอยู่ในเขตพื้นที่หมู่ที่ ๔,๕,๖,๗ และ๑๓ ตำบลลาดยาว มีพื้นที่ประมาณ ๒.๑๘ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑,๓๖๒.๕ ไร่ โดยมีพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดยาวโอบล้อมและมีหลักเขตระบุไว้ชัดเจน และเป็นชุมชนที่มีเส้นทางคมนาคมเฉพาะทางรถยนต์ มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๗๒ (ลาดยาว-หนองเบน,ลาดยาว-เขาสก) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๐๑๓ (ลาดยาว-สว่างอารมณ์) และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๐๑ (ลาดยาว-หนองสังข์) ในอดีตชุมชนเมืองลาดยาว เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอโกรกพระ ซึ่งสภาพแวดล้อมทั่วไปเป็นป่าทึบ มีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งทางด้านกายภาพและชีวภาพ ปี พ.ศ.๒๔๕๖ ขุนลาดบริบาล (หลง หมู่พยัคฆ์) กำนันตำบลลาดยาว ได้เป็นผู้บุกเบิกและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ของตำบลลาดยาวให้เจริญยิ่งขึ้น จึงได้เสนอยกฐานะตำบลลาดยาวเป็นอำเภอลาดยาว ต่อพลโทพระยาเทพหัสดินทร์ สมุหเทศาภิบาล ผู้สำเร็จราชการมณฑลนครสวรรค์ และพระยาสุนทรพิพิธข้าหลวงนครสวรรค์ในสมัยนั้นและในปี พ.ศ.๒๔๖๘ พระยามหินทรเทพเดชาวัณน นครสวรรค์ในสมัยนั้นและในปี พ.ศ.๒๔๖๘ พระยามหินทรเทพเดชาวัณน ได้ดำรงตำแหน่งสมุหเทศาภิบาล ผู้สำเร็จราชการมณฑลนครสวรรค์ จึงอนุมัติให้ตำบลลาดยาว เป็นอำเภอลาดยาว ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

จนถึง พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้มีการประกาศจัดตั้งสุขาภิบาลลาดยาวขึ้นโดยความเห็นชอบของราษฎร และเป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดตั้งสุขาภิบาลตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๗๓ ตอนที่ ๖๐ ฉบับพิเศษ หน้า ๘๐ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๙๙ โดยมีนายถนอม กิจรุ่งเรือง นายอำเภอลาดยาว เป็นประธานกรรมการสุขาภิบาล ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการออกพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล มีผลให้สุขาภิบาลลาดยาว เปลี่ยนเป็นเทศบาลตำบลลาดยาวตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นมา

ที่มาของคำว่า “ลาดยาว” นั้นได้มีผู้สันนิษฐานไว้ต่างๆ กันไป บางคนก็เรียกว่าตามลักษณะภูมิประเทศที่มีลักษณะเป็นที่ราบกว้างและลาดเอียงจากเชิงเขาด้านทิศตะวันตกลงสู่ทิศตะวันออก บางคนว่าเรียกตามลักษณะทางน้ำไหล เพราะเมื่อก่อนพื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีลำน้ำเป็นขอบคันแน่นอน ครั้นพอถึงฤดูฝนน้ำจะไหลลาดเป็นทางยาว จึงเรียกกันว่า “ลาดยาว” เป็นต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ พื้นที่ศึกษาคือ ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว มีจำนวนทั้งหมด ๑๕ ชุมชน และมีคณะกรรมการชุมชนที่เป็นผู้นำชุมชนของตนเอง จำนวน ๑๒๒ คน ตามรายชื่อชุมชน และจำนวนคณะกรรมการชุมชนแต่ละชุมชน ดังนี้

๑. ชุมชนบ้านหนองกวาง ๑	มีคณะกรรมการ ๙ คน
๒. ชุมชนบ้านหนองกวาง ๒	มีคณะกรรมการ ๙ คน
๓. ชุมชนบ้านหนองกวาง ๓	มีคณะกรรมการ ๕ คน
๔. ชุมชนบ้านเกาะอีเพลิน	มีคณะกรรมการ ๙ คน
๕. ชุมชนบ้านหนองไทร	มีคณะกรรมการ ๖ คน
๖. ชุมชนบ้านห้วยยาง	มีคณะกรรมการ ๙ คน
๗. ชุมชนวัดลาดยาว	มีคณะกรรมการ ๙ คน

๘. ชุมชนบ้านเหนือ	มีคณะกรรมการ ๙ คน
๙. ชุมชนบ้านเหนือ ๓	มีคณะกรรมการ ๗ คน
๑๐. ชุมชนศาลเจ้าแม่ลาดยาว	มีคณะกรรมการ ๘ คน
๑๑. ชุมชนศาลเจ้าพ่อลาดยาว	มีคณะกรรมการ ๘ คน
๑๒. ชุมชนสวนธรรมประทีป	มีคณะกรรมการ ๙ คน
๑๓. ชุมชนวัดศรีสุธรรมาราม	มีคณะกรรมการ ๙ คน
๑๔. ชุมชนตลาดกลาง	มีคณะกรรมการ ๘ คน
๑๕. ชุมชนศาลเจ้าพ่อลาดยาว ๒	มีคณะกรรมการ ๘ คน

ที่มา : เทศบาลตำบลลาดยาว, แผนพัฒนาสามปี(พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๘) ^{๔๔}

ความเป็นมาของการจัดตั้งชุมชนในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว ตามแผนกระทรวงมหาดไทยแม่บทฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๓๐-๒๕๓๔) แผนงานย่อยพัฒนาองค์การและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับส่งเสริมให้ชุมชนเมืองจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนขึ้นโดยการรวมตัวกันของประชาชนในชุมชนและให้ชุมชนและให้กำหนดรูปแบบชุมชนเพื่อความเหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาของชุมชนนั้นและเพื่อแบ่งเบาภารกิจของเทศบาลพร้อมทั้งหาตัวเชื่อมระหว่างเทศบาลกับประชาชน

เทศบาลตำบลลาดยาว ได้ออกระเบียบเทศบาลตำบลลาดยาว ว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนย่อย พ.ศ.๒๕๔๓ ได้ให้ความหมายไว้ใน หมวด ๑ ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

ชุมชนย่อย หมายความว่าถึง ชุมชนในเขตเทศบาลที่ประชาชนอาศัยอยู่ร่วมกันโดยมีสภาพพื้นที่หรือภูมิศาสตร์ร่วมกัน เช่น ในเขตแนวถนน ตรอก ซอย อาคารเรือนแถวเดียวกัน หรือมีลักษณะเป็น Block หรือ Zone เดียวกัน อาทิเช่น ชุมชนแออัด หรือหมู่บ้านจัดสรร ซึ่งเทศบาลกำหนดและประกาศจัดตั้ง

เทศบาล หมายความว่าถึง เทศบาลตำบลลาดยาว

คณะกรรมการชุมชน หมายความว่าถึง คณะบุคคล ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในชุมชนโดยเทศบาลประกาศแต่งตั้ง เพื่อบริหารงานชุมชนย่อยในเขตเทศบาล

ประธานกรรมการ หมายความว่าถึง ประธานคณะกรรมการชุมชนย่อยในเขตเทศบาล

กรรมการชุมชน หมายความว่าถึง บุคคลที่อยู่ในคณะกรรมการชุมชนย่อย และรับผิดชอบงานฝ่ายต่างๆ ประจำชุมชน

ที่ปรึกษาชุมชน หมายความว่าถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำและให้การสนับสนุนการดำเนินงานแก่คณะกรรมการชุมชน โดยคณะกรรมการชุมชนเป็นผู้เสนอให้นายกเทศมนตรีตำบลลาดยาวแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำชุมชนย่อย หมายความว่าถึง พนักงานเทศบาลซึ่งได้รับแต่งตั้งจากนายกเทศมนตรี ให้ปฏิบัติงานประจำชุมชนแต่ละชุมชน ^{๔๖}

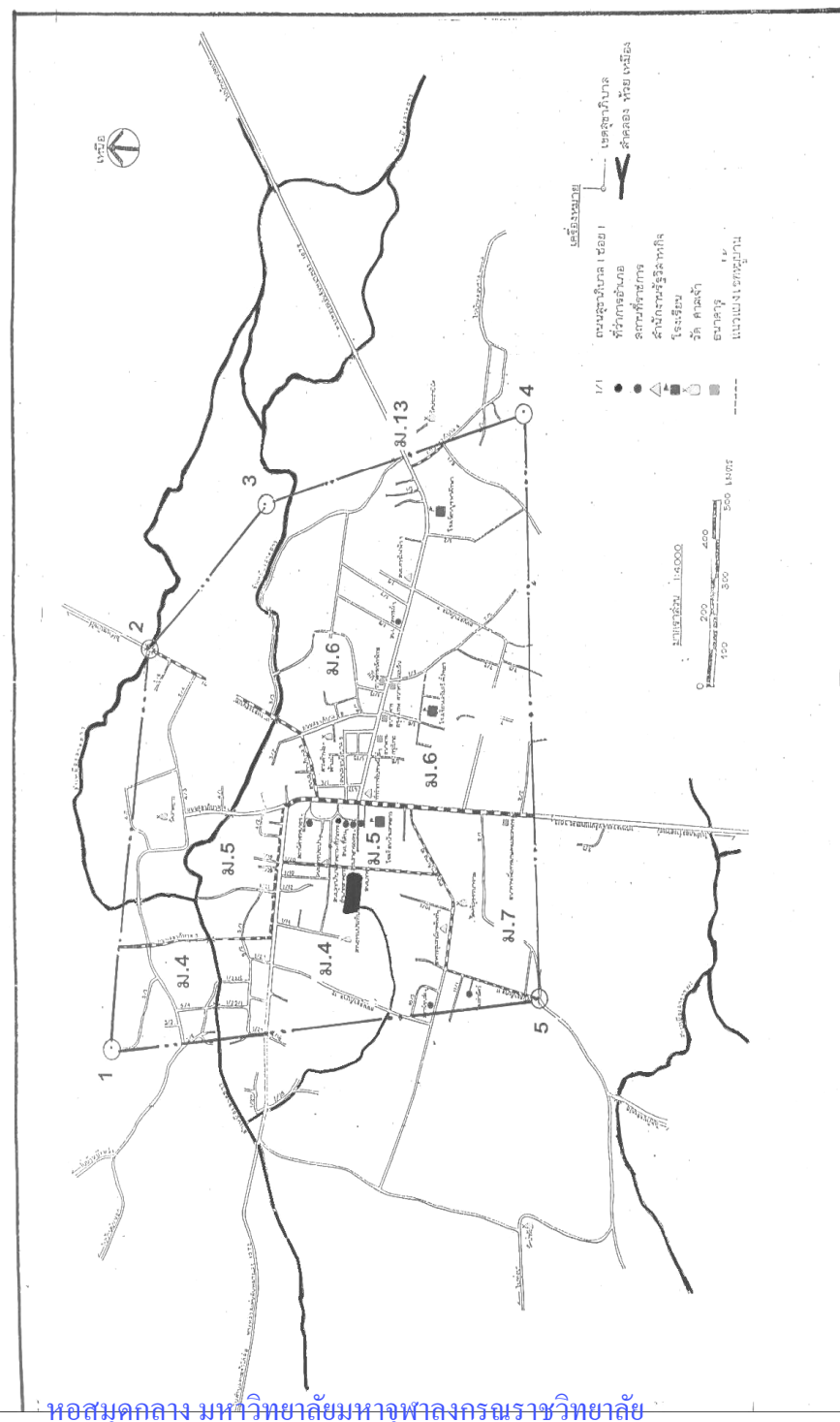
ลักษณะที่ตั้ง/อาณาเขต

เทศบาลตำบลลาดยาว มีพื้นที่ประมาณ ๒.๑๘ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑,๓๖๒.๕ ไร่ โดยมีพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดยาวโอบล้อมและมีหลักเขตระบุไว้ชัดเจน

^{๔๔} สำนักงานเทศบาลตำบลลาดยาว, แผนพัฒนาสามปี(พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๘), หน้า ๓, ๑๑-๑๒.

^{๔๖} สำนักงานเทศบาลตำบลลาดยาว, ระเบียบแผนชุมชนเทศบาลตำบลลาดยาว, หน้า ๑.

แผนที่ในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว

แผนภาพที่ ๒.๒ แผนที่ในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว ^{๔๗}

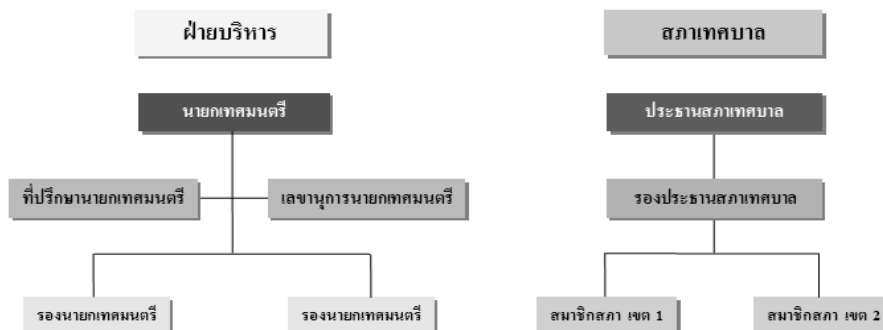
เทศบาลตำบลลาดยาว โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาลตำบลลาดยาว ประกอบด้วยฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ดังนี้

ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภาเทศบาล ประกอบไปด้วยสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน ๑๒ คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต จำนวน ๒ เขต มีกำหนดวาระคราวละ ๔ ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

ฝ่ายบริหาร ได้แก่ นายกเทศมนตรี ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงเป็นผู้บริหารและมี คณะผู้บริหาร ซึ่งมาจากการแต่งตั้งของนายกเทศมนตรีมีที่มาจากการเลือกตั้ง ประกอบด้วย รองนายกเทศมนตรี จำนวน ๒ คน เลขานุการนายกเทศมนตรี จำนวน ๑ คน และที่ปรึกษานายกเทศมนตรี จำนวน ๑ คน

ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารในการกำหนดนโยบาย โดยไม่ขัดกฎหมายและรับผิดชอบการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบาย มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี

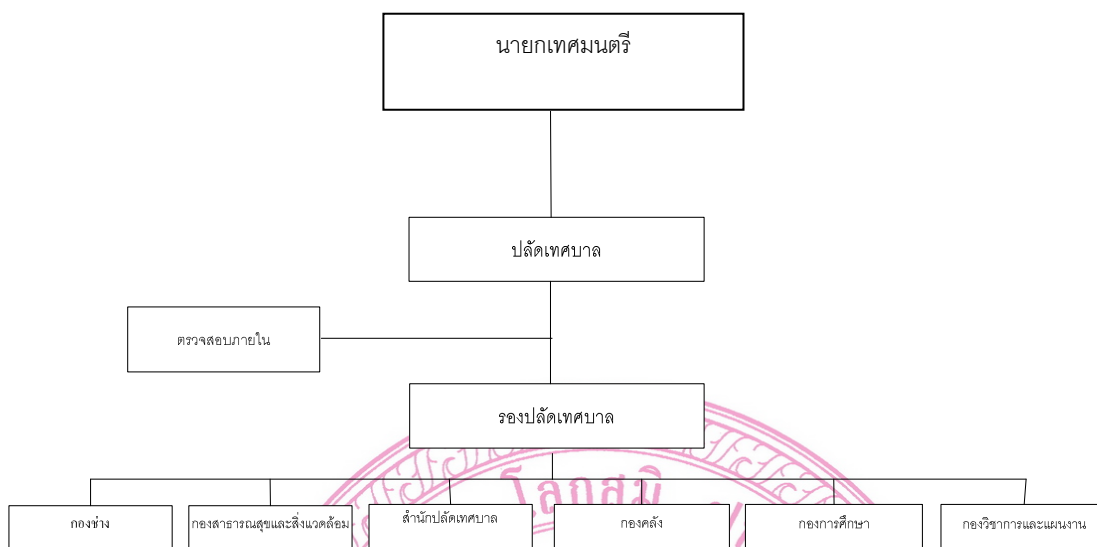
โครงสร้างการบริหารงานฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ

แผนภาพที่ ๒.๓ โครงสร้างการบริหารงานฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ

โครงสร้างส่วนการบริหารงานของเทศบาล

^{๔๗} เรื่องเดียวกัน , หน้า ๔๓.

แผนภาพที่ ๒.๔ โครงสร้างส่วนการบริหารงานของเทศบาล

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลลาดยาว

ตามพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๒ มาตรา ๑๖ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลไว้ ดังนี้

- ๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- ๒) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- ๓) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- ๔) การสาธารณสุขและการก่อสร้างอื่น ๆ
- ๕) การสาธารณสุข
- ๖) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- ๗) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- ๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ๙) การจัดการศึกษา
- ๑๐) การสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- ๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- ๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- ๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- ๑๔) การส่งเสริมการกีฬา
- ๑๕) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- ๑๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- ๑๗) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- ๑๘) การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- ๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล

- ๒๐)การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- ๒๑)การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- ๒๒)การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- ๒๓)การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบและการอนามัยโรงแรมหรสพ และ
สาธารณสถานอื่น
- ๒๔)การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๒๕)การผังเมือง
- ๒๖)การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- ๒๗)การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- ๒๘)การควบคุมอาคาร
- ๒๙)การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ๓๐)การรักษาความสงบ การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความ
ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ๓๑)กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ
กระจายอำนาจประกาศกำหนด

ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาเทศบาลตำบลลาดยาวในช่วง ๓ ปี

กรอบยุทธศาสตร์การประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น(พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๗) ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์ มีหัวข้อยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การสร้างมูลค่าเพิ่มทางการเกษตร การค้าและอุตสาหกรรม
การเกษตรที่สมดุล
 - พัฒนาระบบคมนาคมเพื่อทำการค้าและขนส่งสินค้าทางการเกษตร
 - พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
 - พัฒนา ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าแก่พืชผลทางการเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูป
 - ส่งเสริมและสนับสนุนกองทุนทางเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพของชุมชนให้
เข้มแข็งอย่างยั่งยืน
 - พัฒนาทางการตลาดอย่างเป็นระบบ
 - สนับสนุนและส่งเสริมการตลาดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณธรรมนำความรู้และเกิดความ
ผาสุก
 - ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ
 - ส่งเสริมและสนับสนุนศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของ
ท้องถิ่น
 - สงเคราะห์เด็ก สตรี คนชรา ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสทางสังคมให้สามารถ
พึ่งตนเองได้

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีการออกกำลังกายและจัดให้มีสถานที่สำหรับออกกำลังกายพักผ่อนหย่อนใจอย่างทั่วถึง

- ส่งเสริมสาธารณสุขเพื่อการมีสุขภาพอนามัยคุณภาพชีวิตที่ดี
- ส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- สร้างความสงบเรียบร้อยและการป้องกันบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชน
- ส่งเสริมและพัฒนาความเป็นเมือง/ชุมชนน่าอยู่
- ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
- ส่งเสริมและพัฒนาองค์กร/ชุมชนเพื่อการพัฒนา
- ส่งเสริมและพัฒนาสาธารณูปโภค

๓. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ

- ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเขตจังหวัดนครสวรรค์ให้มีศักยภาพ
- ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว
- ส่งเสริมด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

๔. ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง

- ส่งเสริมการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- พัฒนาและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนในท้องถิ่น
- ส่งเสริมและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความยากจน
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้านในการ

พัฒนาท้องถิ่น

- ส่งเสริมการปลูกพืชพลังงานทดแทนและพืชเศรษฐกิจ

๕. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่ดีของชุมชน การวางและจัดทำผังเมืองรวม
- การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ

๖. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

- ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีคุณธรรมจริยธรรมและมีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริมประชาธิปไตยและเสริมสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการประชาธิปไตย

สังคมในการบริหารจัดการท้องถิ่น

- เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการและการบริการประชาชนโดยยึดหลัก

ธรรมาภิบาล ^{๔๘}

^{๔๘} อ่างแล้ว.

๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

จากการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ทำให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่เป็นสาเหตุของการมีส่วนร่วม และแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วม ซึ่งได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้หลายท่าน ในที่นี้ผู้วิจัยขอยกมาเฉพาะที่เห็นว่าน่าสนใจศึกษา ดังนี้

พระสมภพ กิตติสมปนโน ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์” จากการศึกษางานวิจัยพบว่า

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาประชาชนในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ในด้านสังคม/ชุมชนท้องถิ่นและด้านสาธารณสุขชุมชน อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๑^{๔๙}

พระโกศล มณีนटना (ญีม) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร” จากการศึกษาพบว่า

๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนพัฒนาชุมชน ด้านการดำเนินงานพัฒนาชุมชน ด้านการติดตามตรวจสอบ และด้านการประเมินผล ตามลำดับ

๒. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนากโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๑ ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ได้แก่ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษา ส่วนปัจจัยที่ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ได้แก่ เพศ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

๓. ปัญหาอุปสรรค การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร พบว่า ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจ และไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ ไม่ทราบข้อมูล

^{๔๙} พระสมภพ กิตติสมปนโน, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

ข่าวสาร ไม่มีเวลา ขาดแรงจูงใจ ขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดเงินทุนในการดำเนินการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และประชาชนคิดว่าเป็นเรื่องหน้าที่ของหน่วยงานของเทศบาล^{๕๐}

ประเสริฐ พรหมณี ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในกระบวนการพัฒนาชุมชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสันทราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย” จากการศึกษางานวิจัยพบว่า

ข้อมูลทั่วไปของผู้นำชุมชน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย ๔๒.๘๐ ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว เกินกว่าครึ่งสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือ ปวช. มีอาชีพเกษตรกรรมหนึ่งในสาม มีรายได้ ๖,๐๐๑ – ๑๒,๐๐๐ บาท ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเฉลี่ย ๔๒.๘๐ ปี เกินกว่าครึ่งเป็นผู้นำชุมชนที่ได้รับการอบรมไม่ต่ำกว่า ๓ ครั้ง และได้รับข่าวสารการพัฒนาชุมชน ตั้งแต่ ๕ แหล่งขึ้นไป แหล่งที่ได้รับข่าวสารการพัฒนาชุมชนที่ได้รับมากที่สุด ได้แก่ การประชุมของหมู่บ้านและเสียงตามสาย กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจในด้านกระบวนการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนของผู้นำชุมชนโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการมีส่วนร่วมในรายด้านนั้น พบว่า ด้านการศึกษาชุมชน การวิเคราะห์ปัญหาชุมชน การจัดลำดับปัญหาและความต้องการของชุมชน การวางแผนและโครงการเพื่อการพัฒนาชุมชน การดำเนินงานพัฒนาชุมชน การประเมินผลงาน และการทบทวนเพื่อแก้ไขปัญหาลำดับอยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชน ได้แก่ ตำแหน่งของผู้นำชุมชน^{๕๑}

บุญเทียน จันสุข ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์” ผลการศึกษาพบว่า

การดำเนินงานของเทศบาลตำบลกมลาไสย และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลที่มีเพศ กลุ่มอายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากประชาชนในพื้นที่ที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๕๔ คน โดยได้นำหลักการมีส่วนร่วมตามภารกิจของเทศบาลที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ เป็นต้นแบบสร้างกรอบแนวคิดและสร้างเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่าประชาชนที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลกมลาไสย ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญา, ปวส., หรือเทียบเท่ารองลงมา จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา, ปวช. หรือเทียบเท่า มีอายุตั้งแต่ ๕๕ ปีขึ้นไป ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ปานกลางเมื่อจำแนกเป็นด้านรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

^{๕๐} พระโกศล มณีนटना, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^{๕๑} ประเสริฐ พรหมณี, “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในกระบวนการพัฒนาชุมชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสันทราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๘).

จำนวน ๒ ด้าน คือ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อยมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๔ ด้าน คือ ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว และด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังพบว่าประชาชนที่มีความแตกต่างกันเรื่องเพศ และระดับการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นดังกล่าวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๕๒}

ประกาศรี ทักษิณสุข ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบท ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสุพรรณบุรี” จากการศึกษาวิจัยพบว่า

ปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และการอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นเวลานาน มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ และรายได้ของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมของประชาชนในกิจกรรมพัฒนาปัจจัยทางด้านการเมืองการถูกชักจูงจากบุคคลในแวดวงราชการมีความสัมพันธ์กับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนา และปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ ความถี่ในการนิเทศงาน มีความสัมพันธ์กับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนา^{๕๓}

โกมินทร์ วังอ่อน ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน : กรณีศึกษาตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย” ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน ระดับปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน จากการศึกษาวิจัยพบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๔๕ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สอดคล้องกับภาพรวมทุกด้าน ส่วนระดับปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๐๗ ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สอดคล้องกับภาพรวมทุกด้าน และปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และเพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ ส่วนปัจจัย

^{๕๒} บุญเทียน จันสุข, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์”, การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาสารคาม, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๘).

^{๕๓} ประกาศรี ทักษิณสุข, “การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสุพรรณบุรี”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๒).

ส่วนบุคคล คือรายได้และระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนชุมชนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕^{๕๔}

สมศักดิ์ น้อยนคร ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์” จากการศึกษางานวิจัยพบว่า

ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผลการวิจัยพบว่าปัญหาที่สำคัญคือการกระจายข่าวสารด้าน งบประมาณไม่ทั่วถึงทุกกลุ่มอาชีพ ดังนั้นเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ควรปรับปรุงระบบการ ประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กว้างขวางเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบหอ กระจายข่าว การจัดทำจดหมายข่าวอาจเป็นรายเดือนหรือราย ๓ เดือน แจ้งข่าวสารโครงการ/ กิจกรรม การพัฒนาและผลการดำเนินงานต่างๆ ของเทศบาล แจกจ่ายไปตามจุดศูนย์กลางของชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างเทศบาลกับประชาชน ซึ่งจะทำให้ได้รับความร่วมมือด้วยดี

ด้านการคิดพัฒนา ผลการวิจัยพบว่าประชาชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและไม่กล้า แสดงออก ดังนั้นเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดพัฒนา ท้องถิ่นตนเองอย่างแท้จริง โดยจัดให้มีโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนา และให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการคิดหรือวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง โดยเทศบาลอาจให้การสนับสนุนงบประมาณอบรม ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วม หรือมีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น และความต้องการของประชาชนในชุมชนเป็นประจำ และนำผลการประชุมไปสู่การตัดสินใจอันเป็น การจุดประกายให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

ด้านการตัดสินใจ ผลการวิจัยพบว่าขาดการสอบถามปัญหาและความต้องการในการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ดังนั้นเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ควรเปิดโอกาสให้ ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาต่างๆมากขึ้น โดยเฉพาะใน การทำประชาคมหรือทำประชาพิจารณ์ควรเลือกตัวแทนของชุมชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นมาร่วม ด้วยเพื่อจะได้ความคิดที่หลากหลายและป้องกันความขัดแย้งและสร้างความสอดคล้องในวิถีชีวิตที่ เป็นอยู่ไม่ควรใช้การตัดสินใจจากผู้บริหารท้องถิ่นหรือข้าราชการเพียงฝ่ายเดียว เพราะอาจทำให้การ แก้ไขปัญหาไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

ด้านการติดตามประเมินผล ผลการวิจัยพบว่าประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบล ดังนั้นเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ควรให้ สิทธิประชาชนและองค์กรชุมชนมีส่วนร่วม ในการตรวจสอบและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน พัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทุกขั้นตอน โดยเฉพาะเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการ ตรวจสอบความโปร่งใสในการใช้งบประมาณในการพัฒนาตามโครงการต่างๆ รวมทั้งมีการ ประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานให้ประชาชนทราบอย่างสม่ำเสมอ^{๕๕}

^{๕๔} โกมินทร์ วังอ่อน, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน : กรณีศึกษาตำบลแม่ ขาวดัม อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราช ภัฏเชียงราย, ๒๕๕๒).

^{๕๕} สมศักดิ์ น้อยนคร, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลใน จังหวัดอุดรดิตถ์”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, ๒๕๕๐).

ภาณุมาศ ภูพุ่ม ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์” จากการศึกษาพบว่า

ด้านการมีส่วนร่วม พบว่าด้านการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์มีกระบวนการเข้าถึงการมีส่วนร่วมเป็นไปอย่างชัดเจนและมีความเหมาะสม และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นได้ให้ความสำคัญในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

ด้านการบริหารงาน พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมคือ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประโยชน์โดยตรงต่อประชาชน ประชาชนได้รับรู้ถึงการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นนำผลจากการมีส่วนร่วมไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน

ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ มีการปฏิบัติตามระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือได้ถือแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบของกระบวนการมีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลเข้าไปมีส่วนร่วม และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการมีส่วนร่วม

ด้านความพึงพอใจในกระบวนการมีส่วนร่วม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ มีประชาชนได้รับทราบแนวทางการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นสามารถบริหารความเสี่ยงหรือความขัดแย้งในกระบวนการคัดเลือกผู้แทนประชาคมเข้าไปมีส่วนร่วมได้เป็นอย่างดี และมีเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ

ด้านส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ มีการกระจายให้ทุกภาคส่วนมีความสำนึกรับผิดชอบในกระบวนการบริหารขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและมีการสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนได้ดำเนินการประชุมเพื่อปรึกษาหารือกันอย่างต่อเนื่องและการบริหารงานใน

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมุ่งให้เกิดประโยชน์กับทุกคนด้วยความเสมอภาคโดยไม่เลือกปฏิบัติ ^{๕๖}

กัทธา หนูยศ ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” จากการศึกษาวิจัยพบว่า

^{๕๖} ภาณุมาศ ภูพุ่ม, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำโดยประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๕๖ มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการ และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบอยู่ในระดับต่ำ คือร้อยละ ๓๐ และร้อยละ ๘๓ ตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การปะทะสังสรรค์กับข้าราชการและนักการเมือง ตัวแปรเหล่านี้มีทิศทางความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอยู่ในทางบวก^{๕๗}

ชาญวิทย์ โพธิ์เจริญ ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านดำนานาขาม อำเภอมือง จังหวัดอุดรดิตถ์” จากการศึกษางานวิจัยพบว่า

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นต้นว่า ด้านสังคม การสำรวจและคัดเลือกผู้สูงอายุในชุมชนที่สมควรได้รับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ด้านเศรษฐกิจ สำรวจภาวะเศรษฐกิจของคนในชุมชน ด้านกายภาพสำรวจปัญหาและความต้องการด้านโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อมสำรวจปัญหาและจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน และด้านการบริหารและจัดการออกความคิดเห็นในเวทีชาวบ้าน พบว่า ประชาชนบ้านดำนานาขามมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เป็นต้นว่า ด้านสังคม การออกเยี่ยมผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสในชุมชน ด้านเศรษฐกิจ ร่วมอบรมโครงการส่งเสริมอาชีพ ด้านกายภาพร่วมกิจกรรมโดยแรงงานของชุมชน เช่น โครงการก่อสร้างถนน ลานกีฬา ศาลาเอนกประสงค์ชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อมทำลายแหล่งลูกน้ำยุงลาย ด้านการบริหารและจัดการ ร่วมประชุมในเวทีชาวบ้าน พบว่า ประชาชนบ้านดำนานาขามมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เป็นต้นว่า ด้านสังคม ได้รับผลประโยชน์จากการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสในชุมชน ด้านเศรษฐกิจ จากโครงการส่งเสริมอาชีพในชุมชน ด้านกายภาพ การจัดการบริการโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อม การคัดแยกหรือนำขยะกลับมาใช้ใหม่ ด้านการบริหารและจัดการ ได้รับการแก้ไขปัญหามุมชนของเทศบาล พบว่า ประชาชนบ้านดำนานาขามมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นต้นว่า ด้านสังคม ติดตามการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสในชุมชน เศรษฐกิจ ประเมินโครงการส่งเสริมอาชีพในชุมชน ด้านกายภาพเป็นคณะกรรมการตรวจรับงาน ตรวจสอบงบประมาณการใช้จ่ายเงินเกี่ยวกับการจัดการบริการโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาล ด้านสิ่งแวดล้อมประเมินผลการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ด้านการบริหารและจัดการ ติดตามประเมินผลการทำงานของคณะผู้บริหารพนักงานเทศบาล พบว่าประชาชนบ้านดำนานาขามมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย

จากการวิเคราะห์ ลักษณะส่วนบุคคลในการพัฒนาชุมชนบ้านดำนานาขามอย่างมีส่วนร่วมโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย ลักษณะชุมชน มีอิทธิพลต่อประชาชนบ้านดำนานาขามใน

^{๕๗} กีฬา หนูยศ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลก”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๔๘).

การพัฒนาชุมชนบ้านดำนานาขาม พบว่า ชุมชนตลาดมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนบ้านดำนานาขามมากกว่าชุมชนอื่นๆ^{๕๘}

สรุปจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนด้านต่างๆ ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาชุมชนโดยแยกการมีส่วนร่วมออกเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ, การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน, การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย

๒) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ทราบถึงกระบวนการเป็นสาเหตุของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และแนวทางแก้ไขการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้หลายท่าน ในที่นี้ผู้วิจัยขอยกมาเฉพาะที่เห็นว่าน่าสนใจศึกษา ดังนี้

วลัยลักษณ์ พักแก้ว ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอภูพาน จังหวัดพะเยา” จากการศึกษาพบว่า

(๑) ผู้นำท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านและท้องถิ่นนำข้อมูลโครงการ/กิจกรรมเพื่อการพัฒนาต่างๆเสนอในที่ประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น การสนับสนุนและการพิจารณาตัดสินใจลงมติจากที่ประชุม มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนพัฒนานำข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน(จปฐ.) ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน(กชช ๒ค.) และข้อมูลพื้นฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเป็นอยู่ของชาวบ้านมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาของท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาต่างๆ

(๒) ผู้นำท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การจัดทำข้อมูลเพื่อเสนอต่อที่ประชุมประชาคม การจัดทำโครงการต่างๆ การวางแผนการดำเนินงาน สนับสนุนข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนพัฒนา การสนับสนุนให้มีการจัดเวทีประชาคม การพิจารณานำโครงการ/กิจกรรมที่ปฏิบัติตามโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาโดยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ ตามแผนที่กำหนดไว้ การมีส่วนร่วมในการสละแรงกาย ร่วมลงมือลงแรงในการทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับประชาชน การให้คำปรึกษาในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการหรือการเป็นผู้ประสานงานในโครงการต่างๆของท้องถิ่น การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชน การประชาสัมพันธ์ให้

^{๕๘} ชาญวิทย์ โพธิ์เจริญ, “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านดำนานาขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น , (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ๒๕๕๐).

ประชาชนเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนา รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบถึงโครงการ/กิจกรรมต่างๆที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนา

(๓)การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จากแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับผู้นำท้องถิ่นเท่านั้น แต่ประชาชนทุกคนได้รับประโยชน์ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม โครงการ/กิจกรรม สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เช่นโครงการก่อสร้างถนน การก่อสร้างศาลาประชาคมของหมู่บ้าน เป็นต้น ผู้นำท้องถิ่นยังได้รับผลประโยชน์ทางอ้อมจากรางวัลและค่าชมเชยในการทำงานตามแผนงานที่ได้สำเร็จลุล่วง การได้รับผลประโยชน์จากการศึกษาอบรมทัศนศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนวิสัยทัศน์และแนวคิดในการพัฒนา

(๔) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล วิเคราะห์ตรวจสอบโครงการ ทบทวนแผนงาน/โครงการ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการดำเนินงานต่างๆตามแผนงาน/โครงการ การร่วมประเมินสภาพการพัฒนาท้องถิ่นปัจจุบัน เช่น วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค รายงานให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงการประเมินผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ร่วมจัดเวทีประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแผนพัฒนาท้องถิ่น การติดตามผลว่าโครงการที่ได้เสนอไปได้รับการอนุมัติหรือไม่ การมีส่วนร่วมในการตรวจรับงานต่างๆที่ดำเนินในหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

(๕) ปัญหาและข้อเสนอแนะในกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ ปัญหาด้านการจัดทำแผนพัฒนาที่เน้นทางด้านโครงสร้างพื้นฐานมากเกินไป ปัญหาที่เกิดจากความคิดเห็นของผู้บริหาร คณะกรรมการ ผู้นำท้องถิ่น และประชาชนมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ทำให้เกิดความขัดแย้งและส่งผลให้การดำเนินการพัฒนาต่างๆ ความล่าช้า ปัญหาด้านงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนน้อย ^{๕๙}

วีระชัย คำล้าน ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี” จากการศึกษาพบว่าประชาชนบางส่วนเห็นว่า (๑)การมีส่วนร่วมในการบทบาทปฏิเสธในสิ่งที่ไม่เหมาะสมยังไม่มากเท่าที่ควร เทศบาลจึงควรพิจารณาหากลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปฏิเสธสิ่งที่ไม่เหมาะสม เช่น แผนงานที่เป็นไปได้อย่างในการดำเนินการ แผนงานที่ไม่เกิดประโยชน์ในวงกว้าง หรือจะเสี่ยงต่อการทุจริต (๒)การมีส่วนร่วมในการออกทุนในการพัฒนาแผนค่อนข้างน้อย ซึ่งอาจจะไม่เป็นปัจจัยที่สำคัญมากนัก แต่ก็ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้น อาจจะโดยการที่ผู้บริหารเทศบาลทำเป็นตัวอย่างในการบริจาค (๓)ประชาชนมีส่วนร่วมในการสรุปผลการดำเนินงานการปฏิบัติโครงการ/กิจกรรมของเทศบาลค่อนข้างน้อย เทศบาลจึงควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้มากขึ้นโดยการประชุมประชาคม และ(๔)ประชาชนส่วนหนึ่งเห็นว่าถนนหนทางในหมู่บ้านเจริญขึ้นจากการพัฒนาของเทศบาล อาจจะเป็นการส่งเสริมพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานวัตถุ เทศบาลจึงควรเน้นการพัฒนา

^{๕๙} วลัยลักษณ์ ฟักแก้ว, “การมีส่วนร่วมของผู้นำในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอกงค้ำยาว จังหวัดพะเยา”, การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต , (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๓).

ทางด้านอาชีพควบคู่กันไปด้วย เช่น การส่งเสริมพัฒนาอาชีพท้องถิ่นของชาวบ้านให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น^{๖๐}

รามิล พัฒนามงคลเชษ ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี” จากการศึกษาพบว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การรับรู้ข่าวสาร และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนา ปัญหาอุปสรรคที่พบคือ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่อง การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา โดยคิดว่าปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยใช้งบประมาณมาก ถือว่าเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการก่อน^{๖๑}

นที ดิษฐบรรจง ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจอมเทียน อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี” จากการศึกษาพบว่าภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาจอมเทียนเป็นพื้นที่ทำการเกษตรกรรมและเป็นที่อยู่อาศัยและเป็นที่พักตามอากาศของคนท้องถิ่นอื่นที่มาปลูกสร้างบ้านเรือนทิ้งไว้ และอาชีพหลักก็เป็นอาชีพรับจ้างทั่วไป และจะพบว่าผู้ที่เข้าร่วมประชุมประชาคมส่วนใหญ่อีกจะเป็นผู้สูงอายุส่วนวัยแรงงานก็จะออกไปทำงาน การประชุมก็จะเป็นช่วงเวลาเย็นทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมประชาคมได้ครบถ้วนปัญหาอุปสรรคมาจากการออกไปรับจ้างประกอบอาชีพ^{๖๒}

เอี่ยมอารีย์ เงินใส ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” จากการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่จะเข้าร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยสมัครใจ เพราะเห็นว่าหากเข้าร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจะทำให้การบริหารงานของ อบต.มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสนองตอบความต้องการและแก้ไขปัญหาได้ทันเหตุการณ์^{๖๓}

^{๖๐} วีระชัย คำล้าน, “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี”, รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐).

^{๖๑} รามิล พัฒนามงคลเชษ, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๕).

^{๖๒} นที ดิษฐบรรจง, “การมีส่วนร่วมประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจอมเทียน อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต(นโยบายสาธารณะ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๖).

^{๖๓} เอี่ยมอารีย์ เงินใส, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๑).

อารียา บุญเปลื้อง ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ : เปรียบเทียบชาวไทยพื้นราบ กับชาวไทยภูเขา” ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผู้นำชาวไทยพื้นราบและผู้นำชาวไทยภูเขาในครั้งนี้ พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาความแตกต่างในแต่ละด้าน คือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจพบว่า ทั้งชาวไทยพื้นราบและชาวไทยภูเขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ(ดำเนินการ) ทั้งชาวไทยพื้นราบและชาวไทยภูเขามีส่วนร่วมในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ พบว่า ผู้นำชุมชนชาวไทยพื้นราบมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนชาวไทยภูเขามีระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในระดับน้อย การมีส่วนร่วมประเมินผลทั้งชาวไทยพื้นราบและชาวไทยภูเขามีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ^{๖๔}

สุทธิชัย จรุงเนตร ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนา อยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาตำบลของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล คือ การได้รับข้อมูลข่าวสาร การได้รับการฝึกอบรม ประสบการณ์ทางด้านการเมือง การประสานงานภายในคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล การประสานงานกับหน่วยงานอื่น และความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการวางแผน ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาตำบลของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล คือ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตำแหน่ง และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ^{๖๕}

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งแบ่งได้เป็น ๔ ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ,ด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ ,ด้านการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล เป็นหลักในการบริหารจัดการที่สามารถทำให้ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่สามารถทำให้ท้องถิ่นพัฒนาได้อย่างถูกต้องตรงประเด็นตามทิศทางที่ชุมชนนั้นอยากให้เป็นและคาดหวังให้ท้องถิ่นนั้นพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อท้องถิ่นมากที่สุด

๓) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทศบาล

^{๖๔} อารียา บุญเปลื้อง, “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ : เปรียบเทียบชาวไทยพื้นราบกับชาวไทยภูเขา”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๔).

^{๖๕} สุทธิชัย จรุงเนตร, “ประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี”, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๒).

จากการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวข้องกับเทศบาล ทำให้ทราบถึงความเป็นมาของการจัดตั้งโครงสร้างขององค์กร และโครงสร้างการบริหารงาน ซึ่งเทศบาลตำบลเป็นราชการส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ดูแลความทุกข์สุขของประชาชน และเป็นราชการส่วนท้องถิ่นที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการปกครองได้อย่างสมบูรณ์ โดยการเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่ในการบริหารงานในเทศบาลเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งมีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้หลายท่าน ในที่นี้ผู้วิจัยขอยกมาเฉพาะที่เห็นว่าน่าสนใจศึกษา ดังนี้

ไพโรพ ถนัดคำ ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด” จากการศึกษาพบว่า ๑. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมานจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลจตุรพักตรพิมาน จากมากไปหาน้อยคือ ด้านศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสะอาดด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต และด้านโครงสร้าง ๒. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมานที่จำแนกตามเพศและระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๖๖}

ก้องเกียรติ มณฑาพันธ์ ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางศรีเมือง จังหวัดนนทบุรี” จากการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางศรีเมือง จังหวัดนนทบุรี มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางศรีเมือง ได้แก่ ความสนใจข่าวสารบ้านเมือง และประโยชน์ที่ได้รับจากภารกิจของเทศบาลปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางศรีเมือง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ตำแหน่งหน้าที่การงาน สถานภาพ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในกลุ่มทางสังคม และความรู้ความเข้าใจการเมืองการปกครองเทศบาล^{๖๗}

บุญมา แสงกล้า ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น” จากการศึกษาพบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี

^{๖๖} ไพโรพ ถนัดคำ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๐).

^{๖๗} ก้องเกียรติ มณฑาพันธ์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางศรีเมือง จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๖).

การศึกษาสูงสุดประถมศึกษา สถานภาพสมรสแต่งงานและอยู่ด้วยกัน อาชีพรับจ้าง รายได้ไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่า ๓ ครั้ง โดยได้ทราบการเลือกตั้งจากผู้นำชุมชนสาเหตุที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อรักษาสีสิทธิทางการเมือง ส่วนแรงจูงใจที่ไปใช้สิทธิคือความน่าเชื่อถือของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้เลือกตั้งมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นดี ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และแสดงความคิดเห็นมากที่สุด คือการได้มาซึ่งผู้บริหาร และยังพบว่าต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารและการกำกับตรวจสอบ และติดตามมีมากที่สุด ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นกับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนพบว่า อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้และรายจ่าย ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชน^{๖๘}

สุภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการเทศบาลตามหลัก

ธรรมาภิบาล : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลบ้านฉาง” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพกลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารตำบลบ้านฉาง พนักงานเทศบาล และผู้นำชุมชน จำนวน ๖ คน ผลการศึกษาพบว่า ในการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาล ได้จัดทำโครงการตามนโยบายและเทศบัญญัติในด้านต่างๆ แต่ยังมีปัญหาในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานการทำงานในเทศบาลยังไม่เป็นระบบ โดยพนักงานส่วนหนึ่งยังคงยึดติดกับระบบงานแบบเก่า ไม่ยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ใหม่ๆ ทางด้านกระบวนการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารเทศบาลตำบลบ้านฉาง พบว่าเทศบาลตำบลบ้านฉางมีความเสมอภาคและการกระจายพัฒนาอย่างทั่วถึงไม่มีการเลือกปฏิบัติและได้จัดตั้งคณะกรรมการชุมชนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาการจัดซื้อจัดจ้าง กระบวนการต่างๆส่วนใหญ่มีความเปิดเผยตรงไปตรงมา พบว่าคณะกรรมการชุมชนที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามานั้นบางคนไม่เห็นแก่ประโยชน์ชุมชน แต่จะเข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง^{๖๙}

ชาญนิตย์ ชุมชื่น ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลคองหงส์ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลคองหงส์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง^{๗๐}

^{๖๘} บุญมา แสงกล้า, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๔).

^{๖๙} สุภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา, “การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง”, วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบริหารการปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๔).

^{๗๐} ชาญนิตย์ ชุมชื่น, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลคองหงส์ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”, รายงานการศึกษาอิสระ ปริญญาตรีบริหารการปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐).

พระจริญ จิรสุโก(เมืองประทับ) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า

๑. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕ ปี อายุ ๒๑ – ๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๕ มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕ มีรายได้ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๐ มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า ๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๐ และมีความรู้หน้าที่เป็นลูกจ้าง คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๕

๒. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ทั้ง ๖ ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นว่า เทศบาลเมืองบางกรวยมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน

๓. ปัญหาในการบริหารงานพบว่า บุคลากรบางส่วนยังไม่ทราบข้อกฎหมายหรือข้อบัญญัติต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารงานในแต่ละส่วนของเทศบาล บุคลากรบางส่วนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม และบางส่วนยังเห็นแก่พวกพ้องของตนเอง การทำงานในบางเรื่องไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม บุคลากรบางส่วนปฏิบัติงานตามความรู้สึกของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลงานที่ออกมา การจัดสรรงบประมาณของเทศบาลไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตการปกครอง^{๗๑}

มนัสนันท์ ชัยกิจยิ่งเจริญ ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การจัดการบริการสาธารณะโดยวิธีการทำสัญญาจ้าง : กรณีศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลกและเทศบาลนครขอนแก่น”

ผลการศึกษาพบว่า การจัดการบริการสาธารณะโดยวิธีการทำสัญญาจ้างมีความเหมาะสมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย เพื่อไม่ให้เทศบาลเพิ่มจำนวนบุคลากรในองค์กรลดต้นทุน และเพิ่มการจ้างงานให้กับธุรกิจท้องถิ่น ประเภทการบริการที่เหมาะสมใช้วิธีการทำสัญญาจ้าง คือการก่อสร้างซ่อมแซมถนน การรักษาความปลอดภัย และการบำรุงรักษาสวนสาธารณะ เกาะกลางถนน เนื่องจากมีการครอบครองสินทรัพย์ต่ำ (Asset Specificity) ใช้แรงงานหรือเครื่องจักรเพียงเล็กน้อย มีการแข่งขันสูง การวัดผลผลิตชัดเจนทำให้การควบคุมทำได้ง่าย

ผลการศึกษาด้านประสิทธิภาพผลของวิธีการทำสัญญาจ้างในเทศบาลนครพิษณุโลกและเทศบาลนครขอนแก่น พบว่า มีคุณภาพการให้บริการสูงกว่า ด้านการเท่าเทียมของการได้รับบริการดีกว่า และด้านตรงตามที่ได้ตกลงกันไว้ในสัญญามากกว่า การดำเนินการของเทศบาลนครแต่ละท้องถิ่นของภาครัฐได้น้อย ในโครงการซ่อมถนน รักษาความปลอดภัยและดูแลสวนสาธารณะของทั้ง ๒ เทศบาล โครงการเก็บขยะที่ใช้วิธีการทำสัญญาจ้าง ของเทศบาลนครขอนแก่น พบว่าต้นทุนของภาครัฐเท่าเดิม มีคุณภาพสูงกว่า ได้รับการเท่าเทียมดีกว่าและตรงตามที่ได้ตกลงในสัญญามากกว่า ส่วนโครงการเก็บขยะของเทศบาลนครพิษณุโลกแม้จะสามารถลดต้นทุนของภาครัฐได้ แต่คุณภาพ

^{๗๑} พระจริญ จิรสุโก (เมืองประทับ), “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

ด้อยกว่า ได้รับบริการไม่ทั่วถึงและตรงตามที่ตกลงในสัญญาน้อยกว่าการดำเนินการให้บริการของเทศบาลนคร

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยที่สำคัญคือควรปรับปรุงวิธีการทำสัญญาจ้างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโดยการกำหนดข้อกำหนดในสัญญาให้ชัดเจน เพื่อให้มีความสามารถในการควบคุมคุณสมบัติของผู้รับจ้าง โดยพิจารณาประสบการณ์และความสามารถในการจัดการ ถ้าเอกชนเป็นผู้ดำเนินงานแทน กรณีให้ชุมชนดำเนินการแทน ผู้นำชุมชนต้องมีภาวะผู้นำที่มีความสามารถในการตัดสินใจ มีจิตสาธารณะ เสียสละ และต้องมีความโปร่งใส เพื่อให้ได้การบริการที่มีคุณภาพสร้างการแข่งขันให้เกิดขึ้น และลดต้นทุนของภาครัฐ การสนับสนุนของฝ่ายบริหารมีความสำคัญในการช่วยให้เกิดการใช้วิธีการทำสัญญาจ้าง การมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยให้มีการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ การประเมินคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมเสนอราคาทำให้ได้ผู้ให้บริการที่มีประสิทธิภาพ มีการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน และช่วยแก้ไขปัญหาทำให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ^{๗๒}

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลสรุปได้ว่าเทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากกว่าส่วนราชการอื่นๆ ดังนั้นไม่ว่าจะทำโครงการ/กิจกรรมหรือดำเนินงานงานอะไรจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการประชาคมการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน การจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล เพื่อให้เทศบาลเป็นองค์กรที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ สรุปต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้บังคับกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง

๔) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรม

จากการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวข้องกับหลักธรรม ทำให้ทราบถึงหลักธรรมที่ใช้ในการบริหารเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ที่ใช้หลักธรรมอภิธานิยธรรม ๗ นำมาเป็นแนวทางปฏิบัติได้ ในที่นี้ผู้วิจัยขอยกมาเฉพาะที่เห็นว่าน่าสนใจศึกษา ดังนี้

พระมหาอานนท์ อานนโท (นรมาตร์) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การบริหารกิจการคณะสงฆ์ในเขตจังหวัดชุมพรกับการประยุกต์ใช้หลักกติกุอธิธานิยธรรม ๗” ผลการศึกษาพบว่า การประยุกต์ใช้หลักกติกุอธิธานิยธรรม ๗ ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ พบว่า พระสังฆาธิการในจังหวัดชุมพรโดยส่วนมากแล้วได้นำหลักกติกุอธิธานิยธรรม ๗ ไปใช้ใน การบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยภาพรวม อยู่ในเกณฑ์ที่มาก โดยมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๘ โดย พระสังฆาธิการในจังหวัดชุมพรได้ดำเนินการประชุมพระภิกษุสามเณรในพื้นที่เขตปกครองเป็นประจำและยังมีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์กับผู้นำชุมชน พร้อมกันนี้ยังมีการประเมินผล ให้ความสำคัญกับการประชุมโดยสละเวลามาเข้าร่วมประชุม มีการวางกฎระเบียบให้แก่คณะสงฆ์ด้วยการรณรงค์ให้วัดเป็นสถานที่ปลอดบุหรี่ มีการยกย่องพระมหาเถระผู้ทำคุณงามความดีและเชิดชูให้เป็นเกียรติประวัติ ทำความเข้าใจในการบริหารงานตามจารีตประเพณีพุทธศาสนา มีการอนุรักษ์ธรรมชาติโดยให้ความรู้ถึงประโยชน์ของธรรมชาติ ทั้งนี้ยังส่งเสริมการปรับปรุงทัศนภายในอาวาสในเขตปกครองให้เป็นลานธรรม เปิดโอกาสให้ผู้มาเยือน

^{๗๒} มนัสนันท์ ชัยกิจยิ่งเจริญ, “การจัดการบริการสาธารณะโดยวิธีการทำสัญญาจ้าง : กรณีศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลกและเทศบาลนครขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๓).

ได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านธรรมะ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจหลักธรรมและส่งผลให้เกิดทัศนะใหม่ๆ ในหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนา การเปรียบเทียบเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้หลักภิกขุอุปทานิยธรรม ๗ ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดชุมพร จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ตำแหน่งพระสังฆาธิการ วุฒิการศึกษาทางธรรม วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่พระสังฆาธิการนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนอายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสามัญไม่พบความแตกต่าง จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๗๓}

จำเนียรน้อย สิงห์รักษ์ ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “ศึกษาหลักสามัคคีธรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท” ผลการศึกษาพบว่า ๑. คำสอนเรื่องสามัคคีธรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท หมายถึง ความพร้อมเพรียงกันปฏิบัติกิจการงานต่างๆ ด้วยความสมานฉันท์ เริ่มตั้งแต่ระดับปฏิบัติต่อตนเองและคนอื่น ชุมชน สังคม ประเทศ ให้ได้รับผลแห่งการปฏิบัติสามัคคีธรรมเท่าที่จะสามารถปฏิบัติตามได้ กล่าวคือ ในระดับโลกียะก็ทำให้เกิดความสงบสุขในสังคมการดำเนินชีวิตร่วมกัน ส่วนระดับโลกุตระก็สามารถส่งผลให้เป็นบรมมรรคผล สันติความทุกข์ได้ในที่สุด ๒. หลักการปฏิบัติสามัคคี มีลักษณะ ๓ ประการคือการกระทำร่วมกันทางกาย ทางวาจาและทางใจ โดยยึดหลักกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ ซึ่งสรุปลงในสุจริต ๓ ประการ วิธีการปฏิบัติ คือ ปฏิบัติตามหลักบุญกิริยาวัตถุ ๓ ประการ ได้แก่ ทาน ศีลและภาวนา เป็นการปฏิบัติธรรมขั้นสูงเพื่อส่งผลสูงสุด ๓. ผลของการปฏิบัติสามัคคีธรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาทนั้นมีอยู่ ๓ ประการ คือ ประโยชน์เพื่อตน คนอื่นและทั้งสองฝ่าย ความสงบสุขของสังคมนั้นเอง ประโยชน์ของสามัคคีธรรมมีหลายประการด้วยกันเริ่มจากชีวิตปัจจุบัน การเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์และหลุดพ้นจากความทุกข์ได้สิ้นเชิง ดังนั้น การศึกษาและปฏิบัติตามหลักสามัคคีธรรม โดยการนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตร่วมกัน ปรีกษาและให้อภัยกันสามารถนำทางชีวิตของคนไทยให้อยู่ร่วมกันด้วยความสุขและสันติในการสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่ตนและสังคมได้อย่างสมดุล หากผู้คนในสังคมให้ความสำคัญในการศึกษาและประพฤติปฏิบัติตามหลักสามัคคีธรรมแล้ว ผลที่เกิดขึ้นก็สามารถเป็นประโยชน์ในชีวิตของตนและส่วนรวมได้จริง^{๗๔}

นิพนธ์ กินาวงศ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “หลักการบริหารการศึกษาตามแนวพุทธธรรม” ซึ่งผลการวิจัยสรุปว่า หลักการบริหารการศึกษาตามแนวพุทธธรรมจากการวิเคราะห์บันทึกคำสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่าหลักพุทธธรรมที่สอดคล้องกับหลักการบริหารการศึกษาด้านการครองตน การครองคน และการครองงาน รวมทั้งสิ้น ๗ หมวด มีหลักพุทธธรรม ๒๑ หลักธรรม มีดังนี้ที่สอดคล้องกับหลักการบริหารด้านการครองตน การครองคนและการครองงาน มีดังนี้

หลักพุทธธรรม ที่สอดคล้องกับหลักการบริหาร ด้านการครองคน เรียงตามลำดับความสอดคล้อง จำนวน ๑๕ หลักธรรม ได้แก่ ธรรมทำให้งาม ๒ ขรवासธรรม ๔ พรหมวิหาร ๔ สังคหะ

^{๗๓} พระมหาอานนท์ อานนโท(นรมาตร์), “การบริหารกิจการคณะสงฆ์ในเขตจังหวัดชุมพรกับการประยุกต์ใช้หลักภิกขุอุปทานิยธรรม ๗”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

^{๗๔} จำเนียรน้อย สิงห์รักษ์, “ศึกษาหลักสามัคคีธรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท”, รายงานการวิจัย (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร), ๒๕๕๕.

วัตถุ ๔ กัลยาณมิตรธรรม ๗ กัลยาณมิตตตานิโยนิโสมนสิการ ธรรมคัมภีร์โลก ๒ กุศลมูล ๓ สุจริต ๓ อธิปไตย ๓ สัมปยุตธรรม ๗ อปริหานิยธรรม ๗ อริยทรัพย์ ๗ และทศพิธราชธรรม

หลักพุทธธรรม ที่สอดคล้องกับหลักการบริหาร ด้านการครองงาน เรียงตามลำดับความสอดคล้อง จำนวน ๑๐ หลักธรรม ได้แก่ โยนิโสมนสิการ ธรรมมีอุปการะมาก ๒ อิทธิบาท ๔ พละ ๕ กัลยาณมิตตตา ธรรมทำให้งาม ๒ สุจริต ๓ ขรवासธรรม ๔ สังคหวัตถุ ๔ และสัมปยุตธรรม ๗

หลักพุทธธรรม ที่สอดคล้องกับหลักการบริหาร ๓ ด้าน คือ การครองตน การครองคน และการครองงาน เรียงตามลำดับความสอดคล้อง จำนวน ๗ หลักธรรม ได้แก่ โยนิโสมนสิการ ธรรมทำให้งาม ๒ ขรवासธรรม ๔ สังคหวัตถุ ๔ กัลยาณมิตตตา สุจริต ๓ และสัมปยุตธรรม

จากการทำวิจัยเรื่อง หลักการบริหารการศึกษาตามแนวพุทธธรรม พบว่ามีประเด็นที่ควรนำไปศึกษาวิจัย เรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามหลักการบริหารด้านการครองตน การครองคนและการครองงาน” และเรื่อง “ประสิทธิผลของการบริหารจัดการบุคลากรทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้หลักพุทธธรรมกัลยาณมิตตตา”^{๗๕}

๒.๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลยายะ จังหวัดนครสวรรค์” จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลยายะ จังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้วิจัยสังเคราะห์จากแนวคิด/ทฤษฎีของ โคเฮน และอัฟโฮฟ (Cohen and Uphoff)^{๗๖} ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ๒. ด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ ๓. ด้านการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ และ ๔. ด้านการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล ดังแผนภาพที่ ๒.๕

^{๗๕} นิพนธ์ กินาวงศ์, หลักการบริหารการศึกษา วารสารศึกษาศาสตร์ ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๒, (พิษณุโลก: ธรรมะกุลไทย, ๒๕๔๓), หน้า ๗๓.

^{๗๖} Cohen John M. & Norman T. Uphoff, “Participation’s Place in Rural Development : Seeking Clarity Through Specificity”, World Development. 21(8):214-222; May, 1980.

แผนภาพที่ ๒.๕ กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการสัมภาษณ์เพิ่มเติม ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งเดียวแล้ววิเคราะห์ ในเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์” เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนว่ามีระดับการมีส่วนร่วม เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมและปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาวเป็นอย่างไร ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากร (Population) ได้แก่ ผู้นำชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว แยกกลุ่มเป้าหมายได้ดังนี้ ผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน ๕ คน , สมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน ๑๒ คน และคณะกรรมการชุมชน จำนวน ๑๒๒ คน รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๓๙ คน^๑

๒) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ดังนี้

^๑ สำนักงานเทศบาลตำบลลาดยาว, แผนพัฒนาสามปี(พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๘), ๑๕ กันยายน ๒๕๕๕.

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างได้มาจาก ผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๑๓๙ คน ที่ได้จากสูตรของ Taro Yamane^๒ ซึ่งใช้ระดับความเชื่อมั่น ๐.๐๕ ดังนี้

แทนค่าตามสูตร ได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้
 n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ดังนั้น

$$n = \frac{139}{1 + 139(0.05)^2}$$

$$n = \frac{139}{1 + 0.35}$$

$$n = \frac{139}{1.35}$$

$$n = 102.96$$

$$n = 103$$

เพราะฉะนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ ๑๐๓ คน

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วน โดยพิจารณาจากจำนวนประชากรเพื่อให้ได้ข้อมูลมีลักษณะกระจาย ให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของประชาชน โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified random sampling) โดยใช้ ผู้นำชุมชนแต่ละชุมชน เป็นระดับในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง อย่างเป็นสัดส่วนโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้น} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละชั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

จากสูตรจะได้ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นของ ผู้นำชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ รวม ๑๐๓ คน รายละเอียดตามตารางที่ ๓.๑

^๒ ดร.วัลลภ รัฐฉัตรรัตนนท์, ระเบียบวิจัยทางการบริหาร, (๒๕๔๕), หน้า ๑๓๐.

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบล
ลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

ระดับชั้น	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง (คน)
ผู้บริหารเทศบาลตำบลลาดยาว	๕	๓
สมาชิกสภาเทศบาลตำบลลาดยาว	๑๒	๘
คณะกรรมการชุมชน หองกวาง ๑	๙	๗
คณะกรรมการชุมชน หองกวาง ๒	๙	๗
คณะกรรมการชุมชน หองกวาง ๓	๕	๓
คณะกรรมการชุมชน บ้านเกาะอีเฟลิน	๙	๗
คณะกรรมการชุมชน บ้านหนองไทร	๖	๔
คณะกรรมการชุมชน บ้านห้วยยาง	๙	๗
คณะกรรมการชุมชน วัดลาดยาว	๙	๗
คณะกรรมการชุมชน บ้านเหนือ	๙	๗
คณะกรรมการชุมชน บ้านเหนือ ๓	๗	๕
คณะกรรมการชุมชน ศาลเจ้าแม่ลาดยาว	๘	๖
คณะกรรมการชุมชน ศาลเจ้าพ่อลาดยาว	๘	๖
คณะกรรมการชุมชน สวนธรรมประทีป	๙	๗
คณะกรรมการชุมชน ศรีสุธรรมาราม	๙	๗
คณะกรรมการชุมชน ตลาดกลาง	๘	๖
คณะกรรมการชุมชน ศาลเจ้าพ่อลาดยาว ๒	๘	๖
รวมจำนวน	๑๓๙	๑๐๓

๓.๒.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๐ ท่าน

ได้แก่

๑. นายธนะ พลุสวัสดิ์	ตำแหน่ง ประธานชุมชนหนองกวาง ๑
๒. นางสนั่น หมุ่มพยัคฆ์	ตำแหน่ง ประธานชุมชนหนองกวาง ๒
๓. นางสาวรวม แก้วการไธ	ตำแหน่ง ประธานชุมชนหนองกวาง ๓
๔. นายจุน อินเดช	ตำแหน่ง ประธานชุมชนเกาะอีเฟลิน
๕. นางจุฑาภา คงประจักษ์	ตำแหน่ง ประธานชุมชนศาลเจ้าแม่ลาดยาว
๖. นางสมปอง พรหมตระกูล	ตำแหน่ง ประธานชุมชนบ้านหนองไทร
๗. นางสาวอังค์ ฐูปูชา	ตำแหน่ง ประธานชุมชนศาลเจ้าพ่อลาดยาว ๒
๘. นางสาวเลขา บุรพาชีพ	ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบูรพาศึกษา
๙. พระปลัดชูชีพ ฐิตเวโท	ตำแหน่ง เลขาธิการเจ้าคณะอำเภอลาดยาว
๑๐. พระศรีสุทธิพงษ์	ตำแหน่ง เจ้าคณะอำเภอลาดยาว

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

๓.๓.๑ แบบสอบถาม

๑) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม

๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๔) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๕) นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

๗) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง และนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

๘) รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

๓.๓.๒ แบบสัมภาษณ์

๑) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๔) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อนำมาวิเคราะห์

๓.๓.๓ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ รวมทั้งเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวคิด/ทฤษฎีของโคเฮน และอัฟโฮฟ (Cohen and Uphoff) แบ่งเป็น ๔ ด้าน คือ

- (๑) การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ
- (๒) การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ
- (๓) การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์
- (๔) การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องแสดงความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีลักษณะเป็น มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ระดับ (๕) หมายความว่า การมีส่วนร่วมมากที่สุด
- ระดับ (๔) หมายความว่า การมีส่วนร่วมมาก
- ระดับ (๓) หมายความว่า การมีส่วนร่วมปานกลาง
- ระดับ (๒) หมายความว่า การมีส่วนร่วมน้อย
- ระดับ (๑) หมายความว่า การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

การตรวจสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือ ผู้ศึกษาได้แจกแบบสอบถามให้แก่ผู้นำชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาราว ๓๐ คน เพื่อทดสอบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจคำถามในแบบสอบถามอย่างชัดเจนหรือไม่ เมื่อมีข้อบกพร่องก็จะได้ทำการแก้ไขให้ถูกต้อง แล้วจึงนำแบบสอบถามแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา ดังที่ได้กำหนดไว้แล้วในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา

๓.๓.๔ การตรวจสอบและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษานำมาประกอบการสร้างเครื่องมือซึ่งคือแบบสอบถาม

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมจำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

- ๒.๑ ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ๒.๒ อาจารย์อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ๒.๓ อาจารย์อัศรเดช พรหมกัลป์ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๔ นายเจษฎา เกตุตระกูล รองปลัดเทศบาล รักษาการแทน
ปลัดเทศบาลตำบลลาดยาว
เทศบาลตำบลลาดยาว

๒.๕ นางปวีณรัตน์ กิระวัฒน์ธนกุล ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน
เทศบาลตำบลลาดยาว

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruency Index : IOC) โดยได้ค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อ ซึ่งเครื่องมือการวิจัยฉบับนี้ได้ค่า IOC ระหว่าง ๐.๖ – ๑.๐ ทุกข้อ ซึ่งถือว่าเครื่องมือใช้ได้

๓. หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ^๓ โดยเครื่องมือการวิจัยได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๔๓

๔. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ขออนุญาตจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ถึงนายกเทศมนตรีตำบลลาดยาว เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจาก ผู้นำชุมชนในพื้นที่

๒) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูล กับผู้นำชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๐๓ ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน ๑๐๓ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ขออนุญาตจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

^๓ สีน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัททุนพิบลิสซิ่ง จำกัด, ๒๕๕๗), หน้า ๑๙๑.

๒) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

๓) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้ จนครบทุกประเด็นโดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

๔) นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

๑. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้อง ในการตอบแบบสอบถามแล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form)

๒. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้
สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนาระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบมีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheff')

๓. เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย ดังนี้

เกณฑ์ที่ใช้แปลผลข้อคำถามที่ได้จากการประเมินผลมีดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๒๑ – ๕.๐๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๔๑ – ๔.๒๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๖๑ – ๓.๔๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๘๑ – ๒.๖๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐ – ๑.๘๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด ^๔

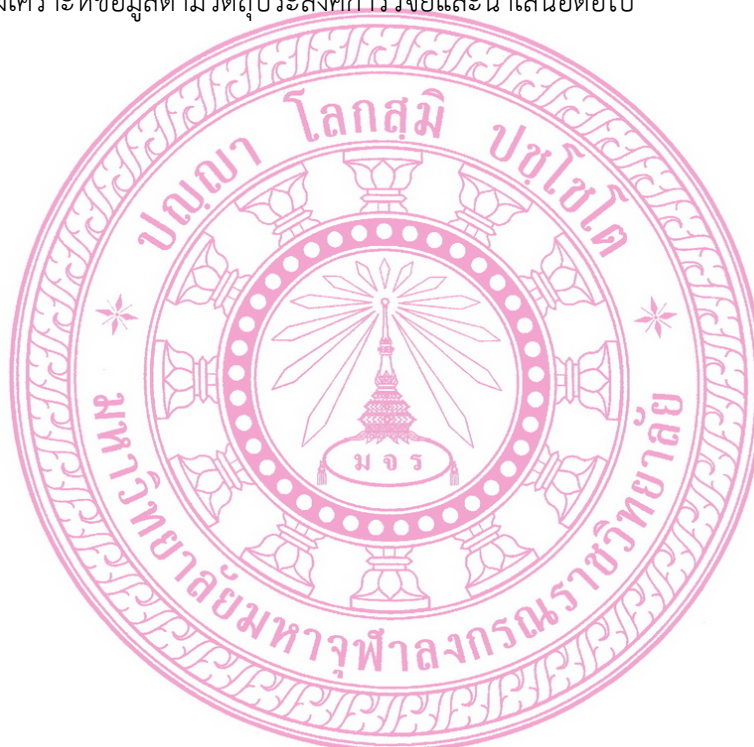
๔. ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ และข้อเสนอแนะอื่นๆ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis techniques)

^๔ ชูศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิต, ๒๕๔๑), หน้า ๗๕.

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกโดยวิธีการดังนี้

- ๑) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกข้อความ
- ๒) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- ๓) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)
- ๔) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๐๓ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

๔.๕ สรุปผลสัมฤทธิ์เชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำชุมชน โดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๑๐๓)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	๔๙	๔๗.๖๐
	หญิง	๕๔	๕๒.๔๐
	รวม	๑๐๓	๑๐๐.๐๐
อายุ	๑๘ - ๓๐ ปี	๑๑	๑๐.๗๐
	๓๑ - ๔๐ ปี	๒๓	๒๒.๓๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๔๑ - ๕๐ ปี	๓๖	๓๕.๐๐
๕๑ ปีขึ้นไป	๓๓	๓๒.๐๐
รวม	๑๐๓	๑๐๐.๐๐
สถานภาพสมรส		
โสด	๒๒	๒๑.๔๐
สมรส	๖๑	๕๙.๒๐
หม้าย	๑๕	๑๔.๕๐
หย่า/ร้าง	๕	๔.๙๐
รวม	๑๐๓	๑๐๐.๐๐
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	๓๐	๒๙.๑๐
มัธยมศึกษา/ปวช.	๓๙	๓๗.๘๐
อนุปริญญา/ปริญญาตรี	๒๙	๒๘.๒๐
สูงกว่าปริญญาตรี	๕	๔.๙๐
รวม	๑๐๓	๑๐๐.๐๐
อาชีพ		
เกษตรกร	๘	๗.๘๐
ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	๔๓	๔๑.๗๐
รับข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๒๓	๒๒.๓๐
รับจ้าง	๒๙	๒๘.๒๐
รวม	๑๐๓	๑๐๐.๐๐
รายได้/ต่อเดือน		
น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๒๘	๒๗.๒๐
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๓๙	๓๗.๙๐
๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๑๖	๑๕.๕๐
๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๒๐	๑๙.๔๐
รวม	๑๐๓	๑๐๐.๐๐
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล		
ต่ำกว่า ๕ ปี	๔	๓.๙๐
๕ - ๑๐ ปี	๑๑	๑๐.๗๐
๑๑ - ๑๕ ปี	๑๙	๑๘.๔๐
มากกว่า ๑๕ ปี	๖๙	๖๗.๐๐
รวม	๑๐๓	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์” จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนไม่เท่ากัน แยกเป็นชายจำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๖๐ และเป็นหญิงจำนวน ๕๔ คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๔๐

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี มีจำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๐ รองลงมาคือ มีอายุอยู่ระหว่าง ๕๑ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๐๐ และน้อยที่สุด คือ ผู้มีอายุ ๑๘-๓๐ ปี มีเพียงจำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๗๐

สถานภาพสมรส พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพ สมรส มีจำนวน ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒๐ รองลงมาคือ มีสถานภาพ โสด มีจำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๔๐ และน้อยที่สุด คือ สถานภาพ หย่า/ร้าง มีเพียงจำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๐

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มีจำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๙๐ รองลงมาคือ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๑๐ และน้อยที่สุด คือ มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีเพียงจำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๐

อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗๐ รองลงมาคือ ประกอบอาชีพรับจ้าง มีจำนวน ๒๙ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๘.๒๐ และน้อยที่สุดคือ ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม มีจำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๘๐

รายได้/ต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน มีจำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๙๐ รองลงมาคือ มีรายได้น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน มีจำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒๐ และน้อยที่สุดคือ มีรายได้ ๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน มีจำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๕๐

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มากกว่า ๑๕ ปี มีจำนวน ๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๐๐ รองลงมาคือ มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ๑๑-๑๕ ปี มีจำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๔๐ และน้อยที่สุดคือ มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ต่ำกว่า ๕ ปี มีจำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๐

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล แสดงด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
โดยภาพรวม

(n = ๑๐๓)

การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ	๓.๓๑	๐.๕๓๙	ปานกลาง
๒. การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ	๓.๓๕	๐.๕๖๓	ปานกลาง
๓. การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์	๓.๕๓	๐.๕๘๕	มาก
๔. การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล	๓.๒๑	๑.๐๑๐	ปานกลาง
รวม	๓.๓๒	๐.๘๙๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา
ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปาน
กลาง ($\bar{X}$ = ๓.๓๒ , S.D. = ๐.๘๙๕) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมด้านการรับ
ผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ส่วนการมีส่วนร่วมด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ

(n = ๑๐๓)

การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ท่านได้มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาเทศบาลและแผนชุมชน	๓.๒๔	๑.๐๒๔	ปานกลาง
๒. ท่านได้มีส่วนร่วมประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล	๓.๓๗	๑.๐๒๙	ปานกลาง
๓. ท่านได้มีส่วนร่วมประชุมเมื่อมีโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยส่วนรวม	๓.๓๙	๑.๑๐๕	ปานกลาง
๔. ท่านได้มีส่วนร่วมให้คำปรึกษาหารือ วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาของเทศบาล	๓.๒๖	๑.๐๙๓	ปานกลาง
๕. ท่านได้มีส่วนร่วมเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชน	๓.๕๗	๑.๑๒๕	มาก
๖. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา/โครงการ/กิจกรรม	๓.๓๒	๑.๑๒๒	ปานกลาง
๗. ท่านได้มีส่วนร่วมกำหนด วิสัยทัศน์การพัฒนาของเทศบาล	๓.๑๒	๑.๑๑๔	ปานกลาง
๘. ท่านได้มีส่วนร่วมกับเทศบาล พิจารณาคัดเลือกและกำหนดแผนงาน โครงการกิจกรรมในแผนพัฒนาของเทศบาล	๓.๒๒	๑.๑๗๑	ปานกลาง
รวม	๓.๓๑	๐.๙๓๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๑$, S.D. = ๐.๙๓๙) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ท่านได้มีส่วนร่วมเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชน อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ

(n = ๑๐๓)

การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ท่านมีส่วนร่วมในกระบวนการคัดเลือกผู้แทนประชาคมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล	๓.๑๖	๑.๐๒๗	ปานกลาง
๒. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการกิจกรรมเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาของเทศบาล	๓.๓๑	๑.๐๓๙	ปานกลาง
๓. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอประเด็นปัญหาเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการ	๓.๓๔	๑.๑๓๖	ปานกลาง
๔. ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาของเทศบาล	๓.๓๖	๑.๑๓๐	ปานกลาง
๕. ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอแนวคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาของเทศบาล	๓.๔๓	๑.๑๕๑	มาก
๖. ท่านได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล	๓.๔๓	๑.๐๖๓	มาก
๗. ท่านได้มีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล	๓.๓๖	๑.๑๒๘	ปานกลาง
๘. ท่านได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในร่างแผนพัฒนาของเทศบาล	๓.๓๙	๑.๑๔๐	ปานกลาง
รวม	๓.๓๕	๐.๙๖๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๕$, S.D. = ๐.๙๖๓) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอแนวคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาของเทศบาล และท่านได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์

(n = ๑๐๓)

การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. เมื่อแผนพัฒนาของเทศบาลดำเนินการ ทำให้คุณภาพชีวิตของครอบครัวท่านดีขึ้น	๓.๔๑	๑.๑๔๑	มาก
๒. เมื่อแผนพัฒนาของเทศบาลดำเนินการทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น	๓.๕๐	๑.๑๑๙	มาก
๓. เมื่อแผนพัฒนาของเทศบาลดำเนินการทำให้คุณภาพชีวิตของชุมชนของท่านดีขึ้น	๓.๔๔	๑.๑๖๐	มาก
๔. แผนพัฒนาของเทศบาลตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของชุมชนได้	๓.๕๑	๑.๐๙๒	มาก
๕. ท่านได้รับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาด้านสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ถนน ทางสาธารณะ	๓.๕๓	๑.๑๓๖	มาก
๖. ท่านได้รับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาด้านการส่งเสริมอาชีพพัฒนาเพิ่มรายได้	๓.๑๘	๑.๒๔๓	ปานกลาง
๗. ชุมชนของท่านได้รับผลประโยชน์จากความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากแผนพัฒนาเทศบาล	๓.๕๐	๑.๑๑๙	มาก
๘. ชุมชนได้รับประโยชน์ในด้านความรักสามัคคีเป็นผลจากแผนพัฒนาของเทศบาลเพียงใด	๓.๓๗	๑.๑๔๖	ปานกลาง
รวม	๓.๔๓	๐.๙๘๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๔๓ , S.D. = ๐.๙๘๕) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าท่านได้รับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาด้านการส่งเสริมอาชีพพัฒนาเพิ่มรายได้ และชุมชนได้รับประโยชน์ในด้านความรักสามัคคีเป็นผลจากแผนพัฒนาของเทศบาลเพียงใด อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล

(n = ๑๐๓)

การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ท่านได้มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาของเทศบาล	๓.๑๑	๑.๑๗๙	ปานกลาง
๒. ท่านได้มีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลโครงการในชุมชน	๓.๑๕	๑.๑๕๘	ปานกลาง
๓. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาที่เทศบาลได้ประกาศไว้	๓.๒๘	๑.๑๔๑	ปานกลาง
๔. ท่านได้รับทราบผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาและโครงการพัฒนาท้องถิ่นต่างๆ	๓.๒๙	๑.๑๐๘	ปานกลาง
๕. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนาของเทศบาล	๓.๑๔	๑.๒๔๕	ปานกลาง
๖. ท่านได้ร่วมแสดงการคัดค้านทันที ที่เห็นว่าเทศบาลปฏิบัติไม่ถูกต้อง	๓.๒๙	๑.๑๕๒	ปานกลาง
๗. ท่านมีโอกาสขอรับทราบข้อมูลข่าวสารจากเทศบาล หากเห็นว่าการทำงานไม่โปร่งใส	๓.๑๗	๑.๒๗๑	ปานกลาง
๘. ท่านได้มีส่วนร่วมเข้าไปรับฟังการประชุมสภาเทศบาล	๓.๒๒	๑.๒๒๘	ปานกลาง
รวม	๓.๒๑	๑.๐๑๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๑$, S.D. = ๑.๐๑๐) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๑ ผู้นำชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
จำแนกตามเพศ

(n = ๑๐๓)

การมีส่วนร่วมของผู้นำ ชุมชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นของ เทศบาลตำบลลาดยาว	เพศ				t	Sig.
	ชาย (๕๙ คน)		หญิง (๕๔ คน)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
การมีส่วนร่วมด้านการ ตัดสินใจ	๓.๓๗	๐.๘๕๑	๓.๒๖	๑.๐๑๘	๐.๕๙๕	๐.๕๕๓
การมีส่วนร่วมด้านการ ดำเนินการ	๓.๓๖	๐.๙๘๑	๓.๓๓	๐.๙๕๖	๐.๑๓๘	๐.๘๙๐
การมีส่วนร่วมด้านการ รับผลประโยชน์	๓.๓๔	๐.๙๘๙	๓.๕๑	๐.๙๘๔	-๐.๘๘๕	๐.๓๗๘
การมีส่วนร่วมด้านการ ติดตามและประเมินผล	๓.๒๒	๑.๐๐๙	๓.๑๙	๑.๐๒๑	๐.๑๗๓	๐.๘๖๓
รวม	๓.๓๒	๐.๘๖๖	๓.๓๒	๐.๙๒๙	-๐.๐๐๑	๐.๙๙๙

จากตารางที่ ๔.๗ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t – test แบบข้อมูล ๒ กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกันที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = ๐.๙๙๙) จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ ผู้นำชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

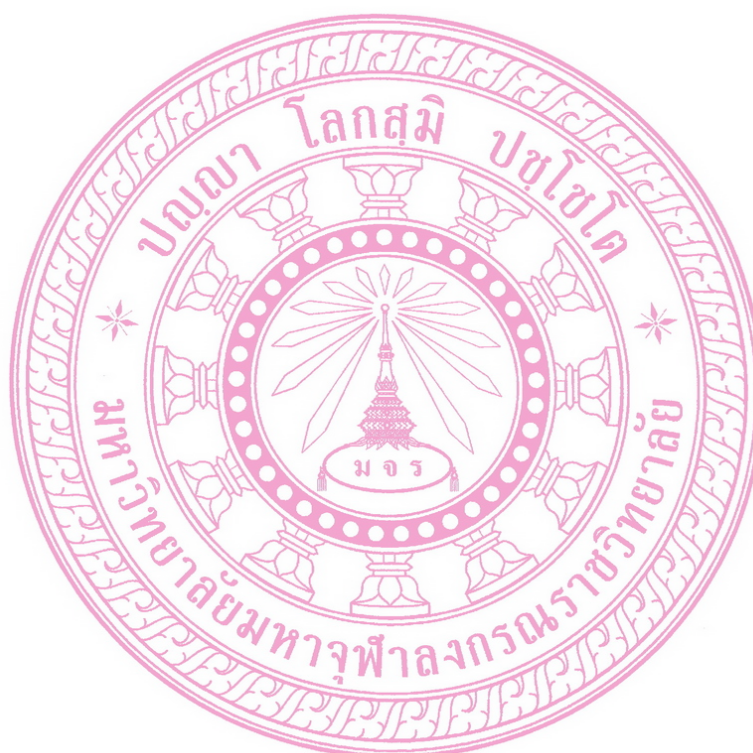
ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
จำแนกตามอายุ

(n = ๑๐๓)

การมีส่วนร่วมของ ผู้นำชุมชน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
การมีส่วนร่วมด้านการ ตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	๒.๖๕๖	๓	๐.๘๘๕	๑.๐๐๓	๐.๓๙๕
	ภายในกลุ่ม	๘๗.๓๗๑	๙๙	๐.๘๘๓		
	รวม	๘๐.๐๒๗	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการ ดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	๔.๔๑๐	๓	๑.๔๗๐	๑.๖๑๓	๐.๑๙๑
	ภายในกลุ่ม	๙๐.๒๒๒	๙๙	๐.๙๑๑		
	รวม	๙๔.๖๓๑	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการ รับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	๓.๖๘๗	๓	๑.๒๒๙	๑.๒๗๗	๐.๒๘๗
	ภายในกลุ่ม	๙๕.๓๐๒	๙๙	๐.๙๖๓		
	รวม	๙๘.๙๙๐	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการ ติดตามและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	๒.๕๖๙	๓	๐.๘๕๖	๐.๘๓๕	๐.๔๗๘
	ภายในกลุ่ม	๑๐๑.๕๔๗	๙๙	๑.๐๒๖		
	รวม	๑๐๔.๑๑๖	๑๐๒			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๓.๑๓๒	๓	๑.๐๔๔	๑.๓๑๕	๐.๒๗๔
	ภายในกลุ่ม	๗๘.๕๙๒	๙๙	๐.๗๙๔		
	รวม	๘๑.๗๒๔	๑๐๒			

จากตารางที่ ๔.๘ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F - test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($Sig = 0.274$) จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ ผู้นำชุมชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

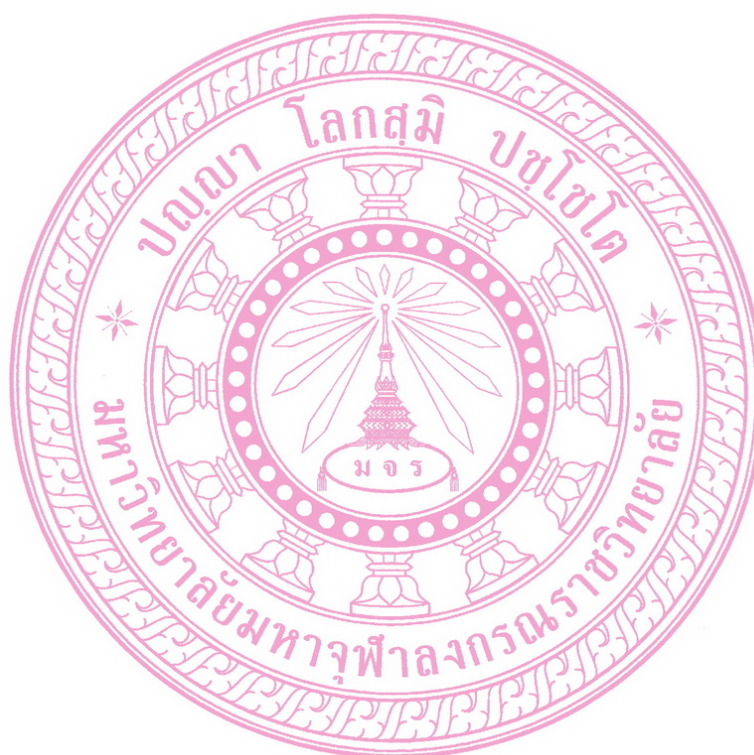
ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
จำแนกตามสถานภาพสมรส

(n = ๑๐๓)

การมีส่วนร่วมของ ผู้นำชุมชน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
การมีส่วนร่วมด้านการ ตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๓๙	๓	๐.๓๔๖	๐.๓๘๕	๐.๗๖๔
	ภายในกลุ่ม	๘๘.๙๘๘	๙๙	๐.๘๙๙		
	รวม	๙๐.๐๒๗	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการ ดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๙๖	๓	๐.๓๓๒	๐.๓๕๑	๐.๗๘๘
	ภายในกลุ่ม	๙๓.๖๓๕	๙๙	๐.๙๔๖		
	รวม	๙๔.๖๓๑	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการ รับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	๐.๗๒๘	๓	๐.๒๔๓	๐.๒๔๔	๐.๘๖๕
	ภายในกลุ่ม	๙๘.๒๖๒	๙๙	๐.๙๙๓		
	รวม	๙๘.๙๙๐	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการ ติดตามและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	๒.๓๒๖	๓	๐.๗๗๕	๐.๗๕๔	๐.๕๒๓
	ภายในกลุ่ม	๑๐๑.๗๙๐	๙๙	๑.๐๒๘		
	รวม	๑๐๔.๑๑๖	๑๐๒			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๘๙๐	๓	๐.๒๙๗	๐.๓๖๓	๐.๗๘๐
	ภายในกลุ่ม	๘๐.๘๓๔	๙๙	๐.๘๑๗		
	รวม	๘๑.๗๒๔	๑๐๒			

จากตารางที่ ๔.๙ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F - test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = ๐.๗๘๐) จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้นำชุมชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ ผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

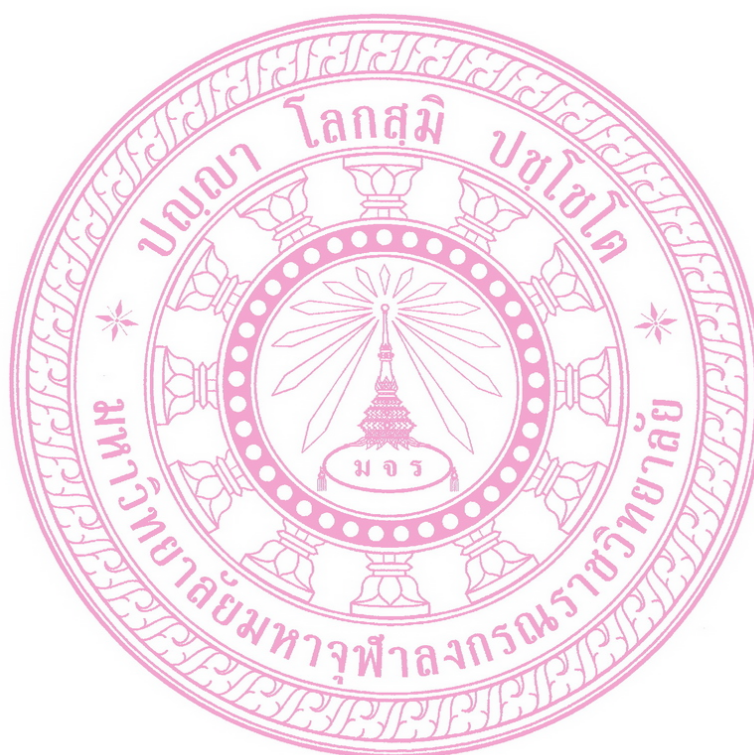
ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
จำแนกตามระดับการศึกษา

(n = ๑๐๓)

การมีส่วนร่วมของประชาชน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	๕.๘๙๖	๓	๑.๙๖๕	๒.๓๑๓	๐.๐๘๑
	ภายในกลุ่ม	๘๔.๑๓๒	๙๙	๐.๘๕๐		
	รวม	๙๐.๐๒๗	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	๔.๘๓๙	๓	๑.๖๑๓	๑.๗๗๘	๐.๑๕๖
	ภายในกลุ่ม	๘๙.๗๙๒	๙๙	๐.๙๐๗		
	รวม	๙๔.๖๓๑	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๙๐	๓	๐.๕๓๐	๐.๕๓๙	๐.๖๕๗
	ภายในกลุ่ม	๙๗.๔๐๐	๙๙	๐.๙๘๔		
	รวม	๙๘.๙๙๐	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	๓.๕๖๐	๓	๑.๑๘๗	๑.๑๖๘	๐.๓๒๖
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐.๕๕๖	๙๙	๑.๐๑๖		
	รวม	๑๐๔.๑๑๖	๑๐๒			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๓.๓๒๒	๓	๑.๑๐๗	๑.๓๙๘	๐.๒๔๘
	ภายในกลุ่ม	๗๘.๔๐๒	๙๙	๐.๗๙๒		
	รวม	๘๑.๗๒๔	๑๐๒			

จากตารางที่ ๔.๑๐ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = ๐.๒๔๘) จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ ผู้นำชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
จำแนกตามอาชีพ

(n=๑๐๓)

การมีส่วนร่วมของ ผู้นำชุมชน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
การมีส่วนร่วมด้านการ ตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	๘.๖๗๒	๓	๒.๘๙๑	๓.๕๑๗*	๐.๐๑๘
	ภายในกลุ่ม	๘๑.๓๕๖	๙๙	๐.๘๒๒		
	รวม	๙๐.๐๒๗	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการ ดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	๗.๖๙๑	๓	๒.๕๖๔	๒.๙๑๙*	๐.๐๓๘
	ภายในกลุ่ม	๘๖.๙๔๑	๙๙	๐.๘๗๘		
	รวม	๙๔.๖๓๑	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการ รับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	๗.๘๙๖	๓	๒.๖๓๒	๒.๘๖๐*	๐.๐๔๑
	ภายในกลุ่ม	๙๑.๐๙๔	๙๙	๐.๙๒๐		
	รวม	๙๘.๙๙๐	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการ ติดตามและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	๗.๕๓๔	๓	๒.๕๑๑	๒.๕๗๔	๐.๐๕๘
	ภายในกลุ่ม	๙๖.๕๘๒	๙๙	๐.๙๗๖		
	รวม	๑๐๔.๑๑๖	๑๐๒			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๗.๓๘๕	๓	๒.๔๖๒	๓.๒๗๙*	๐.๐๒๔
	ภายในกลุ่ม	๗๔.๓๓๙	๙๙	๐.๗๕๑		
	รวม	๘๑.๗๒๔	๑๐๒			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน (Sig = ๐.๐๒๔) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยภาพรวมและรายด้าน คือ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๒ - ๔.๑๕

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม
จำแนกตามอาชีพ

(n = ๑๐๓)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ			
		เกษตรกร	ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	รับจ้าง
		๓.๙๘	๓.๑๑	๓.๖๐	๓.๒๕
เกษตรกรรวม	๓.๙๘		๐.๘๗*	๐.๓๘	๐.๗๓*
ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	๓.๑๑			-๐.๔๙*	-๐.๑๔
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓.๖๐				๐.๓๕
รับจ้าง	๓.๒๕				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอาชีพเกษตรกรรวม มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมมากกว่า ผู้นำชุมชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว และอาชีพรับจ้าง ส่วนผู้นำชุมชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล

ลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมน้อยกว่า ผู้นำชุมชนที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามอาชีพ

การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ

(n = ๑๐๓)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ			
		เกษตรกร	ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	รับจ้าง
		๓.๘๘	๓.๐๘	๓.๗๐	๓.๒๐
เกษตรกร	๓.๘๘		๐.๘๐*	๐.๑๘	๐.๖๘
ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	๓.๐๘			-๐.๖๒*	-๐.๑๒
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓.๗๐				๐.๕๐
รับจ้าง	๓.๒๐				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ มากกว่า ผู้นำชุมชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว ส่วนผู้นำชุมชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ น้อยกว่าผู้นำชุมชนที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามอาชีพ

การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ

(n = ๑๐๓)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ			
		เกษตรกร	ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	รับจ้าง
		๔.๐๙	๓.๒๐	๓.๕๙	๓.๑๖
เกษตรกร	๔.๐๙		๐.๘๙*	๐.๕๐	๐.๙๓*
ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	๓.๒๐			-๐.๓๙	๐.๐๔
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓.๕๙				๐.๔๓
รับจ้าง	๓.๑๖				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอาชีพเกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ มากกว่า ผู้นำชุมชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว และอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามอาชีพ
การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์

(n = ๑๐๓)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ			
		เกษตรกร	ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	รับจ้าง
		๔.๒๓	๓.๒๑	๓.๖๐	๓.๔๐
เกษตรกร	๔.๒๓		๑.๐๒*	๐.๖๓	๐.๘๓*
ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	๓.๒๑			-๐.๓๙	-๐.๑๙
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓.๖๐				๐.๒๐
รับจ้าง	๓.๔๐				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอาชีพเกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ มากกว่า ผู้นำชุมชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว และอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๖ ผู้นำชุมชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

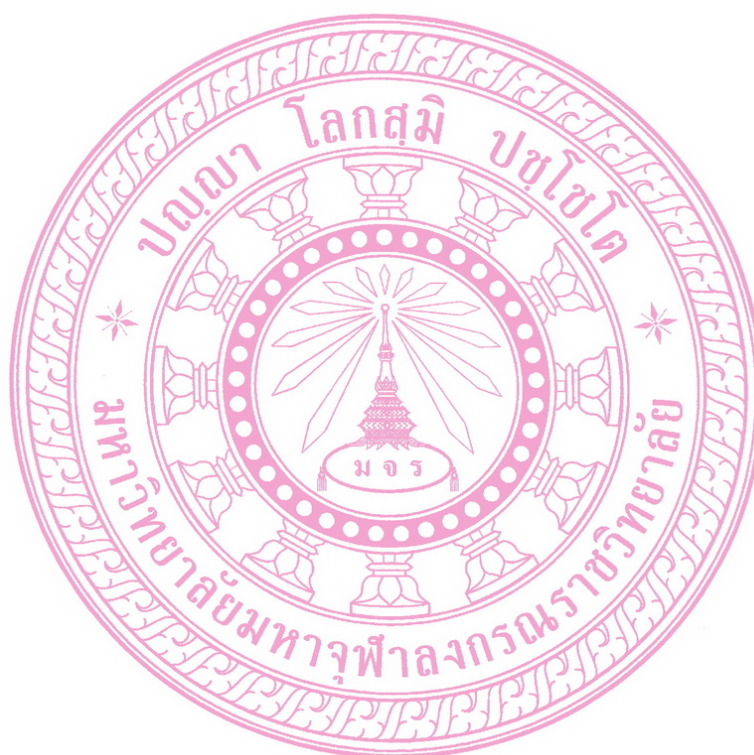
ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
จำแนกตามรายได้

(n = ๑๐๓)

การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	๒.๑๐๗	๓	๐.๗๐๒	๐.๗๙๑	๐.๕๐๒
	ภายในกลุ่ม	๘๗.๙๒๐	๙๙	๐.๘๘๘		
	รวม	๙๐.๐๒๗	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๖๘	๓	๐.๓๒๓	๐.๓๔๑	๐.๗๙๖
	ภายในกลุ่ม	๙๓.๖๖๔	๙๙	๐.๙๔๖		
	รวม	๙๔.๖๓๑	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	๓.๑๔๘	๓	๑.๐๔๙	๑.๐๘๔	๐.๓๖๐
	ภายในกลุ่ม	๙๕.๘๔๒	๙๙	๐.๙๖๘		
	รวม	๙๘.๙๙๐	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๘๕	๓	๐.๑๒๘	๐.๑๒๒	๐.๙๔๗
	ภายในกลุ่ม	๑๐๓.๗๓๑	๙๙	๑.๐๔๘		
	รวม	๑๐๔.๑๑๖	๑๐๒			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๘๖	๓	๐.๓๒๙	๐.๔๐๓	๐.๗๕๑
	ภายในกลุ่ม	๘๐.๗๓๘	๙๙	๐.๘๑๖		
	รวม	๘๑.๗๒๔	๑๐๒			

จากตารางที่ ๔.๑๖ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = ๐.๗๕๑) จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้นำชุมชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๗ ผู้นำชุมชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

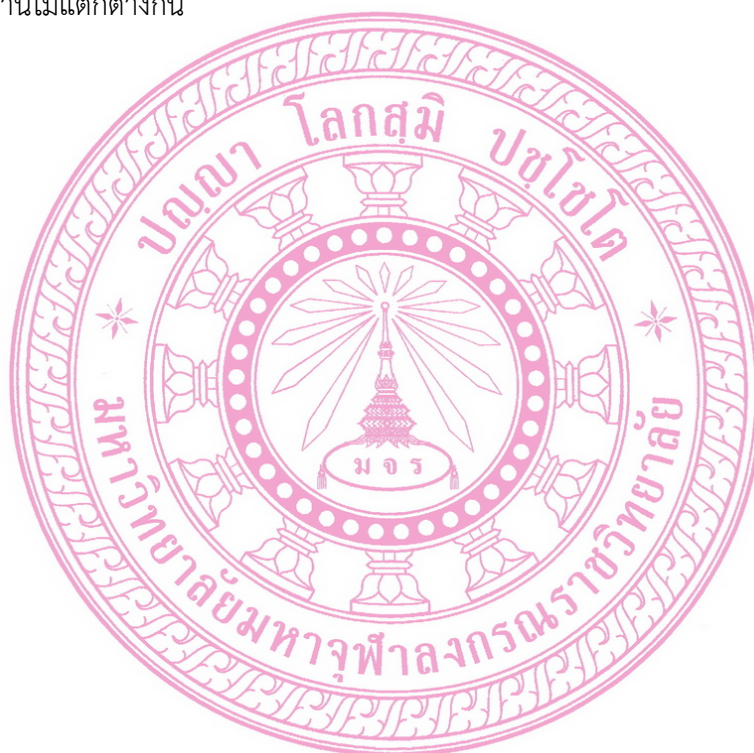
ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล

(n = ๑๐๓)

การมีส่วนร่วมของ ผู้นำชุมชน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
การมีส่วนร่วมด้านการ ตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	๓.๗๒๒	๓	๑.๒๔๑	๑.๔๒๓	๐.๒๔๑
	ภายในกลุ่ม	๘๖.๓๐๕	๙๙	๐.๘๗๒		
	รวม	๙๐.๐๒๗	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการ ดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	๖.๘๓๔	๓	๒.๒๗๘	๒.๕๖๙	๐.๐๕๙
	ภายในกลุ่ม	๘๗.๗๙๗	๙๙	๐.๘๘๗		
	รวม	๙๔.๖๓๑	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการ รับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	๒.๐๗๕	๓	๐.๖๙๒	๐.๗๐๗	๐.๕๕๐
	ภายในกลุ่ม	๙๖.๙๑๕	๙๙	๐.๙๗๙		
	รวม	๙๘.๙๙๐	๑๐๒			
การมีส่วนร่วมด้านการ ติดตามและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	๓.๕๑๓	๓	๑.๑๗๑	๑.๑๕๒	๐.๓๓๒
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐.๖๐๓	๙๙	๑.๐๑๖		
	รวม	๑๐๔.๑๑๖	๑๐๒			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๓.๖๗๒	๓	๑.๒๒๔	๑.๕๕๓	๐.๒๐๖
	ภายในกลุ่ม	๗๘.๐๕๒	๙๙	๐.๗๘๘		
	รวม	๘๑.๗๒๔	๑๐๒			

จากตารางที่ ๔.๑๗ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = ๐.๒๐๖) จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้นำชุมชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๘ ผลสรุปโดยภาพรวมการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑-๗

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t - test	ค่า F - test	ค่า Sig.	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	เพศ	การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว	๐.๔๔๗	-	๐.๖๗๑		✓
๒.	อายุ	การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว	-	๑.๓๑๕	๐.๒๗๔		✓
๓.	สถานภาพสมรส	การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว	-	๐.๓๖๓	๐.๗๘๐		✓
๔.	ระดับการศึกษา	การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว	-	๑.๓๙๘	๐.๒๔๘		✓
๕.	อาชีพ	การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว	-	๓.๒๗๙	๐.๐๒๔	✓	
๖.	รายได้	การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว	-	๐.๔๐๓	๐.๗๕๑		✓
๗.	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว	-	๑.๕๕๓	๐.๒๐๖		✓

จากตารางที่ ๔.๑๘ สรุปได้ว่า ผู้นำชุมชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ผู้นำชุมชน ที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ผู้นำชุมชน ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ผู้นำชุมชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ผู้นำชุมชน ที่มีอาชีพต่างกัน การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ผู้นำชุมชน ที่มีรายได้ต่างกัน การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ผู้นำชุมชน ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลต่างกัน การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกรายด้านรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๙ - ๔.๒๒

ตารางที่ ๔.๑๙ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ			
ลำดับ	ปัญหา / อุปสรรค	ความถี่	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจคัดเลือกโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อบรรจุเข้างบประมาณรายจ่ายเป็นส่วนน้อย	๘	๗.๗
๒.	เทศบาลขาดการสอบถามปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของชุมชน	๕	๔.๘
๓.	ผู้บริหารท้องถิ่นตัดสินใจในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของตนเองมากกว่าความคิดเห็นและความต้องการของชุมชน	๓	๒.๙
ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	ควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่านี้	๙	๘.๗
๒.	เทศบาลควรชี้แจงให้ผู้นำชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	๗	๖.๗
๓.	ควรศึกษาวิจัย วิเคราะห์ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนก่อนตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ	๔	๓.๘
๔.	เทศบาลควรให้ผู้นำชุมชนทุกคนเข้าร่วมประชุมในการจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น	๒	๑.๙

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า ผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ มากที่สุด คือ ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจคัดเลือกโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อบรรจุเข้างบประมาณรายจ่ายเป็นส่วนน้อย จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๗ รองลงมา คือ เทศบาลขาดการสอบถามปัญหาและความต้องการที่

แท้จริงของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของชุมชนจำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๘ และน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารท้องถิ่นตัดสินใจในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของตนเองมากกว่าความคิดเห็นและความต้องการของชุมชน จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๔

ส่วนผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ มากที่สุด คือ ควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่านี้ จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๗ รองลงมา คือ เทศบาลควรชี้แจงให้ผู้นำชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๗ และน้อยที่สุด คือ เทศบาลควรให้ผู้นำชุมชนทุกคนเข้าร่วมประชุมในการจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๙

ตารางที่ ๔.๒๐ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ			
ลำดับ	ปัญหา / อุปสรรค	ความถี่	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นน้อย	๗	๖.๗
๒.	การปฏิบัติตามแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่เป็นไปตามการวางแผนไว้	๕	๔.๘
๓.	เทศบาลไม่ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ จะคัดเลือกโครงการตามพรรคพวกของตนเอง	๓	๒.๙
ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	ควรจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเป็นธรรมและเสมอภาค	๗	๖.๗
๒.	ควรดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นในด้านโครงสร้างพื้นฐานให้มากกว่านี้	๔	๓.๘
๓.	แผนพัฒนาท้องถิ่นควรจัดให้มีโครงการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชนทุกๆด้านให้มากกว่านี้	๒	๑.๙

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ มากที่สุด คือ ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำ ร่าง

แผนพัฒนาท้องถิ่นน้อย จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๗ รองลงมา คือ การปฏิบัติตามแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่เป็นไปตามการวางแผนไว้ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๘ และน้อยที่สุด คือ เทศบาลไม่ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ จะคัดเลือกโครงการตามพรคพวกของตนเอง จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๙

ส่วนผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ มากที่สุด คือ ควรจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเป็นธรรมและเสมอภาค จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๗ รองลงมา คือ ควรดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นในด้านโครงสร้างพื้นฐานให้มากกว่านี้ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘ และน้อยที่สุด คือ แผนพัฒนาท้องถิ่นควรจัดให้มีโครงการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชนทุกๆด้านให้มากกว่านี้ จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๙

ตารางที่ ๔.๒๑ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์

ลำดับ	ปัญหา / อุปสรรค	ความถี่	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	ถนน สะพาน ทางเท้าตามซอยต่างๆยังไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร	๘	๗.๗
๒.	น้ำท่วมเนื่องจากไม่มีพังกั้นน้ำและริมตลิ่งพังทลาย	๕	๔.๘
๓.	ชุมชนที่ได้รับผลประโยชน์และมีการพัฒนาจะเป็นชุมชนของพรรคพวกของตนเอง	๓	๒.๙
ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	ควรจัดสรรงบประมาณให้กระจายให้ทั่วทุกชุมชน	๘	๗.๗
๒.	ควรปรับปรุงถนน ทางเท้า สะพาน ท่อระบายน้ำให้มีมาตรฐาน	๕	๔.๘
๓.	ระบบไฟฟ้าสาธารณะ ควรติดสว่างทั่วถึง ตามถนนเทศบาลทุกซอย	๔	๓.๘

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ มากที่สุด คือ ถนน สะพาน ทางเท้าตามซอยต่างๆ

ยังไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๗ รองลงมา คือ น้ำท่วมเนื่องจากไม่มีพังกั้นน้ำและริมตลิ่งพังทลาย จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๘ และน้อยที่สุด คือ ชุมชนที่ได้รับผลประโยชน์และมีการพัฒนาจะเป็นชุมชนของพรรคพวกของตนเอง จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๙

ส่วนผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ มากที่สุด คือ ควรจัดสรรงบประมาณให้กระจายให้ทั่วทุกชุมชน จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๗ รองลงมา คือ ควรปรับปรุงถนน ทางเท้า สะพาน ท่อระบายน้ำให้มีมาตรฐาน จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๘ และน้อยที่สุด คือ ระบบไฟฟ้าสาธารณะ ควรติดตั้งทั่วถึง ตามถนนเทศบาลทุกซอย จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘

ตารางที่ ๔.๒๒ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล

ลำดับ	ปัญหา / อุปสรรค	ความถี่	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	ผู้นำชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น	๙	๘.๗
๒.	เทศบาลขาดการนำเสนองผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นที่วางไว้ต่อประชาชนทุกชุมชน	๗	๖.๘
๓.	ปัญหาผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นต่างกัน ไม่เป็นไปในทางเดียวกัน เปลี่ยนผู้บริหารใหม่ก็จะเป็นโครงการใหม่	๔	๓.๘
ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	ควรมีผู้นำชุมชนทุกชุมชนเข้าร่วมติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น	๗	๖.๗
๒.	ควรมีการประเมินผลหลายรูปแบบ หลายวิธีเพื่อแจ้งผลให้ชุมชนและประชาชนทราบอย่างทั่วถึง	๖	๕.๘
๓.	ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณโครงการต่างๆ	๕	๔.๘

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล มากที่สุด คือ ผู้นำชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๗ รองลงมา คือ

เทศบาลขาดการนำเสนอผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นที่วางไว้ต่อประชาชนทุกชุมชน จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๗ และน้อยที่สุด คือ ปัญหาผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นต่างกัน ไม่เป็นไปในทางเดียวกัน เปลี่ยนผู้บริหารใหม่ก็จะเป็นโครงการใหม่ จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๗

ส่วนผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล มากที่สุด คือ ควรมีผู้นำชุมชนทุกชุมชนเข้าร่วมติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๗ รองลงมา คือ ควรมีการประเมินผลหลายรูปแบบ หลายวิธีเพื่อแจ้งผลให้ชุมชนและประชาชนทราบอย่างทั่วถึง จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๘ และน้อยที่สุด คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณโครงการต่างๆ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๘

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

การสัมภาษณ์นี้ มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ใน ๔ ด้าน คือ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน ๑๐ ท่าน ดังต่อไปนี้

๑. นายธนะ พลสวัสดิ์	ตำแหน่ง ประธานชุมชนหนองกวาง ๑
๒. นางสนั่น หมูพยัคฆ์	ตำแหน่ง ประธานชุมชนหนองกวาง ๒
๓. นางสาวรวม แก้วการไถ	ตำแหน่ง ประธานชุมชนหนองกวาง ๓
๔. นายจุน อินเดช	ตำแหน่ง ประธานชุมชนเกาะอีเฟลิน
๕. นางจุฑาภา คงประจักษ์	ตำแหน่ง ประธานชุมชนศาลเจ้าแม่ลาดยาว
๖. นางสาวปอง พรหมตระกูล	ตำแหน่ง ประธานชุมชนบ้านหนองไทร
๗. นางสาวอังก์ ฐูปูชา	ตำแหน่งประธานชุมชนศาลเจ้าพ่อลาดยาว ๒
๘. นางสาวเลขา บุรพาชีพ	ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบูรพาศึกษา
๙. พระปลัดชูชีพ ฐิตเวโท	ตำแหน่ง เลขาธิการเจ้าคณะอำเภอลาดยาว
๑๐. พระศรีสุทธิพงศ์	ตำแหน่ง เจ้าคณะอำเภอลาดยาว

ผลการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) สามารถสรุปผลโดยจำแนกตามรายด้านของการวิจัยดังนี้

๔.๕.๑ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ

จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ จำนวน ๑๐ ท่าน พบว่า

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว นั้น ผู้นำชุมชนเป็นส่วนหนึ่งในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพราะผู้นำชุมชนจะต้อง

ชักชวนประชาชนในชุมชนของตนให้รวมออกมาทำประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งทางเทศบาลตำบลลาดยาวจะมีการประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นปีละครั้ง ดังนั้นการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจในการเสนอโครงการ กิจกรรมต่างๆ จึงมีความจำเป็นมากสำหรับชุมชนหนองกวาง^๑

ผู้นำชุมชนจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากเพราะสามารถเสนอโครงการโดยผ่านกระบวนการประชาคมหมู่บ้านหรือเรียกว่าประชาคมเมืองเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว แล้วผู้นำชุมชนก็จะเป็นแกนหลักในการชักชวนประชาชนในชุมชนให้ออกมาร่วมแสดงความคิดเห็น ส่วนการตัดสินใจคัดเลือกโครงการเพื่อตั้งงบประมาณออกมาพัฒนานั้น ส่วนใหญ่จะเป็นผู้นำชุมชนในฐานะผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นมากกว่าผู้นำชุมชนที่เป็นประธานชุมชนหรือคณะกรรมการชุมชน^๒

ข้าพเจ้าในฐานะประธานชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว โดยรวบรวมแผนงานในชุมชนที่ดำเนินงานในชุมชน โดยได้พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนการดำเนินงาน และร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นต่างๆ ของเทศบาลตำบลลาดยาว^๓

ผู้นำชุมชนในฐานะตัวแทนของประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนชุมชนและแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว ซึ่งแผนชุมชนมาจากชุมชนร่วมกันคิดกันตัดสินใจ ปรึกษาหารือกันเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของโครงการก่อนเสนอแผนชุมชนให้เทศบาลดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลต่อไป^๔

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเทศบาลตำบลลาดยาวควรส่งเสริมให้ประชาชนและผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจให้มากกว่านี้ และเทศบาลควรมีการทำประชาคมก่อนตัดสินใจวางแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง^๕

การตัดสินใจนั้นทางชุมชนก็จะเข้าร่วมกับทางเทศบาลทุกครั้งเกี่ยวกับการร่วมประชุมประชาคม การจัดทำแผนชุมชน การระดมสมองแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการประชุม แล้วมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของโครงการที่จะนำเข้าแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลลาดยาว^๖

ประธานชุมชนศาลเจ้าพ่อลาดยาว^๒ ได้มีส่วนร่วมในฐานะเป็นตัวแทนชุมชน ได้เข้าร่วมการประชุมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว และได้เสนอโครงการในแผนชุมชนที่เกี่วข้องเข้าแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลลาดยาว^๗

^๑ สัมภาษณ์ นายธนะ พลูสวัสดิ์, ประธานชุมชนหนองกวาง ๑, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^๒ สัมภาษณ์ นางสนั่น หมูพยัคฆ์, ประธานชุมชนหนองกวาง ๒, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^๓ สัมภาษณ์ นางสาวรวม แก้วการไธ, ประธานชุมชนหนองกวาง ๓, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^๔ สัมภาษณ์ นายจุน อินเดช, ประธานชุมชนเกาะอีเฟลิน, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^๕ สัมภาษณ์ นางจุฑาภา คงประจักษ์, ประธานชุมชนศาลเจ้าแม่ลาดยาว, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^๖ สัมภาษณ์ นางสมปอง พรหมตระกูล, ประธานชุมชนบ้านหนองไทร, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^๗ สัมภาษณ์ นางสาวองค์ ฐูปูชา, ประธานชุมชนศาลเจ้าพ่อลาดยาว ๒, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

ข้าพเจ้าในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนบูรพาศึกษา มีโอกาสค่อนข้างน้อยที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว เพราะทางโรงเรียนไม่ได้เข้าไปเป็นคณะกรรมการชุดต่างๆของเทศบาลตำบลลาดยาว จึงไม่ค่อยมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล^๘

อาตมาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการชี้แนะโดยให้ยึดหลักธรรมาภิบาล มีส่วนร่วมในการชี้แนะให้พัฒนาบุคลากรปฏิบัติธรรม มีส่วนร่วมในการชี้แนะให้พัฒนาบุคลากรปฏิบัติธรรม มีส่วนร่วมในการชี้แนะให้พัฒนาบุคลากรถือศีล ๕ มีส่วนร่วมในการชี้แนะให้พัฒนาบุคลากรเข้าวัดตักบาตรฟังธรรม และมีส่วนร่วมในการชี้แนะโดยนำปัญหาของแต่ละชุมชนมาพัฒนาแก้ไข ให้เกิดความผาสุกตลอดไป^๙

วัดศรีสุธรรมาราม ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลในหลายๆ เรื่อง เช่น ๑. การรักษาความสะอาด ๒.การกำจัดแหล่งน้ำเพื่อไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ๓. การติดป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิ่งเสพติด ๔.การติดป้ายประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับความรู้ในเรื่องกฎหมายเลือกตั้ง และ ๕.ปัญหาเกี่ยวกับน้ำท่วมในเขตเทศบาล เป็นต้น^{๑๐}

๔.๕.๒ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ

จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการจำนวน ๑๐ ท่าน พบว่า

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นว่าหลังจากที่ได้ออกสำรวจทำประชาคมชุมชนแล้ว ก็จะมีการประชุมเพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นต่างๆ เช่น ร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ร่างแผนพัฒนาสามปี ร่างแผนการดำเนินงานประจำปี ซึ่งในฐานะคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลาดยาว มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว^{๑๑}

ผู้นำชุมชนมีบทบาทสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว ตั้งแต่ขั้นตอนการสำรวจปัญหาความต้องการของชุมชนของตนเองและเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมประชาคมและเสนอต่อเทศบาลตำบลลาดยาว และผู้นำชุมชนก็เป็นตัวแทนของประชาชนในการยื่นคำร้องต่างๆ ให้ทางเทศบาลช่วยเหลือแทนประชาชนในชุมชนของตนเอง^{๑๒}

ข้าพเจ้าได้มีส่วนร่วมในด้านการดำเนินการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อาทิเช่น แผนชุมชน แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปี และแผนการดำเนินงานประจำปี โดยพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนดังกล่าว และเสนอผู้บริหารเทศบาล

^๘ สัมภาษณ์ นางสาวเลขา บุรพาชีพ, ผู้อำนวยการโรงเรียนบูรพาศึกษา, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^๙ สัมภาษณ์ พระปลัดชูชีพ ฐิตเวโท, เลขานุการเจ้าคณะอำเภอลาดยาว, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๑๐} สัมภาษณ์ พระศรีสุทธิพิงค์, เจ้าคณะอำเภอลาดยาว, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๑๑} สัมภาษณ์ นายธนะ พลสุวส์ดี, ประธานชุมชนหนองกวาง ๑, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๑๒} สัมภาษณ์ นางสาวนันท์ หมูปยัคฆ์, ประธานชุมชนหนองกวาง ๒, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

ประกาศใช้แผนการดำเนินงานและแผนพัฒนาต่างๆ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนทราบโดยทั่วกัน และต้องปิดประกาศไว้อย่างน้อย ๓๐ วัน^{๑๓}

ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมการดำเนินการโดยเฉพาะการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลลาดยาว มีการพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนดังกล่าวและแสดงความคิดเห็นในร่างแผนฯ เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาวต่อไป^{๑๔}

การมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินการเทศบาลตำบลลาดยาว ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเป็นธรรมและเสมอภาคกระจายโครงการให้ครบทุกชุมชน^{๑๕}

ประธานชุมชนบ้านหนองไทร ได้กล่าวถึง การดำเนินการในฐานะเป็นประธานชุมชนก็มีความคิดเห็นว่าการดำเนินการนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินการของทางเทศบาลตำบลลาดยาว ที่มีผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลเข้าไปดำเนินการคัดเลือกโครงการที่จะมาพัฒนาชุมชนมากกว่า คณะกรรมการชุมชน^{๑๖}

ประธานชุมชนศาลเจ้าพ่อลาดยาว ๒ ได้เข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการในฐานะเป็นคณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลลาดยาว ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลลาดยาว^{๑๗}

ข้าพเจ้าในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนบูรพาศึกษา การมีส่วนร่วมการดำเนินการค่อนข้างน้อยที่จะเข้าไปจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว^{๑๘}

พระปลัดชูชีพ ฐิตเวโท ได้กล่าวถึง การพัฒนาท้องถิ่นโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

๑. หลักนิติธรรม คือ การตรากฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับและกติกาต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม

๒. หลักคุณธรรม คือ การยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม

๓. หลักความโปร่งใส คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบได้

๔. หลักความมีส่วนร่วม คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจ

๕. หลักความรับผิดชอบ คือ ผู้บริหารตลอดจนข้าราชการทั้งฝ่ายการเมืองและข้าราชการฝ่ายประจำ ต้องตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่อย่างดียิ่ง

๖. หลักความคุ้มค่า คือ ผู้บริหารต้องตระหนักว่ามีทรัพยากรค่อนข้างจำกัด การบริหารจะต้องยึดหลักความประหยัดและคุ้มค่าให้มากที่สุด^{๑๙}

^{๑๓} สัมภาษณ์ นางสาวรวม แก้วการไธ, ประธานชุมชนหนองกวาง ๓, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๑๔} สัมภาษณ์ นายจุน อินเดช, ประธานชุมชนเกาะอีเฟลิน, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นางจุฑาภา คงประจักษ์, ประธานชุมชนศาลเจ้าแม่ลาดยาว, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๑๖} สัมภาษณ์ นางสมปอง พรหมตระกูล, ประธานชุมชนบ้านหนองไทร, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๑๗} สัมภาษณ์ นางสาวอังค์ ฐูปูชา, ประธานชุมชนศาลเจ้าพ่อลาดยาว ๒, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๑๘} สัมภาษณ์ นางสาวเลขา บูรพาชีพ, ผู้อำนวยการโรงเรียนบูรพาศึกษา, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๑๙} สัมภาษณ์ พระปลัดชูชีพ ฐิตเวโท, เลขานุการเจ้าคณะอำเภอลาดยาว, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖.

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาล ทางวัดได้มีส่วนร่วมโดยร่วมคิดในการที่จะพัฒนาท้องถิ่นอย่างไรบ้าง เช่น ๑.การกำจัดขยะ ๒.การกำจัดยุงลาย ๓.การพัฒนาถนนหนทาง ๔.การพัฒนาระบบประปา ๕.การพัฒนาสังคมในด้านยาเสพติด เป็นต้น ทั้งหมดนี้โดยมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ และร่วมพัฒนาด้วยดีเสมอมาจึงทำให้กิจการของพระศาสนา และกิจการของสังคมโดยเฉพาะในเขตเทศบาลสำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อยดีงาม^{๒๐}

๔.๕.๓ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์

จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์จำนวน ๑๐ ท่าน พบว่า

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการรับผลประโยชน์ ถ้าผู้นำชุมชนได้เข้าร่วมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองแล้ว มีโครงการที่จะพัฒนาในด้านต่างๆของชุมชนภายในเขตเทศบาลแล้ว ชุมชนและประชาชนก็จะได้รับผลประโยชน์ต่อชุมชนนั่นเอง ไม่ได้รับผลประโยชน์โดยตรง ก็จะได้รับผลประโยชน์ทางอ้อม^{๒๑}

ประธานชุมชนหนองกวาง ๒ ได้กล่าวถึง การรับผลประโยชน์ประชาชนทุกคนได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลลาดยาว เช่น การก่อสร้างถนน การติดตั้งระบบไฟฟ้าสาธารณะ เป็นต้น^{๒๒}

ข้าพเจ้าได้มีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว คือการปฏิบัติงานสะดวก และง่ายต่อการบริหารงานเนื่องจากแผนการดำเนินงาน สามารถให้การทำงานเป็นระบบ สะดวก และง่ายในการควบคุมการทำงาน มีการร่วมมือและประสานงานร่วมกัน และทำให้การดำเนินงานมีความมั่นใจ เพราะการวางแผนที่ชัดเจน ผู้ปฏิบัติรู้ได้จากแผนล่วงหน้าว่าจะทำอะไร อย่างไร มีใครเป็นผู้ร่วมงาน ทำให้เกิดความมั่นใจและแน่ใจว่าสิ่งที่ทำนั้นสามารถทำให้ชุมชนและประชาชนได้รับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว^{๒๓}

ผู้นำชุมชนในฐานะตัวแทนประชาชนมีส่วนร่วมผลักดันโครงการต่างๆสู่ชุมชนและประชาชนก็จะได้รับผลประโยชน์ต่างๆ ตาม ถ้าชุมชนมีความอยู่ดี กินดี มีสุข ชุมชนก็ได้รับความสุข ครอบครัวก็มีความสุข และการประกอบอาชีพต่างๆก็มีความสุขตามไปด้วย^{๒๔}

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เทศบาลควรจัดสรรงบประมาณ ให้มีความเสมอภาคทุกพื้นที่ ทุกชุมชนจะได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการต่างๆ ที่เทศบาลได้จัดสรรงบประมาณให้ชุมชนอย่างเสมอภาค^{๒๕}

^{๒๐} สัมภาษณ์ พระศรีสุทธิพิงค์, เจ้าคณะอำเภอลาดยาว, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายธนะ พลูสวัสดิ์, ประธานชุมชนหนองกวาง ๑, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นางสนั่น หมูปยัคฆ์, ประธานชุมชนหนองกวาง ๒, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๒๓} สัมภาษณ์ นางสาวรวม แก้วการไธ, ประธานชุมชนหนองกวาง ๓, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๒๔} สัมภาษณ์ นายจุน อินเดช, ประธานชุมชนเกาะอีเฟลิน, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

การรับผลประโยชน์ ทางเทศบาลดำเนินการไม่ว่าจะเป็นโครงการด้านพื้นฐาน ด้านสาธารณสุข หรือด้านอื่นๆ ชุมชนทุกชุมชนก็จะได้รับผลประโยชน์แตกต่างกันออกไปในแต่ละชุมชน เช่น ถ้าก่อสร้างถนน ค.ส.ล.ในชุมชนของใคร ประโยชน์ก็จะตกกับประชาชนในชุมชนนั้นๆ^{๒๖}

ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาท้องถิ่น เพราะโครงการที่เกิดขึ้นศักยภาพของชุมชน นั้นบรรจุเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว เมื่อมีงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการชุมชนก็ได้รับผลประโยชน์จากโครงการนั้นๆ^{๒๗}

ข้าพเจ้าในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนบูรพาศึกษา การรับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาท้องถิ่นเกี่ยวกับสถานศึกษาค่อนข้างน้อย เพราะโรงเรียนเป็นโรงเรียนเอกชน จึงได้รับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาท้องถิ่นค่อนข้างน้อย^{๒๘}

อาตมาได้เห็นความพร้อมเพรียงของหมู่คณะยังประโยชน์ให้สำเร็จแก่การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลลาดยาว จัดเข้าให้กับพุทธศาสนสุภาษิตที่ว่า “สุขา สงฆสฺส สามคฺคี” ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะนำความสุขมาให้^{๒๙}

จากแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ทำให้วัดและชุมชนได้รับประโยชน์ในหลายๆ ประการ เช่น ระบบน้ำประปา ไฟฟ้า การรักษาความสะอาด และเครื่องอุปโภคบริโภค และสาธารณูปโภค ทั้งหมดนี้เทศบาลตำบลลาดยาวได้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการและให้ความอนุเคราะห์ สงเคราะห์และให้ความอุปถัมภ์บำรุงแก่วัดอารามเป็นอย่างดีตลอดมา ดังนั้น จึงมีคำพูดเป็นคำกลอนเพื่อสอนใจไว้ว่า

“วัดจะดี มีหลักฐาน เพราะบ้านช่วย
บ้านจะสวຍ เพราะมีวัด ดัดนิสัย
บ้านกับวัด ผลัดกันช่วย จึงอวยชัย
ถ้าขัดกัน ก็บรลย ทั้งสองทาง” ดังนี้^{๓๐}

๔.๕.๔ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล

จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล จำนวน ๑๐ ท่าน พบว่า

การติดตามประเมินผลว่า เมื่อทางเทศบาลตำบลลาดยาว ได้มีโครงการที่จะดำเนินการในพื้นที่ของชุมชนของตนเองแล้ว ผู้นำชุมชนก็มีการตรวจประเมินผลโครงการว่าได้มาตรฐาน เป็นไปตามแบบแปลนการก่อสร้างหรือไม่ อย่างไร เช่น การก่อสร้างถนน ค.ส.ล. ว่าถนน กว้าง ยาว หนา

^{๒๕} สัมภาษณ์ นางจุฑาภา คงประจักษ์, ประธานชุมชนศาลเจ้าแม่ลาดยาว, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๒๖} สัมภาษณ์ นางสมปอง พรหมตระกูล, ประธานชุมชนบ้านหนองไทร, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๒๗} สัมภาษณ์ นางสาวอังค์ ฐูปูชา, ประธานชุมชนศาลเจ้าพ่อลาดยาว ๒, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๒๘} สัมภาษณ์ นางสาวเลขา บุรพาชีพ, ผู้อำนวยการโรงเรียนบูรพาศึกษา, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๒๙} สัมภาษณ์ พระปลัดชูชีพ ฐิตเวโท, เลขานุการเจ้าคณะอำเภอลาดยาว, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๓๐} สัมภาษณ์ พระศรีสุทธิพิงศ์, เจ้าคณะอำเภอลาดยาว, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖.

เท่าไร ก็จะสามารถช่วยเทศบาลตำบลลาดยาวตรวจสอบผลงานการก่อสร้างให้กับเทศบาลอีก ทางหนึ่ง^{๓๑}

การติดตามประเมินผลทางชุมชนได้รับทราบข่าวสารประชาสัมพันธ์ทางระบบเสียงไร้สายของเทศบาล และได้รับทราบข่าวสารทางบอร์ดประชาสัมพันธ์ของชุมชนหรือเรียกว่าจดหมายข่าวที่ทางเทศบาลได้มาดำเนินการติด เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบข่าวสาร และผลการดำเนินการโครงการต่างๆ ได้ดำเนินการไปแล้วนั้น^{๓๒}

ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว คือการพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณธรรมก็จะส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ประชาชนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ คนส่วนใหญ่ในชุมชนปฏิบัติตามประเพณีอันดีงาม ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสทางสังคม สามารถพึ่งพาตนเองได้ จากการแก้ไขปัญหายาเสพติด สร้างความสงบและบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชนทำให้ชุมชนน่าอยู่ และจากการส่งเสริมการเรียนรู้ ความเข้มแข็งตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่ดีในชุมชน ประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามัคคีในหมู่คณะ^{๓๓}

ด้านการติดตามและประเมินผล คณะกรรมการชุมชนได้รับรู้ข่าวสารจากการประกาศเสียงไร้สายและติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ต่างๆ และมีการบอกกล่าวจากทางสมาชิกสภาเทศบาลถึงการจัดทำโครงการให้ชุมชนนั้นๆ^{๓๔}

การติดตามและประเมินผลของแผนพัฒนาเทศบาล ในฐานะที่เป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาล ได้เข้าร่วมประชุมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาแล้ว ทำให้ทราบว่าเทศบาลมีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาลทุกปี และมีการประกาศให้ประชาชนได้รับทราบหลายช่องทาง เช่น การประชาสัมพันธ์ทางบอร์ดประชาสัมพันธ์ของชุมชน บอร์ดประชาสัมพันธ์เทศบาล เว็บไซต์ และก็มีทางวารสารรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของเทศบาลตำบลลาดยาว^{๓๕}

การติดตามและประเมินผลว่าเทศบาลควรจะดำเนินการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ท่อระบายน้ำ เพื่อให้การระบายน้ำที่ดี น้ำไม่ท่วมขัง และการคมนาคมได้สะดวกปลอดภัย ไร้ฝุ่นมลพิษ และจะทำให้เทศบาลตำบลลาดยาวเป็นเมืองที่น่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง^{๓๖}

ด้านการติดตามและประเมินผลในฐานะประธานชุมชนก็มีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบโครงการที่จะดำเนินการในชุมชนของตนเองและสามารถรับรู้ข่าวสารได้จากประชาสัมพันธ์วารสารและสื่ออื่นๆอีกหลายช่องทาง^{๓๗}

^{๓๑} สัมภาษณ์ นายธนะ พลูสวัสดิ์, ประธานชุมชนหนองกวาง ๑, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๓๒} สัมภาษณ์ นางสนั่น หมูพยัคฆ์, ประธานชุมชนหนองกวาง ๒, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๓๓} สัมภาษณ์ นางสาวรวม แก้วการไธ, ประธานชุมชนหนองกวาง ๓, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๓๔} สัมภาษณ์ นายจูน อินเดช, ประธานชุมชนเกาะอีเฟลิน, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๓๕} สัมภาษณ์ นางจุฑาภา คงประจักษ์, ประธานชุมชนศาลเจ้าแม่ลาดยาว, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๓๖} สัมภาษณ์ นางสมปอง พรหมตระกูล, ประธานชุมชนบ้านหนองไทร, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

ข้าพเจ้าในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนบูรพาศึกษา ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล จึงมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผลค่อนข้างน้อย^{๓๘}

ด้านการติดตามต้องมีการชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษร มีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ตามชุมชนต่างๆ มีการสรุปการทำประชาคมหมู่บ้านเกี่ยวกับความคิดเห็นความต้องการ มีการชี้แจงทำความเข้าใจในแต่ละชุมชน และมีการให้ความช่วยเหลือตามความประสงค์ของสถานะ^{๓๙}

การติดตามและประเมินผลทางเทศบาลได้มีระบบการประเมินผลและติดตามผลตามแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักของส่วนราชการ และหน่วยงานองค์กรต่างๆ ตลอดจนวัดวาอารามในเขตเทศบาล ก็มีส่วนรับรู้ รับทราบด้วยตามขอบข่ายที่ควรจะได้รับรู้

เพราะฉะนั้น การพัฒนาสังคมและท้องถิ่น ที่จะประสบความสำเร็จได้ทุกภาคส่วนต้องร่วมแรงร่วมใจด้วยช่วยกัน ตามหลัก “บวร” คือ บ้าน วัด โรงเรียนหรือราชการ ทั้ง ๓ ประการนี้ต้องไปด้วยกัน จึงจะเกิดความสำเร็จและความสุข ดังหลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่ว่า “สุขา สงฆสสามัคคี” ความพร้อมเพรียงหรือความสามัคคีของหมู่คณะ นำความสุขมาให้^{๔๐}

^{๓๗} สัมภาษณ์ นางสาวอานงค์ ฐูปบุชา, ประธานชุมชนศาลเจ้าพ่อลาดยาว ๒, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๓๘} สัมภาษณ์ นางสาวเลขา บุรพาชีพ, ผู้อำนวยการโรงเรียนบูรพาศึกษา, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๓๙} สัมภาษณ์ พระปลัดชูชีพ ฐิตเวโท, เลขานุการเจ้าคณะอำเภอลาดยาว, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๔๐} สัมภาษณ์ พระศรีสุทธิพิงค์, เจ้าคณะอำเภอลาดยาว, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖.

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔.๑

แผนภาพที่ ๔.๑ แสดงการสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ แสดงให้เห็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ตาม รายด้านของการวิจัยทั้ง ๔ ด้าน รวมทั้งด้านหลักธรรมกับการมีส่วนร่วม ดังนี้

การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ มีแนวทางในการพัฒนาโดยส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการคิด แก้ไขปัญหา และเสนอแนวทางในการพัฒนาชุมชนของตน และเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาหรือนโยบายการบริหารจัดสรรงบประมาณลงสู่ ชุมชน

การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ มีแนวทางในการพัฒนาโดยการดำเนินการต้องเป็นไป ตามนโยบายและแผนงานที่กำหนดไว้แล้ว ,การปฏิบัติจะต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาอย่างแท้จริง และเมื่อนำโครงการไปสู่การปฏิบัติต้องไม่เกิดผลเสียแก่ประชาชน ชุมชน และหน่วยงาน

การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ มีแนวทางในการพัฒนาโดยมีการจัดสรร งบประมาณลงสู่ชุมชนอย่างเป็นธรรมและทั่วถึงทุกชุมชน และผลประโยชน์จากแผนพัฒนาไม่ได้ เกิดขึ้นเฉพาะกับผู้นำ แต่ประชาชนทุกคนล้วนได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล มีแนวทางในการพัฒนาโดยเปิดโอกาสให้ ประชาชนและผู้นำชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานเพื่อความโปร่งใส และเป็น ธรรม และเปิดโอกาสให้หน่วยงานต่างๆ เข้าไม่มีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการ ดำเนินการ

หลักธรรมกับการมีส่วนร่วม ผู้นำชุมชนควรมีหลักธรรมนำไปปฏิบัติคือหลักธรรมปริ หานียธรรม ๗ หลักธรรมเป็นที่ตั้งแห่งความพร้อมเพรียงเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและผู้นำชุมชนควรมี การประชุมอย่างสม่ำเสมอ

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ เป็นอย่างไร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mix Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการสัมภาษณ์เพิ่มเติม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว แบ่งออกเป็นผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน ๕ คน , สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน ๑๒ คน และคณะกรรมการชุมชน จำนวน ๑๒๒ คน รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๓๙ คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยสูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๐๓ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย (frequency) หาค่าร้อยละ (percentage) หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Different: LSD.) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนไม่เท่ากัน แยกเป็นชายจำนวน ๔๙ คน คิดเป็น ร้อยละ ๔๗.๖ และเป็นหญิงจำนวน ๕๔ คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๔ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี มีจำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕ ส่วนใหญ่มีสถานภาพ สมรส มีจำนวน ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มีจำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๙ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗ ส่วนใหญ่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน มีจำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๙ และส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มากกว่า ๑๕ ปี มีจำนวน ๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗

๕.๑.๒ ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

๑) การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๑$)

๒) การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๕$)

๓) การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๔๓$)

๔) การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๑$)

๕.๑.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล เพื่อนำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ผู้นำชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๒ ผู้นำชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๓ ผู้นำชุมชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๔ ผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๕ ผู้นำชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๖ ผู้นำชุมชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๗ ผู้นำชุมชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๕.๑.๔ สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจคัดเลือกโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อบรรจุเข้างบประมาณรายจ่ายเป็นส่วนน้อย ซึ่งเทศบาลขาดการสอบถามปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของชุมชน และผู้บริหารท้องถิ่นตัดสินใจในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของตนเองมากกว่าความคิดเห็นและความต้องการของชุมชน

การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นส่วนน้อย ซึ่งการปฏิบัติตามแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่เป็นไปตามที่ได้วางแผนไว้ และเทศบาลจะคัดเลือกโครงการเฉพาะชุมชนที่เป็นพรรคพวกของตนเอง

การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า การก่อสร้างบำรุงรักษาถนน สะพาน ทางเท้าตามซอยต่างๆ ยังไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร และเรื่องน้ำท่วมเทศบาลเนื่องจากไม่มีพังกั้นน้ำทำให้ริมตลิ่งทรุดและพังทลายและชุมชนที่ได้รับผลประโยชน์จะเป็นชุมชนของพรรคพวกของตนเอง

การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า ผู้นำชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเทศบาลขาดการนำเสนอผลการดำเนินการตาม

แผนพัฒนาท้องถิ่นที่วางไว้ต่อประชาชนทุกชุมชนและปัญหาผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นต่างกัน ไม่เป็นไปในทางเดียวกัน เปลี่ยนผู้บริหารใหม่ก็จะเป็นโครงการใหม่ตามนโยบายของผู้บริหารชุดใหม่

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ พบว่า เทศบาลควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่านี้ เทศบาลควรชี้แจงให้ผู้นำชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ควรศึกษาวิจัยวิเคราะห์ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนก่อนตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้านต่างๆและเทศบาลควรให้ผู้นำชุมชนทุกคนเข้าร่วมประชุมในการจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ พบว่า เทศบาลควรจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเป็นธรรมและเสมอภาค เทศบาลควรดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นในด้านโครงสร้างพื้นฐานให้มากกว่านี้ และแผนพัฒนาท้องถิ่นควรจัดให้มีโครงการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชนทุกๆด้านให้มากกว่านี้

การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า เทศบาลควรจัดสรรงบประมาณให้กระจายให้ทั่วทุกชุมชน เทศบาลควรปรับปรุงถนน ทางเท้า สะพาน ท่อระบายน้ำให้มีมาตรฐาน และระบบไฟฟ้าสาธารณะ ควรติดตั้งทั่วถึง ตามถนนเทศบาลทุกซอย

การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า เทศบาลควรมีผู้นำชุมชนทุกชุมชนเข้าร่วมติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลควรมีการประเมินผลหลายรูปแบบ หลายวิธีเพื่อแจ้งผลให้ชุมชนและประชาชนทราบอย่างทั่วถึง และเทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณโครงการต่างๆ

สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนมากเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาวโดยผ่านกระบวนการประชาคม การคัดเลือกโครงการ การจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาในชุมชนของตนเอง จึงจำเป็นที่จะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเสนอปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหามาจากชุมชนตนเองเพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้รับประโยชน์จากแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว

การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนมากจะเป็นคณะกรรมการพัฒนาเทศบาล และจะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว ซึ่งผู้นำชุมชนจะเป็นคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล คณะกรรมการพัฒนาเทศบาล และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาล จึงมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการเป็นอย่างมากเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่นทั้งร่วมจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นต่างๆ ร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น และร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว

การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาท้องถิ่น และประชาชนในชุมชนก็มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว เช่น รับผลประโยชน์จากระบบการคมนาคมขนส่ง ระบบการระบายน้ำเสีย ระบบไฟฟ้าสาธารณะ ระบบส่งเสริมการอบรมต่างๆ เพิ่มรายได้ และด้านสาธารณสุขต่างๆ ไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงก็ได้รับประโยชน์โดยทางอ้อม

การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนมากจะมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการติดตามช่องทางต่างๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ทางเสียงไร้สายของเทศบาล สื่อประชาสัมพันธ์จดหมายข่าว วารสาร บอร์ดประชาสัมพันธ์ของชุมชน และเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับ คณะกรรมการประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงมีส่วนร่วมในการติดตามเป็นอย่างมาก

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูล การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

๕.๒.๑ จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๒$) ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจาก เทศบาลตำบลลาดยาวได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ มีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และมีการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาลตามระเบียบ แต่บางครั้งผู้นำชุมชนบางคนยังขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว ซึ่งทำให้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาวยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะผู้นำชุมชนบางคนก็ยังขาดจิตสำนึก ขาดการเสียสละ ในการเป็นตัวแทนของชุมชน ที่จะต้องเข้าร่วมประชุม ร่วมประชุมปรึกษาให้ข้อมูลเสนอแนะปัญหาของชุมชน และบางคนไม่ยังไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองที่เป็นตัวแทนของประชาชนในชุมชนเพื่อร่วมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ วีระชัย คำลั่น ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๑$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการร่วมตัดสินใจ รองลงมา คือ ด้านการกำกับติดตามผล และด้านการร่วมรับประโยชน์ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการร่วมดำเนินการ เนื่องจาก ภาระการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนนั้นส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมมากในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งเป็นกระบวนการที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชน กล่าวคือ

จะต้องไปรับฟังความคิดเห็นของประชาชนไปสำรวจข้อมูล มีการประชุมประชาคมและอีกหลายกิจกรรมที่
จะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมจึงจะสามารถดำเนินการให้สำเร็จได้^๑

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๑$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นำชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ มีเพียงหัวข้อเรื่องการตัดสินใจเกี่ยวกับการได้มีส่วนร่วมเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สมศักดิ์ น้อยนคร** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ด้านการตัดสินใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๙$) ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารมีความรู้สึว่าการตัดสินใจเป็นเรื่องเฉพาะของฝ่ายบริหารท้องถิ่นมากกว่าจะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจขั้นตอนสุดท้ายในการยอมรับหรือปฏิเสธโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญ เช่น การใช้งบประมาณ หรือการอนุมัติโครงการที่สำคัญๆ เพราะผู้นำท้องถิ่นมีความรู้สึกว่าประชาชนอาจมีความรู้เฉพาะด้านในระดับน้อย หากให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญอาจเกิดผลเสียมากกว่า ดังนั้นจึงให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในบางเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพของประชาชน หรือการตัดสินใจในกิจกรรมวัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ ของชุมชน^๒

๒. การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ พบว่า การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นำชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ มีเพียงหัวข้อการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการเกี่ยวกับได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอแนวคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาของเทศบาลและหัวข้อได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล อยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พ.จ.อ.สุริยัน ปันชัย** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ชะนิง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๘๘$) ทั้งนี้ประชาชนได้ร่วมให้ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาของ อบต. ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและได้เข้าประชุมประชาคมเพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนา ทั้งนี้เพราะการศึกษาของประชาชนอยู่ในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ จึงมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากกว่าร่วมคิดแผนพัฒนาและประชาชน

^๑ วีระชัย คำล้าน, “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี”, การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐).

^๒ สมศักดิ์ น้อยนคร, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, ๒๕๕๑).

ต้องการนำปัญหาที่อยู่ในท้องถิ่นหรือในหมู่บ้านเข้าสู่แผนพัฒนาของตำบลโดยให้ผ่านการประชาคมของหมู่บ้าน^๓

๓. การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๔๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นำชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ มีเพียงหัวข้อการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาด้านการส่งเสริมอาชีพพัฒนาเพิ่มรายได้ และหัวข้อชุมชนได้รับประโยชน์ในด้านความรักสามัคคีเป็นผลจากแผนพัฒนาของเทศบาลเพียงใด อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยลักษณ์ พักแก้ว ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอภูพาน จังหวัดพะเยา” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จากแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับผู้นำท้องถิ่นเท่านั้น แต่ประชาชนทุกคนได้รับผลประโยชน์ทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อม โครงการ/กิจกรรมสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เช่น โครงการก่อสร้างถนน การก่อสร้างศาลาประชาคมของหมู่บ้าน การสร้างศาลาอเนกประสงค์ ฝายกั้นน้ำ เป็นต้น ผู้นำท้องถิ่นยังได้รับประโยชน์ทางอ้อมจากรางวัลหรือค่าชมเชยในการทำงานตามแผนงานที่ได้สำเร็จลุล่วง การได้รับประโยชน์จากการศึกษาอบรมทัศนศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนวิสัยทัศน์และแนวคิดในการพัฒนา^๔

๔. การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๑$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นำชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจาก เทศบาลตำบลลาดยาวได้ดำเนินกระบวนการติดตามและประเมินผลให้เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขาววิทย์ โพธิ์เจริญ ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่านนาขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่านนาขาม ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เป็นต้นว่า ด้านสังคม ติดตามการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสในชุมชน ด้านเศรษฐกิจ ประเมินโครงการส่งเสริมอาชีพในชุมชน ด้านกายภาพ เป็นคณะกรรมการตรวจรับงาน ตรวจสอบงบประมาณการใช้จ่ายเงินเกี่ยวกับการจัดบริการโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาล ด้านสิ่งแวดล้อมประเมินผลการ

^๓ พ.จ.อ.สุริยัน ปันชัย, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ชะนิง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน”, ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ๒๕๕๑).

^๔ วลัยลักษณ์ พักแก้ว, “การมีส่วนร่วมของผู้นำในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอภูพาน จังหวัดพะเยา”, การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๓).

กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ด้านการบริหารและจัดการ ติดตามประเมินผลการทำงานของคณะผู้บริหารพนักงานเทศบาล^๕

๕.๒.๒ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จากการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล แตกต่างกัน โดยภาพรวมผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย มีเพียงผู้นำชุมชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละส่วนมีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปราย ดังนี้

๑) ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีเพศ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระชัย คำล้าน ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวขาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือด้านการร่วมตัดสินใจ รองลงมา คือ ด้านการกำกับติดตามผล และด้านการร่วมรับประโยชน์ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการร่วมดำเนินการ^๖

๒) ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงพล ตุ่มทอง ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี : เทศบาลตำบลศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นเมื่อมองผลในภาพรวมของการดำเนินกิจกรรมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล การทำหน้าที่สื่อสารข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับเทศบาล และการติดต่อกับเทศบาล อยู่ในระดับต่ำ และในกรณีการพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมแยกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกกิจกรรมประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับต่ำ การทดสอบสมมติฐานพบว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นพบว่า เพศ อายุ การศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขต

^๕ ชาญวิทย์ โพธิ์เจริญ, “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านดำนานาขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ๒๕๕๐).

^๖ วีระชัย คำล้าน, “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวขาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี”, ปริญญาตรีวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, (วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐).

เทศบาล ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม สำหรับการเป็นสมาชิกกลุ่มและความรู้ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่นนั้นมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมและเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้^๗

๓) ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีสถานภาพ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุทธิชัย จรุงญเนตร** ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนา อยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาตำบลของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล คือ การได้รับข้อมูลข่าวสาร การได้รับการฝึกอบรม ประสบการณ์ทางด้านการเมือง การประสานงานภายใน คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล การประสานงานกับหน่วยงานอื่น และความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการวางแผน ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาตำบลของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล คือ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตำแหน่ง และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล^๘

๔) ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ไพโรพ ถนัดคำ** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด” จากการศึกษาพบว่า ๑. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมานจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลจตุรพักตรพิมาน จากมากไปหาน้อยคือ ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสะอาด ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการส่งเสริมการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต และด้านโครงสร้าง ๒. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมานที่จำแนกตามเพศและระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^๙

^๗ ทรงพล ตุ่มทอง, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี : เทศบาลตำบลศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๑).

^๘ สุทธิชัย จรุงญเนตร, “ประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี”, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๒).

^๙ ไพโรพ ถนัดคำ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด”, **วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๐).

๕) ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีระดับรายได้ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อารียา บุญเปลื้อง** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ : เปรียบเทียบชาวไทยพื้นราบ กับชาวไทยภูเขา” ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผู้นำชาวไทยพื้นราบและผู้นำชาวไทยภูเขาในครั้งนี้ พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาความแตกต่างในแต่ละด้าน คือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ทั้งชาวไทยพื้นราบและชาวไทยภูเขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ(ดำเนินการ) ทั้งชาวไทยพื้นราบและชาวไทยภูเขามีส่วนร่วมในระดับ ปานกลาง การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ พบว่า ผู้นำชุมชนชาวไทยพื้นราบมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนชาวไทยภูเขามีระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในระดับน้อย การมีส่วนร่วมประเมินผลทั้งชาวไทยพื้นราบและชาวไทยภูเขามีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ^{๑๐}

๖) ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **รามิล พัฒนมงคลเชษฐ** ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี” ผลการศึกษาพบว่า อาชีพ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ ของประชาชนที่ แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันตัวแปรข้างต้นยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ^{๑๑}

๗) ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ต่างกัน มีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **โกมินทร์ วังอ่อน** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน : กรณีศึกษาตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย” ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน ระดับปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน และความสัมพันธระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน จากการศึกษางานวิจัย พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่

^{๑๐} อารียา บุญเปลื้อง, “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ : เปรียบเทียบชาวไทยพื้นราบกับชาวไทยภูเขา”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๙).

^{๑๑} รามิล พัฒนมงคลเชษฐ, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐศาสตร์)**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕).

๓.๔๕ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สอดคล้องกับภาพรวมทุกด้าน ส่วนระดับปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๐๗ ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าสอดคล้องกับภาพรวมทุกด้าน และปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และเพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล คือรายได้และระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕^{๑๒}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

๑) เทศบาลตำบลลาดยาวควรมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้กับผู้นำชุมชนถึงบทบาท หน้าที่ ความสำคัญและประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว

๒) เทศบาลตำบลลาดยาวควรมีความรอบคอบในการพิจารณาโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยเน้นถึงคุณภาพมากกว่าจำนวนโครงการ และสามารถนำมาปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) เทศบาลตำบลลาดยาวควรให้ผู้นำชุมชนชักชวนประชาชนในชุมชนของตนให้ร่วมออกมาแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว และให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชนของตน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑) การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ผู้บริหารเทศบาลตำบลลาดยาวควรเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนทุกชุมชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ มากขึ้น โดยเฉพาะในการทำประชาคมหรือทำประชาพิจารณ์ควรเลือกตัวแทนของชุมชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นมาร่วมเพื่อจะได้ความคิดที่หลากหลายและป้องกันความขัดแย้งและสร้างความสอดคล้องในวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ไม่ควรใช้การตัดสินใจจากผู้บริหารท้องถิ่นหรือข้าราชการเพียงฝ่ายเดียว เพราะอาจทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

^{๑๒} โกมินทร์ วังอ่อน , “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน : กรณีศึกษาตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๒).

๒) การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ เทศบาลตำบลลาดยาวควรเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนและประชาชนคัดเลือกตัวแทนประชาคมเพื่อเป็นคณะกรรมการแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว เพื่อให้ครบองค์ประกอบทุกภาคส่วนในการจัดทำแผนพัฒนาตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และมีการประชุมปรึกษาหารือ โดยการเชิญนักวิชาการที่มีความรู้ในเรื่องแผนมาคอยชี้แนะให้คำปรึกษา ผู้บริหารเทศบาลตลอดถึงสมาชิกสภาเทศบาล ผู้นำชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาสาระของแผน มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาในพื้นที่กับแผนงานว่ามีความสอดคล้องสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด หลังจากนั้นค่อยจัดทำแผนเป็นลายลักษณ์อักษร

๓) การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ เทศบาลตำบลลาดยาวควรคัดเลือกโครงการ/กิจกรรม ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริง และให้ชุมชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ด้านโครงการก่อสร้างพื้นฐาน ด้านสังคม ด้านส่งเสริมศาสนาและงานประเพณี ด้านเศรษฐกิจ และด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

๔) การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล เทศบาลตำบลลาดยาวควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทุกโครงการอย่างต่อเนื่อง มีการนำผลการดำเนินงานมาวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในครั้งต่อไป และควรให้ผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลเป็นคณะกรรมการตรวจสอบความโปร่งใสในการใช้งบประมาณในการพัฒนาตามโครงการต่างๆ รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานให้ประชาชนทราบอย่างสม่ำเสมอ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจ ได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

๑) ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล

๒) ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของเทศบาล

๓) ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการให้บริการที่มีประสิทธิภาพของเทศบาล

๔) ควรทำการศึกษาวิจัยปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่างๆในจังหวัดนครสวรรค์

บรรณานุกรม

๑.ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ : (Primary sources)

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย. ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ : (Secondary Sources)

(๑) หนังสือ

โกวิท กังสนันท์. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๐.

เฉลียว บุรีภักดี . ชุดวิชาการวิจัยชุมชน .บรรณาธิการ, กรุงเทพมหานคร : เอส.อาร์.พรินติ้ง
แมสโปรดักส์, ๒๕๔๕.

ชาติชาย ณ เชียงใหม่. การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่สมดุล. กรุงเทพมหานคร
:สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๔.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ ๗. (กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิต,
๒๕๔๑), หน้า ๗๕.

นิพนธ์ กินาวงศ์. หลักบริหารการศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์. ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๒.
(พิษณุโลก:

ตระกูลไทย), ๒๕๔๓.

ประเวศ วะสี. ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคมและศีลธรรม.

กรุงเทพมหานคร : หมอชาวบ้าน, ๒๕๔๑.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ ๑๕.

(กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๔๙๘-
๔๙๙.

..... ธรรมบัญญัติ. พิมพ์ครั้งที่ ๓๑. (ชุมพร : พิมพ์ที่ บริษัท คิงส์ เซอร์วิส เซนเตอร์
จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๒๒-๒๔.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. “การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน”. วารสารพัฒนาชุมชน. ๓๖(๔) : ๓๒-๓๔.

ดร.วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. ระเบียบวิจัยทางการบริหาร, ๒๕๔๕.

วิรัช วิรัชนิการวรรณ. การบริหารและการจัดการทางทรัพยากรธรรมชาติ : บทบาทขององค์กร

ท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๐.

ศิริกุล กลวิวัฒน์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างไร”. วารสารพัฒนาชุมชน. ๒๕๔๖, ๔๒(๖)
: ๑๙-๒๑.

สถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า. สารานุกรมการปกครองท้องถิ่น หมวดโครงสร้างการ

บริหารราชการแผ่นดินกับการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธรรมดา
เพรส จำกัด, ๒๕๔๗.

..... สารานุกรมการปกครองท้องถิ่น หมวดประชาสัมพันธ์ สังกัดกับการปกครอง
ท้องถิ่นการเมืองและการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : บริษัท
ธรรมดาเพรส จำกัด, ๒๕๔๗.

สุนีย์ มัลลิกะมายล์. รัฐธรรมนูญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์รักษา
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

อภิชัย พันธเสน. แนวคิด ทฤษฎี และภาพรวมของการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์
พริ้นตัง, ๒๕๔๑.

(๒) วิทยานิพนธ์

ก้องเกียรติ มณฑาพันธ์. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบาง
ศรีเมือง จังหวัดนนทบุรี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๖.

กීฬา หนูยศ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๔๘.

แก้ว นิมะเรง . “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรสตรีในการพัฒนาชุมชนใน
จังหวัด

ลพบุรี”. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๐.

โกมินทร์ วังอ่อน. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน : กรณีศึกษาตำบลแม่ข้าวต้ม
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๒.

จำเนียรน้อย สิงห์รักษ์. “ศึกษาหลักสามัคคีธรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท”, การวิจัยจากคณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, ๒๕๕๕.

ชาญนิตย์ ชุมชื่น. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาล
ตำบลคองหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”. รายงานการศึกษาอิสระปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครอง
ท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐.

ชาญวิทย์ โพธิ์เจริญ. “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
บ้านด่านนาขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี,
๒๕๕๐.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร. “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร”. ปริญญานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ประถมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,
๒๕๔๐.

- ทรงพล ตุ่มทอง. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี : เทศบาลตำบลศรีราชา จังหวัดชลบุรี”. **ปริญญานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ)**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๑.
- นที ดิษฐบรรจง . “การมีส่วนร่วมประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี”. **วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต(นโยบายสาธารณะ)**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖.
- บุญเทียน จันสุข. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์”. **การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๘.
- บุญมา แสงกล้า. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น”. **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๔.
- ประภาศรี ทักษิณสุข. “การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสุพรรณบุรี”. **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๒.
- ประเสริฐ พรหมณี. “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในกระบวนการพัฒนาชุมชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสันทราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๘.
- พระโกศล มณีนรนา. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนากอำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- พระจริญ จิรสุโข (เมืองประทับ). “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.
- พระมหาอานนท์ อานนโท(นรมาตร์). “การบริหารกิจการคณะสงฆ์ในเขตจังหวัดชุมพรกับการประยุกต์ใช้หลักกติกาอุปทานิยธรรม ๗”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.
- พระสมภพ กิตติสมปโน. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- ไพโรพ ถนัดคำ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๐.

ไพรวลัย เตชะโกศล. “การจัดการสุขภาพของชุมชนในจังหวัดขอนแก่น”. **ปริญญาณิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต(บริหารสาธารณสุข) มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๗.

ภาณุมาศ ภู่ม. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

มนัสนันท์ ชัยกิจยิ่งเจริญ. “การจัดการบริการสาธารณสุขโดยวิธีการทำสัญญาจ้าง : กรณีศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลกและเทศบาลนครขอนแก่น”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๓.

ยุพาพร รูปงาม. “การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงบประมาณ ในการปฏิรูประบบราชการ”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๕.

รามิล พัฒนามงคลเชษฐ. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรัก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐศาสตร์)**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕.

รุ่งกาญจน์ ปูทอง. “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจอมทอง”. **การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๕๒.

วลัยลักษณ์ พักแก้ว. “การมีส่วนร่วมของผู้นำในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว”. **การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๕๓.

วีระชัย คำล้าน. “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี”. **รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐.

สมศักดิ์ น้อยนคร. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิษฐ์”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์, ๒๕๕๐.

สุทธิชัย จรูญเนตร. “ประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี”. **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๒.

สุพัตรา สมภักดี. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลดินดำ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด”. **ปริญญาณิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๓.

สุภชัย ตรีเทศ. “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองชลบุรี”.

ปริญญานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๗.

สุภัทรมาศ จริยเวชชีวัฒนา. “การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง”. **วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, ๒๕๔๔.**

พ.จ.อ.สุรียัน ปันชัย. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ชะนิง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน”. **ภาคานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, ๒๕๕๑.**

อรุณ ภมร. “ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด”. **ปริญญานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๗.**

อารียา บุญเปลื้อง. “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของผู้นำท้องถิ่น ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ : เปรียบเทียบชาวไทยพื้นราบกับชาวไทยภูเขา”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๙.**

เอี่ยมอารีย์ เงินใส . “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๑.**

(๓) เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่

สำนักงานเทศบาลตำบลลาดยาว. **แผนพัฒนาสามปี(พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๘). ๑๕ กันยายน ๒๕๕๕.**

_____ **ระเบียบแผนชุมชนเทศบาลตำบลลาดยาว, ๑๕ กันยายน ๒๕๕๕.**

(๔) บทความ/สารสังเขปออนไลน์

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. “คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น”. กรุงเทพมหานคร : กรมฯ, ๒๕๔๖.

_____ **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.dla.go.th. ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕.**

_____ **ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๔ . [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.dla.go.th. ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕.**

_____ **พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**

พ.ศ.๒๕๔๒. [ออนไลน์].แหล่งที่มา:www.dla.go.th. ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕.

กองราชการส่วนตำบล. “ประชาชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง”. นิตยสารท้องถิ่น. ๒๕๔๔, ๔๑(๘) : ๔๐-๔๖.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง . “ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน”. [ออนไลน์].แหล่งที่มา : <http://www.Library.uru.ac.th/indexasp.asp>. ๒๕๕๐.

ชยันต์ วรรณะภูติ. การศึกษาชุมชน. [ออนไลน์].แหล่งที่มา : <http://mylesson.swu.ac.th/so๓๑๑/preview/preview.htm>. ๒๕๔๙.

๒. ภาษาอังกฤษ

Birch, Anthony Harold. **The concept and theories of modern democracy**. (London : Routledg, 2001).

Cohen John M. & Norman T. Uphoff. “**Participation’s Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity**”. *World Development*. 21(8):214-222;May, 1980.

Chapin F.S. “Social participation and social intelligence”. In *Hand book of research design and social measurement*. (New York : Academic Press), 1977.

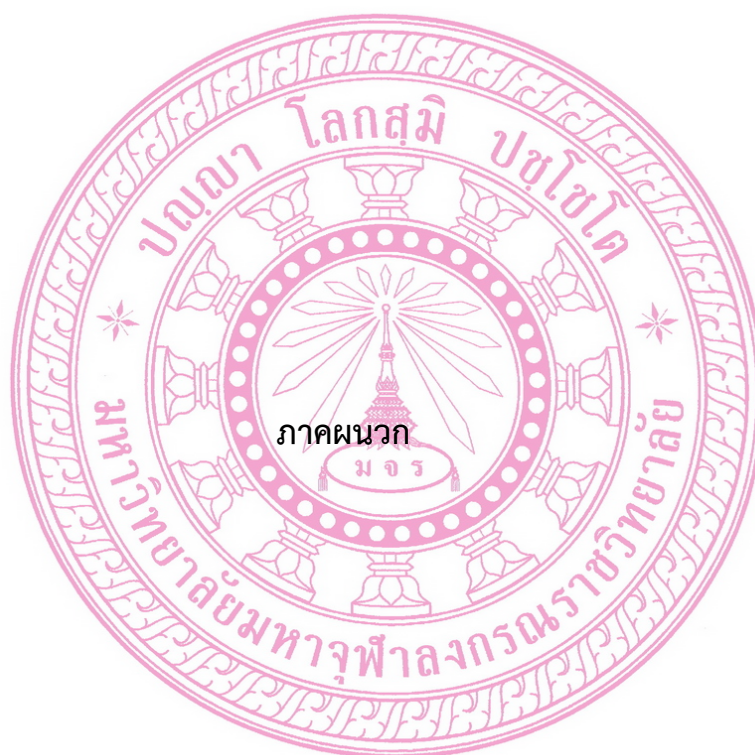
David Marsden and Pater Oakley. Oxford : Oxfam. Giddens. Anthony, 1991.

Easton,David. *The Political System : An Inquiry in to the State of Political Science*. (New York : Knopf). 1971.

Faranoff, A. (1980). **Community Development in Health System for Primary Health Care**. WHO.Good. C.V. *Dictionary of Education*. (New York : McGraw-Hill Book), 1973.

Keith, D.D. **Human Behavior at Work Human Relations and Organizational Behavior**. (New York : McGraw – Hill Book).1972.

Reeder, W.W. **Some Aspects of The Information Social Participation of Farm Families in New York State**. (New York : Unpublished Ph.D Dissertation. Cornell University), 1974.

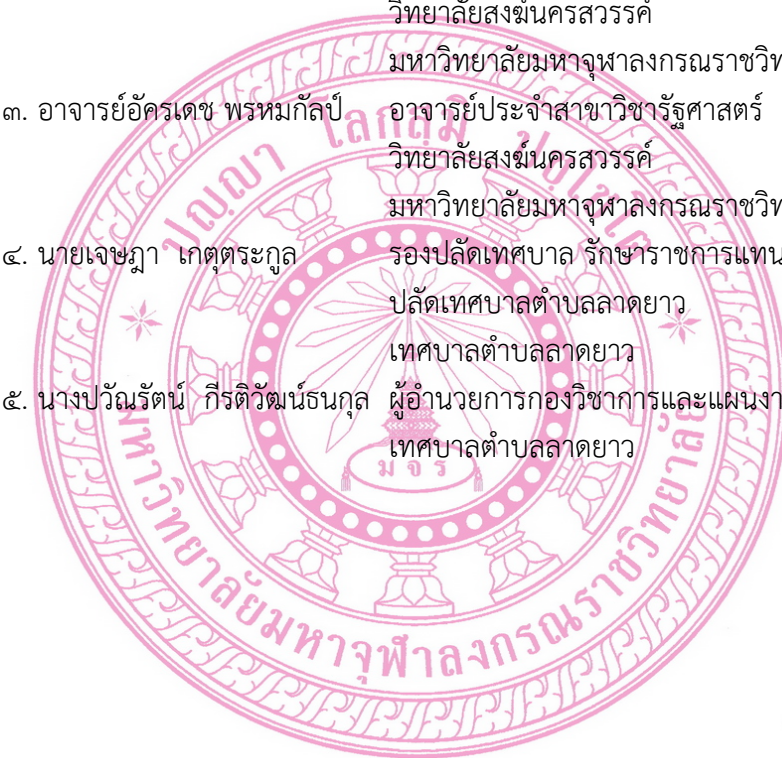

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

๑. ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒. อาจารย์อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓. อาจารย์อัครเดช พรหมกัลป์ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔. นายเจษฎา เกตุตระกุล รองปลัดเทศบาล รักษาราชการแทน
ปลัดเทศบาลตำบลลาดยาว
เทศบาลตำบลลาดยาว
๕. นางบัวฉัตร กิรีดิวัฒน์ธนกุล ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน
เทศบาลตำบลลาดยาว

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ โทร ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๑๒๑๘

วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร อ.ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ด้วย นายกิจจา โพนแดน รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๒๓๔๐๕๕๓๘ นิสิตปริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทางศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอยู่อย่างดียิ่ง

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ตรวจแล้ว อ.ดร.อดิศักดิ์
อ.ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา
(ดร. อดิศักดิ์ กอวัฒนา)
28/10/56

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ โทร ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๙๓๐

วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร นางสาวอนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

ด้วย นายกิจจา โพนแดน รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๒๓๔๐๕๕๓๘ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทางศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๑๙๕๖

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ โทร ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๙๒๙

วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร นายอัครเดช พรหมกลับ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

ด้วย นายกิจจา โพนแดน รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๒๓๔๐๕๕๓๘ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทางศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๖๖๑

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร นายเจษฎา เกตุตระกูล รองปลัดเทศบาลตำบลลาดยาว

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ โครงร่างวิทยานิพนธ์

จำนวน ๑ ชุด

๒. แบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิจจา โพนแดน รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๒๓๔๐๕๕๓๘ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา
ท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทางศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญใน
เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง

ฉะนั้น จึงเจริญพรมาขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ใน
การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๗ ต.ค. ๖๖ / ๖๖ หรือ ๖๖ / ๖๖

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๘

๖๖/๙
นายเจษฎา เกตุตระกูล
รองปลัดเทศบาล ตำบลลาดยาว
จังหวัดนครสวรรค์

อานณิ เลี้ยว
ให้ทดสอบ เครื่องมือ MRI ที่นอน
๓๐ ธค ๕๖
1

คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว

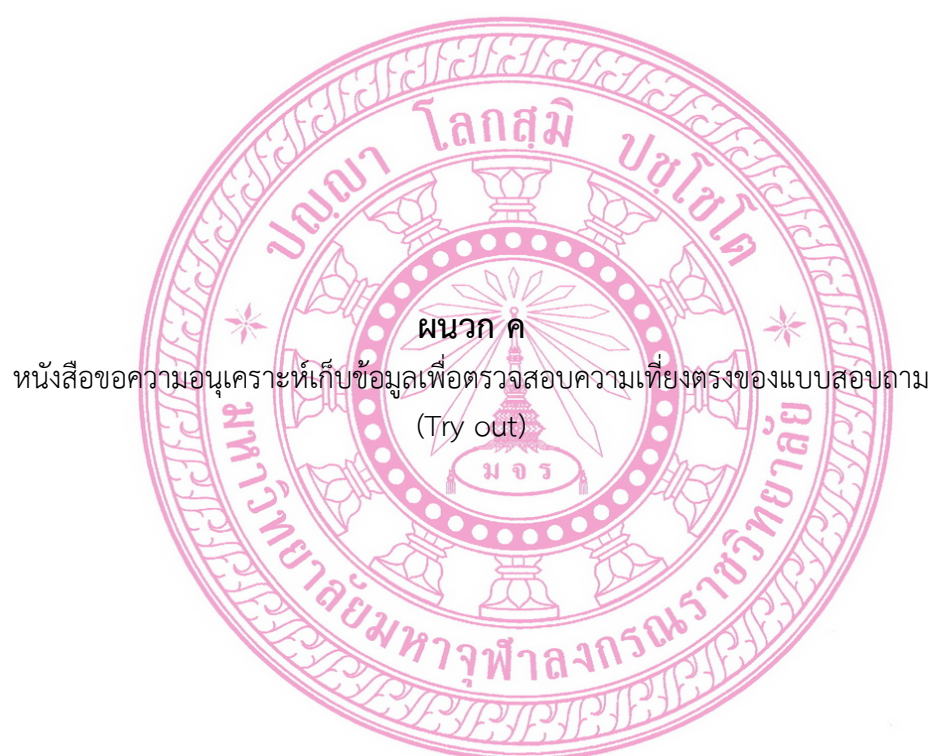
อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

จอมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(ดร.สุรพงษ์ ภัทรภักดิ์ ภาควิชาสังคมวิทยา, คร.)
ไทย ๑ ก.ย. ๒๕๖๓

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕		
ข้อ ๑	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	๑	๐	๑	๑	๐	๐.๖๐	ใช้ได้
ข้อ ๕	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๖	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๗	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๘	๑	๐	๑	๑	๐	๐.๖๐	ใช้ได้
ข้อ ๙	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๐	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๒	๑	๑	๑	๑	๐	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๓	๑	๑	๑	๑	๑	๐.๖๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๔	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๕	๑	๑	๑	๐	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๖	๑	๐	๑	๐	๑	๐.๖๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๗	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๘	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕		
ข้อ ๓๙	๑	๐	๑	๐	๑	๐.๖๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๐	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๓	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๔	๑	๑	๑	๐	๐	๐.๖๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๕	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๖	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๗	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๘	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๙	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๐	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๒	๑	๑	๑	๑	๐	๐.๘๐	ใช้ได้

ดร.จ.
อธิการบดีมหาวิทยาลัย
พระเทพปริยัติเมธี

ศธ ๖๓๐๙(๗)/๑๑๗๓

เทศบาลตำบลเจ้าไผ่
รับที่ 1596
วันที่ 18 พ.ย. 2556
เวลา 08.30

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

จนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

รับที่ ๖๖
วันที่ 18 พ.ย. 2556
เวลา 08.30

๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลตัวอย่าง(Try Out)

เจริญพร นายกเทศมนตรีตำบลเจ้าไผ่

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๓๐ ชุด

ด้วย นายกิจจา โทแดน รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๒๓๔๐๕๕๓๘ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้
ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล
ลาดยาว” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความประสงค์จักเก็บข้อมูลตัวอย่าง(Try Out)
จากหน่วยงานของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บ
รวบรวมข้อมูลตัวอย่าง ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ฉะนั้น จึงเจริญพรมหาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการ
เก็บข้อมูลตัวอย่าง(Try Out) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

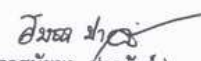
สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

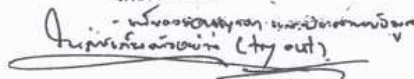
โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๘

เรียน หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล

- เพื่อโปรดทราบ
- นายกิจจา โทณะวณิก นิสิตปริญญาโท ๑ รองนายกเทศมนตรีตำบลวังยาง (Try Out)
- เพื่อโปรดพิจารณา

(นางสาวสมชชา ปาลวัฒน์)
เจ้าพนักงานธุรการ

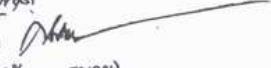
เรียน ปลัดเทศบาลตำบลศาลเจ้าไผ่ต้อ

- เพื่อโปรดทราบ

(นายรัตนพงษ์ รัตนพิงษ์ชัย)
นายกเทศมนตรีตำบลศาลเจ้าไผ่ต้อ
นายกเทศมนตรีตำบลศาลเจ้าไผ่ต้อ
นายกเทศมนตรีตำบลศาลเจ้าไผ่ต้อ

เรียน นายกเทศมนตรี

- เพื่อโปรดทราบ

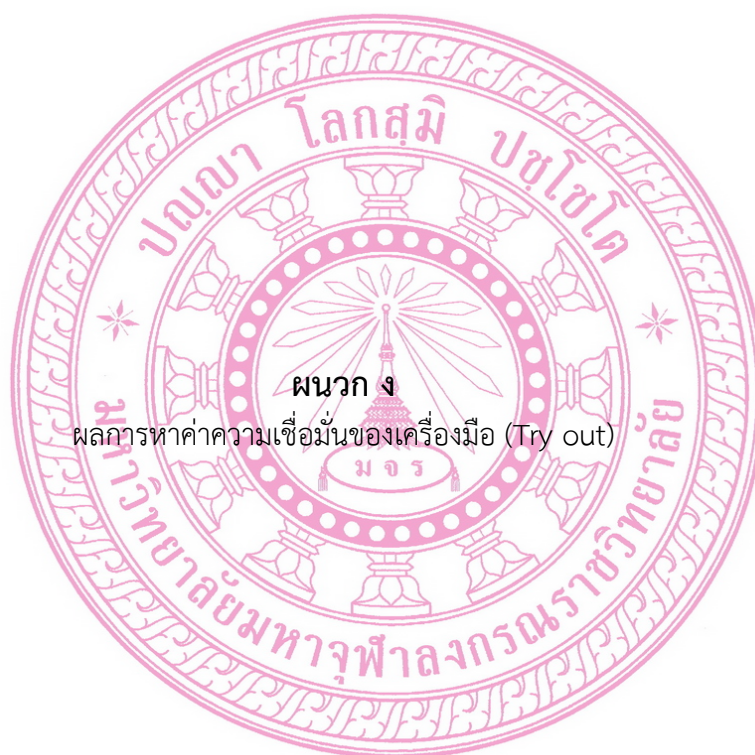
- 1/10/2563

ว่าที่ร้อยโท
(ศักดิ์ สบาย)

ปลัดเทศบาลตำบลศาลเจ้าไผ่ต้อ

(นายอุทัย เกษตรกิจ)

รองนายกเทศมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
นายกเทศมนตรีตำบลศาลเจ้าไผ่ต้อ

สรุปผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว

อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

โดย

นายกิจจา โพนแดน

ค่า Alpha อยู่ในระดับสูง
ให้ยืนยันในทศวรรษข้างหน้า
กลุ่มตัวอย่าง

ดร. S. Jha.

ค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) โดยเครื่องมือการวิจัยได้ค่าของแบบสอบถาม = $.943$ coefficient) โดยเครื่องมือการวิจัยได้ค่าของแบบสอบถาม = $.943$

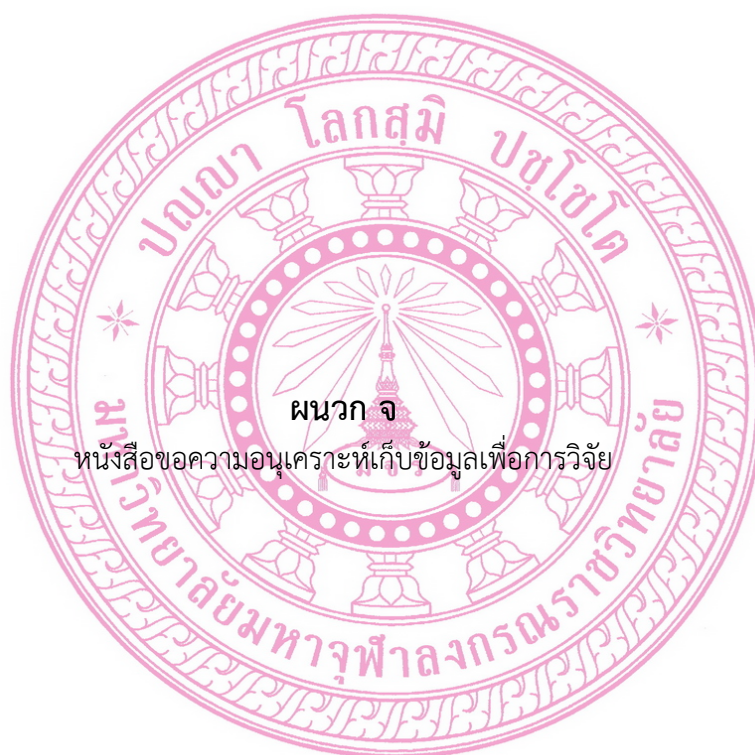
Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of items
.943	๓๒

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
๑๑	๑๑๙.๐๗	๒๖๗.๒๓๗	.๔๐๖	.๙๔๓
๑๒	๑๑๙.๑๗	๒๕๙.๓๘๕	.๖๗๓	.๙๔๑
๑๓	๑๑๘.๙๓	๒๖๐.๘๒๓	.๗๔๗	.๙๔๑
๑๔	๑๑๙.๐๗	๒๖๒.๐๖๔	.๕๖๑	.๙๔๒
๑๕	๑๑๘.๘๓	๒๖๕.๙๓๗	.๔๔๔	.๙๔๓
๑๖	๑๑๙.๐๗	๒๕๓.๙๒๖	.๗๖๘	.๙๔๐
๑๗	๑๑๙.๔๓	๒๕๔.๑๑๖	.๖๐๗	.๙๔๒
๑๘	๑๑๙.๑๓	๒๕๒.๔๖๔	.๗๖๕	.๙๔๐
๑๑	๑๑๙.๓๐	๒๖๒.๒๑๗	.๕๐๒	.๙๔๒

b๒	๑๑๙.๐๓	๒๖๔.๑๐๒	.๕๖๘	.๙๔๒
b๓	๑๑๘.๙๓	๒๕๙.๖๕๑	.๖๔๙	.๙๔๑
b๔	๑๑๙.๒๓	๒๕๖.๘๗๕	.๕๕๗	.๙๔๑
b๕	๑๑๘.๘๗	๒๖๐.๐๕๑	.๕๑๙	.๙๔๒
b๖	๑๑๘.๙๐	๒๖๔.๙๒๑	.๕๒๓	.๙๔๒
b๗	๑๑๙.๑๓	๒๕๙.๒๒๓	.๖๑๗	.๙๔๑
b๘	๑๑๙.๑๓	๒๕๕.๐๘๕	.๖๗๖	.๙๔๑
c๑	๑๑๘.๙๐	๒๖๒.๓๖๙	.๕๒๔	.๙๔๒
c๒	๑๑๘.๘๓	๒๖๖.๐๐๖	.๔๑๑	.๙๔๓
c๓	๑๑๘.๗๓	๒๖๖.๔๐๙	.๓๔๘	.๙๔๔
c๔	๑๑๘.๘๓	๒๕๙.๕๒๓	.๖๐๗	.๙๔๑
c๕	๑๑๘.๘๐	๒๖๒.๐๒๘	.๔๓๗	.๙๔๓
c๖	๑๑๘.๙๗	๒๕๙.๐๖๘	.๔๘๒	.๙๔๓
c๗	๑๑๙.๐๐	๒๕๖.๘๙๗	.๗๒๓	.๙๔๐
c๘	๑๑๘.๙๗	๒๕๘.๓๗๘	.๖๔๖	.๙๔๑
d๑	๑๑๙.๖๗	๒๕๗.๐๕๗	.๖๔๙	.๙๔๑
d๒	๑๑๙.๔๐	๒๖๑.๘๓๔	.๔๖๓	.๙๔๓
d๓	๑๑๙.๑๐	๒๖๐.๘๕๒	.๔๘๙	.๙๔๓
d๔	๑๑๙.๒๗	๒๖๐.๑๓๓	.๖๕๖	.๙๔๑
d๕	๑๑๙.๒๗	๒๖๑.๗๘๙	.๕๕๒	.๙๔๒
d๖	๑๑๙.๒๐	๒๕๘.๐๒๘	.๖๗๘	.๙๔๑
d๗	๑๑๙.๑๗	๒๕๙.๓๘๕	.๕๗๓	.๙๔๒
d๘	๑๑๙.๖๐	๒๕๘.๕๙๓	.๕๑๗	.๙๔๒

- ☒ สำนักปลัดเทศบาล ☐ กองการศึกษา
☐ กองคลัง ☐ สำนักทะเบียนท้องถิ่น
☐ กองช่าง ☐ กองวิชาการและแผนงาน
☐ กองสาธารณสุข ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

ที่ ศธ ๖๑๐๙(ท)/๑๕๐๖

สำนักปลัดเทศบาล	เทศบาลตำบลลาดยาว
วันที่ ๑๕.๑๑.๕๖	วันที่ ๑๕.๑๑.๕๖
เวลา ๐๙.๓๐ น.	เวลา ๐๙.๐๐ น.
ศูนย์บัณฑิตศึกษา	
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์	
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐	

๕ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

เจริญพร นายกเทศมนตรีตำบลลาดยาว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑๐๗ ชุด

ด้วย นายกิจจา โพนแดน เลขประจำตัว ๕๕๒๓๔๐๕๕๓๘ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
 พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล
 ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
 ดังกล่าว

ในการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความประสงค์จัดเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยจาก
 หน่วยงานของท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็น
 ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการ
 เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออัญมิตนา
 ขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๔๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๔๙๘๘

เรียน หัวหน้าสำนักงานเขตเทศบาล

- เพื่อโปรดทราบ

- อธิบดีกรมที่ดิน ให้ความเห็นชอบ
มร. รศ.ดร.สุชาติ ใจดี ให้ความเห็นชอบ
'กรมที่ดิน' ให้ความเห็นชอบ ในการจัดทำแผนพัฒนา
ที่ดินใน พ.ศ. ๒๕๖๐

- เสนอทำเรื่องต่อไป

นาง

นางณัฐริชา คงพวง

หัวหน้างานกิจการสภาพ

๕ ธ.ค. ๖๐

๕๐๖

(นางอิดารัตน์ สีสุนทรานนท์)

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป

เรียน

- เพื่อโปรดทราบ

- ดิเรก ใจดี ให้ความเห็นชอบ

นางสาวอรรพวง ใจดี

(นางอิดารัตน์ สีสุนทรานนท์)

หัวหน้าสำนักงานเขตเทศบาล

๑ ธ.ค. ๖๐

เรียน นายกเทศมนตรี

- เพื่อโปรดทราบ

- นายอรรพวง ใจดี

๑๐๖

นางณัฐริชา คงพวง

หัวหน้างานกิจการสภาพ

๕ ธ.ค. ๖๐

- ๑ ธ.ค. ๖๐

๑๐๖

๕๐๖

(นายวิโรจน์ วิบูลย์)

นายกเทศมนตรีตำบลลาดยาว

- ๑ ธ.ค. ๖๐

รหัส		
แบบสอบถาม		

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามนี้ถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
๒. การตอบแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ทั้งนี้จะถือเป็นความลับจะไม่ส่งผลใดๆต่อผู้ตอบแบบสอบถามด้านใดๆ ทั้งสิ้น
๓. ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง โดยพิจารณาถึงประโยชน์ที่พึงจะเกิดขึ้นกับประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ
๔. แบบสอบถามนี้ ๓ ตอน ได้แก่

ตอนที่ ๑ คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวคิด/ทฤษฎีของโคเฮน และอัฟโฮฟ (Cohen and Uphoff) แบ่งเป็น ๔ ด้าน คือ

- (๑) การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ
- (๒) การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ
- (๓) การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์
- (๔) การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล

ตอนที่ ๓ ปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ด้วยความตั้งใจจริง

(นายกิจจา โพแดน)

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ในส่วนแรกนี้เป็นการสอบถามข้อมูลส่วนตัวของท่าน โปรดเติม (✓) ที่ตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่านมากที่สุด

๑. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
๒. อายุ ☐ ๑๘ - ๓๐ ปี ☐ ๓๑ - ๔๐ ปี
☐ ๔๑ - ๕๐ ปี ☐ ๕๑ ปีขึ้นไป
๓. สถานภาพสมรส ☐ โสด ☐ สมรส
☐ หม้าย ☐ หย่า/ร้าง
๔. ระดับการศึกษา ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา/ปวช.
☐ อนุปริญญา/ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
๕. อาชีพ ☐ เกษตรกรรม ☐ ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว
☐ รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ☐ รับจ้าง
๖. รายได้ / ต่อเดือน ☐ น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ☐ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท
☐ ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท ☐ ๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
๗. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ☐ ต่ำกว่า ๕ ปี ☐ ๕ - ๑๐ ปี
☐ ๑๑ - ๑๕ ปี ☐ มากกว่า ๑๕ ปี

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของท่านในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล

ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

คำชี้แจง ท่านได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่อไปนี้ ของเทศบาลตำบลลาดยาว ว่าอยู่ในระดับใดโดยให้ท่าน เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างระดับของการมีส่วนร่วม ซึ่งมีเกณฑ์ ดังนี้

- ระดับ (๑) หมายความว่า การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
ระดับ (๒) หมายความว่า การมีส่วนร่วมน้อย
ระดับ (๓) หมายความว่า การมีส่วนร่วมปานกลาง
ระดับ (๔) หมายความว่า การมีส่วนร่วมมาก
ระดับ (๕) หมายความว่า การมีส่วนร่วมมากที่สุด

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ					
๑. ท่านได้มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาเทศบาล และแผนชุมชน					
๒. ท่านได้มีส่วนร่วมประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล					
๓. ท่านได้มีส่วนร่วมประชุมเมื่อมีโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยส่วนรวม					
๔. ท่านได้มีส่วนร่วมให้คำปรึกษาหารือวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาของเทศบาล					
๕. ท่านได้มีส่วนร่วมเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชน					
๖. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา/โครงการ/กิจกรรม					
๗. ท่านได้มีส่วนร่วมกำหนด วิสัยทัศน์การพัฒนาของเทศบาล					
๘. ท่านได้มีส่วนร่วมกับเทศบาล พิจารณาคัดเลือกและกำหนดแผนงาน โครงการกิจกรรมในแผนพัฒนาของเทศบาล					

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ					
๑. ท่านมีส่วนร่วมในกระบวนการคัดเลือกผู้แทนประชาคมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล					
๒. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการกิจกรรมเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาของเทศบาล					
๓. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอประเด็นปัญหาเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการ					
๔. ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาของเทศบาล					
๕. ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอแนวคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาของเทศบาล					
๖. ท่านได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล					
๗. ท่านได้มีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล					
๘. ท่านได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในร่างแผนพัฒนาของเทศบาล					
การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์					
๑. เมื่อแผนพัฒนาของเทศบาลดำเนินการทำให้คุณภาพชีวิตของครอบครัวท่านดีขึ้น					
๒. เมื่อแผนพัฒนาของเทศบาลดำเนินการทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น					
๓. เมื่อแผนพัฒนาของเทศบาลดำเนินการทำให้คุณภาพชีวิตของชุมชนของท่านดีขึ้น					
๔. แผนพัฒนาของเทศบาลตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของชุมชนได้					
๕. ท่านได้รับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาด้านสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ถนน ทางสาธารณะ					
๖. ท่านได้รับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาด้านการส่งเสริมอาชีพพัฒนาเพิ่มรายได้					

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๗. ชุมชนของท่านได้รับผลประโยชน์จากความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากแผนพัฒนาเทศบาล					
๘. ชุมชนได้รับประโยชน์ในด้านความรักสามัคคีเป็นผลจากแผนพัฒนาของเทศบาลเพียงใด					
การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล					
๑. ท่านได้มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาของเทศบาล					
๒. ท่านได้มีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลโครงการในชุมชน					
๓. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินงานตามแผนที่เทศบาลได้ประกาศไว้					
๔. ท่านได้รับทราบผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาและโครงการพัฒนาท้องถิ่นต่างๆ					
๕. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนาของเทศบาล					
๖. ท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นที่เห็นว่าเทศบาลปฏิบัติไม่ถูกต้อง					
๗. ท่านมีโอกาสรับทราบข้อมูลข่าวสารจากเทศบาล หากเห็นว่าการทำงานไม่โปร่งใส					
๘. ท่านได้มีส่วนร่วมเข้าไปรับฟังการประชุมสภาเทศบาล					

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิด (Open-end Question) เพื่อให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ ได้อย่างอิสระเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ ผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัด นครสวรรค์

๑. การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

๒. การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

๓. การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

๔. การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๑๗๘๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติขอพระราชทานให้บัณฑิตสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เจริญพร นายชนะ พูลสวัสดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิจจา โพแดน เลขประจำตัว ๕๕๒๓๔๐๕๕๕๖ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วม
ของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัด
นครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้บัณฑิตได้
สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๙

อนุเคราะห์

(นายชนะ พูลสวัสดิ์)

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๑๗๘๑

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ผลิตสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เจริญพร นายสนั่น หนูพยัคฆ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิจจา โพแดน เลขประจำตัว ๕๕๒๓๔๐๕๕๕๖ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วม
ของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัด
นครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้ผลิตได้
สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

อนุเคราะห์

(นางสนั่น หนูพยัคฆ์)

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๙

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๑๗๘๒

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติโครงการให้บัณฑิตสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เจริญพร นางสาวรวม แก้วการไธ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิจจา โพแดน เลขประจำตัว ๕๕๒๓๔๐๕๕๕๖ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วม
ของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัด
นครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขออนุมัติโครงการจากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้บัณฑิตได้
สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐
โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๙

๑.ให้ความเหมาะสม
[Signature]
(นางสาวรวม แก้วการไธ)

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๑๗๘๕

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เจริญพร นายจุน อินเดช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิจจา โพแดน เลขประจำตัว ๕๕๒๓๔๐๕๕๕๖ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วม
ของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัด
นครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตได้
สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐
โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๙

อนุเคราะห์

นายจุน อินเดช
(นายจุน อินเดช)

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๑๗๘๔

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เจริญพร นางจุฑาภา คงประจักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิจจา โพนแดน เลขประจำตัว ๕๕๒๓๔๐๕๕๕๖ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วม
ของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัด
นครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตได้
สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขออโนทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

อนุเคราะห์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐
โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๙

จุฑาภา คงประจักษ์
(นางจุฑาภา คงประจักษ์)

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๑๗๘๓

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติครุฑให้หนังสือสัญญาเพื่อประกอบการวิจัย

เจริญพร นางสาวปอง พรหมตระกูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัญญา สัญญา ๑ ชุด

ด้วย นายกิจจา โพนแดน เลขประจำตัว ๕๕๒๓๔๐๕๕๕๖ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วม
ของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัด
นครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขออนุมัติครุฑจากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้หนังสือได้
สัญญาเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

อนุมัติ

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐
โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๙

(นางสมปอง พรหมตระกูล)

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๑๗๘๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เจริญพร นางสาว อรุณบุษยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิจจา โพแดง เลขประจำตัว ๕๕๒๓๔๐๕๕๕๖ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วม
ของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัด
นครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตได้
สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขออโนทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๕๖-๒๑๔๙๗๐
โทรสาร ๐๕๖-๒๑๔๙๙๔

อนุเคราะห์

นางสาว อรุณบุษยา
(นางสาว อรุณบุษยา)

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๑๗๘๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติให้ผลิตสัมภาระเพื่อประกอบการวิจัย

เจริญพร นางสาวเลขา บุรพาชีพ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิจจา โพนแดน เลขประจำตัว ๕๕๒๓๔๐๕๕๕๖ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วม
ของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัด
นครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขออนุมัติจากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้ผลิตได้
สัมภาระเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขออโนมาทนายขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

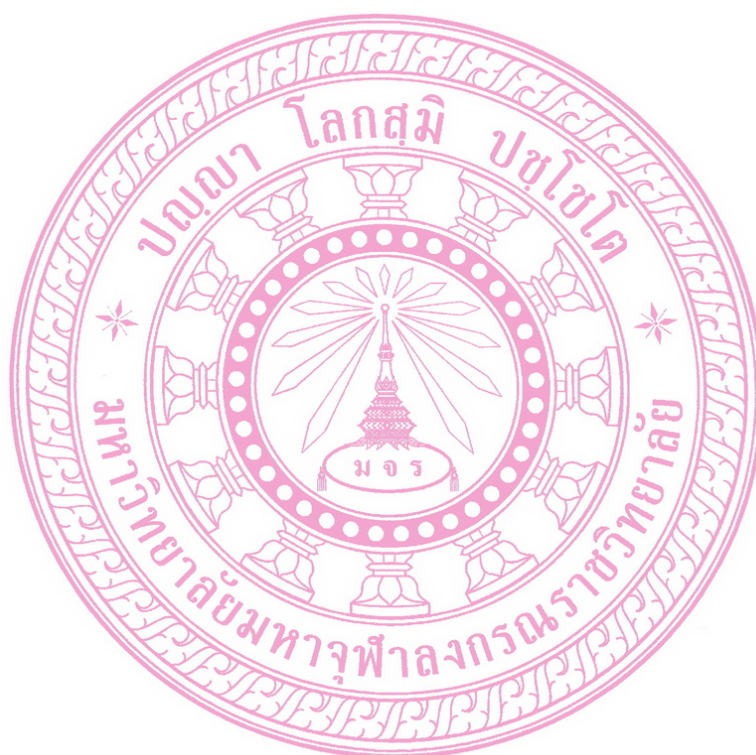
ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐
โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๙

ข้าพเจ้าขอแจ้งให้ท่านทราบว่า ข้าพเจ้าได้ผลิตสัมภาระเรียบร้อยแล้ว
และได้ส่งมอบให้ท่านเรียบร้อยแล้ว ขอแจ้งให้ท่านทราบ
๑๙ ส.ค. ๕๖
(๑๖) มจร
(นางสาวเลขา บุรพาชีพ)

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๑๗๘๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตเคราะหิ์ให้นิสิตสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย
เรียน พระปลัดชูชีพ ฐิตเวโท เลขานุการเจ้าคณะอำเภอลาดยาว
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิจจา โพแดง เลขประจำตัว ๕๕๒๓๔๐๕๕๕๖ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วม
ของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัด
นครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขออนุญาตเคราะหิ์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตได้
สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐
โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๙

(พระปลัดชูชีพ ฐิตเวโท)

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๑๗๘๘

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เรียน พระศรีสุทธิพงศ์ เจ้าคณะอำเภอลาดยาว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิจจา โพนแดน เลขประจำตัว ๕๕๒๓๔๐๕๕๕๖ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วม
ของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัด
นครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตได้
สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

(พระศรีสุทธิพงศ์)

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๙

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ประกอบการศึกษาตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว

อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

แบบสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสัมภาษณ์นี้จะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมซึ่งจะไม่มีผลเสียต่อผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งในหน้าที่และการปฏิบัติงานแต่อย่างใด

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

สัมภาษณ์

ผู้สัมภาษณ์ นายกิจจา โทแดน (ผู้วิจัย)

บันทึกข้อมูลผู้วิจัย (จดบันทึก, บันทึกเสียง)

วันสัมภาษณ์

สถานที่

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ

เทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

๑) ท่านได้มีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาวหรือไม่ อย่างไร

.....

๒) ท่านได้มีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาวหรือไม่ อย่างไร

.....

๓) ท่านได้มีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาวหรือไม่ อย่างไร

.....

๔) ท่านได้มีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผลแผน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาวหรือไม่ อย่างไร

.....

ประวัติ

ชื่อ - สกุล	นายกิจจา โฟแดน
วัน เดือน ปีเกิด	๑๐ พฤษภาคม ๒๕๑๙
สถานที่เกิด	อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
ที่อยู่ปัจจุบัน	๒๕ หมู่ ๘ ตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. ๒๕๕๐ ปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. ๒๕๕๕ ปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ประสบการณ์ทำงาน	พ.ศ. ๒๕๔๕ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ระดับ ๑ สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๔ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๔๘ เจ้าหน้าที่ทะเบียน ระดับ ๒ เทศบาลตำบลสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี พ.ศ. ๒๕๕๑ เจ้าพนักงานทะเบียน ระดับ ๓ เทศบาลตำบลสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี พ.ศ. ๒๕๕๑ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับ ๔ เทศบาลตำบลสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับ ๕ เทศบาลตำบลลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
วันเข้าศึกษา	พ.ศ. ๒๕๕๕
วันจบการศึกษา	พ.ศ. ๒๕๕๗